

แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนบน (พ.ศ. 2566 - 2570) ฉบับบททวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

จังหวัดชัยนาท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดลพบุรี
จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดสระบุรี และจังหวัดอ่างทอง

สำนักงานศึกษาธิการภาค 1
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

วิสัยทัศน์ (VISION)

“ศูนย์กลางความรู้เชิงสร้างสรรค์ ด้วยนวัตกรรมการศึกษา”

เอกสารลำดับที่ 5/2567

กลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา

สำนักงานศึกษานิเทศศาสตร์ 1 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

โทรศัพท์ 036 411 157 โทรสาร 036 412 520

<https://reo1.moe.go.th>

คำนำ

การดำเนินงานระดับภาค รัฐบาลโดยคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2560 ที่ได้มีการกำหนด “ภาค” เป็นพื้นที่สำคัญเพื่อใช้ประโยชน์ในการบูรณาการงบประมาณ หรือปฏิบัติการกิจที่เชื่อมโยงกัน ครอบคลุมกลุ่มจังหวัดและจังหวัด รวมทั้งได้กำหนดให้ “แผนพัฒนาภาค” เป็นแผนที่กำหนดทิศทางการพัฒนาภาคที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับชาติ นโยบายรัฐบาล เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยเหตุนี้ สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ฉบับนี้ ขึ้น จากการศึกษา วิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัจจุบัน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ด้านการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี และอ่างทอง จนนำไปสู่แนวทางในการแปลงแผนพัฒนาการศึกษาไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ขอขอบคุณคณะวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร และผู้แทนหน่วยงานทางการศึกษา รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะอย่างดียิ่ง ทำให้แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ฉบับนี้แล้วเสร็จสมบูรณ์ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จะนำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนฉบับนี้ ไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายต่อไป

(นายไพศาล วุฒิลาภ)
ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
ปฏิบัติหน้าที่ศึกษาธิการภาค 1

บทสรุปผู้บริหาร

การดำเนินงานระดับภาค รัฐบาลโดยคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2560 ที่ได้มีการกำหนด “ภาค” เป็นพื้นที่สำคัญเพื่อใช้ประโยชน์ในการบูรณาการงบประมาณ หรือปฏิบัติการกิจที่เชื่อมโยงกัน ครอบคลุมกลุ่มจังหวัดและจังหวัด รวมทั้งได้กำหนดให้ “แผนพัฒนาภาค” เป็นแผนที่กำหนดทิศทางการพัฒนาภาคที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับชาติ นโยบายรัฐบาล เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ฉบับนี้ ขึ้น โดยได้ดำเนินการจัดประชุมปฏิบัติการ จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ การประชุมปฏิบัติการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาและการบริหารจัดการการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เมื่อวันที่ 1 – 4 เมษายน 2567 ณ ห้องประชุมพุดตาล โรงแรม รอยัล ฮิลส์ กอล์ฟ รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดนครนายก โดยผู้เข้าร่วมประชุมฯ ประกอบด้วย ผู้บริหาร วิทยากร คณะทำงานสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 และบุคลากรทางการศึกษา ในพื้นที่ 6 จังหวัด รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องด้านการศึกษา ในหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างการรับรู้ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ ทิศทางการพัฒนาประเทศ จุดเน้นและเป้าหมายการพัฒนา ด้านทรัพยากรมนุษย์ และทิศทางการพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัด รวมถึงบริบทสำคัญใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาค พ.ศ. 2566 – 2570 ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และสื่อสารแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาระดับภาค ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ในส่วนกิจกรรมที่ 2 คือ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาและการบริหารจัดการการศึกษาสู่การปฏิบัติสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เมื่อวันที่ 23 - 25 มิถุนายน 2567 ณ ห้องประชุมไพลิน B โรงแรมเฟลิกซ์ ริเวอร์แคว รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยน เรื่อง ธนาคราชนวัตกรรมแห่งชาติ เพิ่มโอกาสทางการศึกษาสำหรับทุกช่วงวัย ทิศทางการพัฒนาประเทศ จุดเน้นและเป้าหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา สู่การปฏิบัติในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน รวมทั้งวิเคราะห์(ร่าง) แผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน พ.ศ. 2566 - 2570 ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ตลอดจนจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน พ.ศ. 2569

สำหรับสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาระดับกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน คือการมุ่งเป็นศูนย์กลางความรู้ K (Knowledge Center) เชิงสร้างสรรค์ C (Creative) ด้วยนวัตกรรมการศึกษา (Innovation) โดยมุ่งเน้นเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ให้เข้าถึงบริการด้านสุขภาพ สวัสดิการทางสังคม การศึกษา และได้รับการส่งเสริมทักษะพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพ ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขและมีทักษะที่สำคัญจำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคต รวมทั้งส่งเสริมให้คนทุกช่วงวัยเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาผ่านสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษาและมีการบริหารจัดการการศึกษา มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วิสัยทัศน์ (VISION)

“ศูนย์กลางความรู้เชิงสร้างสรรค์ ด้วยนวัตกรรมการศึกษา”

ศูนย์กลางความรู้ K (Knowledge Center) : พื้นที่จัดการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (สถาบันการศึกษาทุกระดับชั้นในจังหวัดชัยนาท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดอ่างทอง)

เชิงสร้างสรรค์ C (Creative) : กระบวนการสร้างความรู้ที่หลากหลาย เปลี่ยนบทบาทผู้เรียนจากผู้รับ (passive) เป็นผู้สร้าง (active) ตามความสามารถอย่างสร้างสรรค์ มีคุณภาพ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความรับผิดชอบต่อโลก

นวัตกรรมการศึกษา I (Innovation) : การนำเอาสิ่งใหม่ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของความคิด หรือการกระทำ รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ก็ตามเข้ามาใช้ในระบบการศึกษา เพื่อมุ่งหวังที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ระบบการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นพบตัวเองและส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จ ตลอดจนเน้นความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทั้งภาคท้องถิ่น ภาครัฐและเอกชน เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในโลกการศึกษา พัฒนาคนสู่พลเมืองโลกที่มีคุณภาพ

เป้าหมาย 5 ปี ของแผนพัฒนาการศึกษาในระดับกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน

1. เด็กปฐมวัย ครู และผู้ดูแลเด็กปฐมวัย เข้าถึงบริการด้านสุขภาพ สวัสดิการทางสังคม และการศึกษา และได้รับการส่งเสริมทักษะพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพ
2. ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข
3. ผู้เรียนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคต
4. คนทุกช่วงวัยเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาผ่านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
5. การบริหารจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

พันธกิจ

1. สร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามศักยภาพ
2. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
3. สร้างอาชีพ จัดการศึกษาทุกช่วงวัยให้ได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค
4. พัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะวิชาชีพที่สอดคล้องกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคต
5. พัฒนาระบบบริหารจัดการโดยเน้นการมีส่วนร่วม

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างเต็มศักยภาพ
2. การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
3. การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เข้าถึงความรู้ทุกช่วงวัย
4. การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างเต็มศักยภาพ

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูล องค์ความรู้ของการมีบุตร

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการหลักสูตรพ่อแม่มือใหม่

กิจกรรม ส่งเสริมการมีบุตรให้มีคุณภาพ

กิจกรรม วางแผนครอบครัวแก่นักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษา

โครงการสร้างกลุ่มเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กิจกรรม FAMILY CLUB

กิจกรรม เยี่ยมบ้านเด็ก

กิจกรรม ปรับบ้านเป็นห้องเรียน เปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู

โครงการเสริมสุขภาพและอนามัยเด็กปฐมวัยผ่านเครือข่าย

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมทักษะและการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการพัฒนา Co-Playing playground

กิจกรรม พัฒนาต้นแบบสนามเด็กเล่นสำหรับชุมชน

กิจกรรม ประชาชนชุมชนเล่นกับเด็กปฐมวัย

โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยแห่งประเทศไทย

โครงการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรครู และผู้ดูแลเด็กปฐมวัยให้มีความเข้าใจระดับ

พัฒนาการของเด็ก

โครงการส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัย

โครงการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

โครงการประเมินสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยวัย ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

แห่งชาติ

โครงการส่งเสริมพัฒนาครูและผู้ดูแลเด็กปฐมวัย

โครงการอัจฉริยะสร้างได้

โครงการส่งเสริมการเลี้ยงดูบุตร พ่อแม่วัย Gen Z

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของ เด็กปฐมวัย มีพัฒนาการสมวัยเพิ่มขึ้น
2. ร้อยละของเด็กปฐมวัย เข้าถึงบริการด้านสุขภาพ สวัสดิการทางสังคมและการศึกษา
3. ร้อยละของครอบครัว มีความรอบรู้สุขภาพเพิ่มขึ้น

เพิ่มขึ้น

4. ร้อยละของครู/ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย มีความรู้และทักษะในการดูแลเด็กที่ถูกต้อง จัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้านตามวัยเพิ่มขึ้น

5. ร้อยละของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้รับการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐาน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติเพิ่มขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรม และ เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการศึกษาเชิงสร้างสรรค์

กิจกรรม พัฒนาความรู้ เสริมสร้างภูมิคุ้มกัน รู้เท่าทันสื่อ

กิจกรรม นำเสนอนวัตกรรมเพื่อการศึกษาเชิงสร้างสรรค์

กิจกรรม การประกวดสื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาเชิงสร้างสรรค์

โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะศตวรรษที่ 21

กิจกรรม พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในสภาวะสังคมปกติรูปแบบใหม่ (New Normal)

กิจกรรม ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาทักษะด้วย Digital Platform

โครงการพัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และบริหารจัดการทางการศึกษา

กิจกรรม พัฒนาระบบเครือข่าย Internet เพื่อการเรียนรู้

กิจกรรม จัดหาเทคโนโลยี และเครื่องมือเพื่อรองรับการศึกษา

กิจกรรม ส่งเสริมศักยภาพครูด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสู่มืออาชีพ

โครงการสถานศึกษาสีเขียว

กิจกรรม พลังงานสะอาด

กิจกรรม Zero Waste School

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาหลักสูตรนอกห้องเรียนส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพร่างกาย และจิตใจ

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการ Social LAB แหล่งเรียนรู้ชุมชน

กิจกรรม พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ชุมชน

กิจกรรม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชน

กิจกรรม ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน

กิจกรรม ประชาชนชุมชนพบผู้เรียน

โครงการส่งเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจวัยเรียน

กิจกรรม MORNING LUNCH FUN FOOD

กิจกรรม ส่งเสริมสุขภาพผู้เรียนด้วยการออกกำลังกาย

กิจกรรม พัฒนา ออย. รุ่นจิ๋ว

กิจกรรม เข้าใจเขา รู้จักเรา (EMPHATY AND SELF AWARENESS)

กิจกรรม หลอมใจรักดีรักษ์ไทย

กิจกรรม ไข่เสียง รักษาสิทธิ์

โครงการค้นหา DNA DISCOVERY

กิจกรรม ค้นหาพรสวรรค์ พัฒนาพรแสวง

กิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้สู่เส้นทางอาชีพ

กิจกรรม THE STAR การแข่งขันทักษะพิเศษตามความถนัด

โครงการส่งเสริมทักษะทางอาชีพในยุค New normal

กิจกรรม ห้องเรียนจำลอง (SIMULATOR) สู่การเป็นผู้ประกอบการ NEXT GEN

กิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 โครงการงานอาชีพ

กิจกรรม พัฒนาและส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตของผู้เรียนตามปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงในยุค New normal

โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning)

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา
ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมผ่าน“นักเล่าเรื่อง”

ตัวชี้วัด

1. มีระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย สนองตอบความต้องการของผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น
3. ร้อยละของสถานศึกษามีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตเพิ่มขึ้น
4. ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น
5. ร้อยละของผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความตระหนักในความสำคัญของการดำรงชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. ร้อยละผู้เรียนมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตเพิ่มขึ้น
7. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษา มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคตเพิ่มขึ้น
8. ร้อยละของชุมชนที่มีการจัดการแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น
9. จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาให้สามารถจัดการศึกษา/จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น
10. ร้อยละของผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เข้าถึงความรู้ทุกช่วงวัย

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาทักษะวิชาชีพให้สอดคล้องการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคต และส่งเสริมการเรียนรู้ทุกช่วงวัย ทุกที่ ทุกเวลา (Re-skill Up-skill และ New-Skill)

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพและเทคโนโลยีเพื่อสร้างการเป็นผู้ประกอบการ แก่คนทุกช่วงวัยให้สอดคล้องการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคต

กิจกรรม OPEN INDUSTRIAL FACTORY

กิจกรรม สวนเกษตรสู่วิถีชีวิตพอเพียง

กิจกรรม พัฒนาทักษะการเป็นเจ้าบ้านที่ดีในการรองรับการท่องเที่ยว

กิจกรรม ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน

โครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาและการให้ความรู้สำหรับคนทุกช่วงวัย

กิจกรรม พัฒนาหลักสูตรระยะสั้นในการเรียนการสอนสำหรับทุกช่วงวัย

กิจกรรม เปลี่ยนครูเป็นโค้ช

กิจกรรม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามมาตรฐานแหล่งเรียนรู้แต่ละประเภท

กิจกรรม พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา การจัดการเรียนการสอนและ

การเรียนรู้ตลอดชีวิต

โครงการห้องสมุดของฉัน หนังสือเดินได้

กิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน

กิจกรรม ห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่

โครงการผลิตกำลังคน/แรงงานระดับกลางและระดับสูง ที่มีฝีมือและทักษะที่สอดคล้อง กับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ

โครงการจัดการศึกษาและเรียนรู้ในรูปแบบที่เหมาะสม มีคุณภาพเพื่อสร้างโอกาส การพัฒนาคุณภาพชีวิตทุกช่วงวัย

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการเรียนรู้การมีส่วนร่วมและการปรับตัวสู่สังคมอย่างสร้างสรรค์

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการพัฒนา กาย จิต สมอง สำหรับคนทุกช่วงวัย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ การเปลี่ยนแปลง

โครงการส่งเสริมสุขภาพและสุนทรียภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มคนพิการ

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการจัดการศึกษาและเรียนรู้ ในรูปแบบที่เหมาะสมและมีคุณภาพเพื่อสร้างโอกาส และพัฒนาคุณภาพชีวิต สำหรับผู้เรียนเฉพาะกลุ่ม เฉพาะด้าน

กิจกรรม จัดหาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก/สื่ออุปกรณ์และการบริการ ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นเฉพาะบุคคล

กิจกรรม ส่งเสริมการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย

โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม สำหรับเด็กพิการในโรงเรียน
ทั่วไปที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education)

โครงการพัฒนาวิชาชีพเพื่อการมีงานทำสำหรับเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาผ่านการทดสอบสมรรถนะฝีมือแรงงานเพิ่มขึ้น
2. สัดส่วนของผู้เรียนสายอาชีพเพิ่มขึ้น
3. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา มีสมรรถนะเป็นที่พอใจของสถานประกอบการเพิ่มขึ้น
4. ร้อยละของเด็กในวัยเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการศึกษาเต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น
5. ร้อยละของผู้เรียนพิการได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่เหมาะสม
6. มีหลักสูตรการศึกษาในการจัดการศึกษากลุ่มที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในทุกระดับการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน
7. จำนวนสาขาและวิชาชีพที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงวัย ผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มคนพิการ ได้รับการส่งเสริมให้ทำงานและถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์เพิ่มขึ้น
8. จำนวนผู้สูงวัย ผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มคนพิการ ที่ได้รับบริการการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและทักษะชีวิตเพิ่มขึ้น
9. แรงงาน ได้รับการพัฒนาฝีมือแรงงาน เพิ่มขึ้น
10. จำนวนสื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชน และการส่งเสริมความรู้และการมีอาชีพเพิ่มขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการศึกษา

**กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการบริหารจัดการด้วยการมีส่วนร่วม (ผู้บริหาร ครู นักเรียน
สมาคมผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า)**

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบูรณาการการบริหารจัดการด้านการศึกษารองรับ
การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

กิจกรรม พัฒนาเครือข่ายผู้ปกครอง นักเรียน สมาคมศิษย์เก่า องค์กรคณะบุคคล
ภาครัฐและภาคเอกชน ในการบริหารจัดการด้วยการมีส่วนร่วม

กิจกรรม พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการศึกษาเพื่อการบริหาร
จัดการและพัฒนาการศึกษาในระดับพื้นที่

กิจกรรม ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์
ของกระทรวงศึกษาธิการ

โครงการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเชิงพื้นที่ (ในรูปแบบ ABE)

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างเครือข่ายทางการศึกษา (ท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ภาครัฐและเอกชน)

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายทางการศึกษาในการจัดการศึกษาของพื้นที่

กลุ่มภาคกลางตอนบน

กิจกรรม ส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ระดับภาคกลางตอนบน

กิจกรรม ส่งเสริมบทบาทของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ระดับ

ภาคกลางตอนบน

กิจกรรม ความร่วมมือระหว่างสถาบันในกลุ่มจังหวัดเพื่อการพัฒนาทักษะ

สำหรับอาชีพ

โครงการเครือข่ายการนิเทศทางการศึกษาของกลุ่มจังหวัด

โครงการกองทุนเพื่อการส่งเสริมตามศักยภาพ

โครงการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเชิงบูรณาการระดับพื้นที่ (Area – Based

Collaboration)

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการบริหารงานบุคคล ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความเป็นธรรม
สร้างขวัญกำลังใจและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการการพัฒนาสมรรถนะของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการเรียน

การสอนยุคใหม่

กิจกรรม เตรียมความพร้อมครูรุ่นใหม่อย่างมืออาชีพ (INTERNSHIP)

กิจกรรม TEACHER ONLINE

กิจกรรม พัฒนาบุคลากรสู่วิทยฐานะและความก้าวหน้าในวิชาชีพ

กิจกรรม ถอดบทเรียนความสำเร็จด้านวิชาการและวิชาชีพ

โครงการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรทางการศึกษา

กิจกรรม ค้นหาสุดยอดครู (THE STAR TEACHER CHAMPION)

กิจกรรม THE CHALLENGER การบริหารจัดการศึกษาที่เป็นเลิศ

โครงการพัฒนาครูด้วยหลักสูตร “ผู้นำในตัวฉัน” Leader in Me

กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้เกิดประสิทธิภาพ

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการ Collaborative Learning (เล็กร่วมใหญ่)

โครงการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก “บริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กสู่ความยั่งยืน

โครงการโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย “1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ”

ตัวชี้วัด

1. จำนวนภาคีเครือข่ายให้ความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น
2. จำนวนแนวทางการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาในการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพิ่มขึ้น
3. ร้อยละของบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น
4. ร้อยละผู้บริหารและครูที่มีคุณสมบัติและสมรรถนะตามมาตรฐานตำแหน่งเพื่อการพัฒนา และเตรียมเข้าสู่ผู้บริหารและครูมืออาชีพเพิ่มขึ้น
5. ร้อยละของสถานศึกษาผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอกเพิ่มขึ้น

แนวทางการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน พ.ศ.

2566 - 2570 สู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย

- 1) จัดให้มีการประสาน และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแผนตามแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัด ให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการการศึกษา โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วนของกลุ่มจังหวัดเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพสูงสุด
- 2) จัดให้มีการนำเสนอ และผลักดันแผนงานโครงการตามแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดเข้าสู่แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด
- 3) จัดให้มีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินผลตามตัวชี้วัด และเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัด
- 4) จัดให้มีการทบทวนแผนพัฒนาการศึกษาศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนทุกปีงบประมาณ
- 5) จัดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดแก่อนุวยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนประชาชนทั่วไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
บทสรุปผู้บริหาร.....	ข – จ
ส่วนที่ 1 บริบทและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา.....	1
1. บริบทและสภาพการณ์ระดับโลก.....	1
2. บริบทและสภาพการณ์ในระดับประเทศ.....	4
3. บริบทและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา.....	5
3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.....	6
3.2 บทบาทและหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาค.....	7
3.3 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 19/2560.....	7
3.4 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs).....	8
3.5 ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580.....	10
3.6 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ.....	13
- แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา.....	14
3.7 แผนปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580.....	20
3.8 แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ฉบับปรับปรุง.....	21
3.9 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570).....	24
3.10 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.2566 – 2570.....	26
3.11 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.....	28
3.12 พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562.....	32
3.13 พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2561.....	32
3.14 พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562.....	33
3.15 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562.....	33
3.16 นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ).....	34
3.17 ดัชนีความก้าวหน้าของการพัฒนาคน ปี 2565.....	38
3.18 แผนพัฒนาประชากรเพื่อการพัฒนาประเทศระยะยาว (พ.ศ. 2565 - 2580).....	41
4. บริบทในระดับพื้นที่ภาคกลางและระดับกลุ่มจังหวัด.....	47
4.1 บริบทในระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด	48
4.2 ด้านเศรษฐกิจภาพรวมภาคกลาง.....	50
4.3 แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (พ.ศ.2566 – 2570) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2568.....	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. บริบทด้านการศึกษาในระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด.....	56
5.1 ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา.....	56
5.2 ดัชนีทางการศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน.....	64
6. สรุปเหตุผลความจำเป็น.....	69
ส่วนที่ 2 กรอบแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน.....	71
2.1 ความสอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา.....	71
2.2 ความสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา.....	79
2.3 แนวทางจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาระดับกลุ่มจังหวัด.....	82
2.4 กรอบแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน พ.ศ. 2566 - 2570.....	83
ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ SWOT การพัฒนาการศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน.....	84
ส่วนที่ 4 สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาระดับกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน.....	89
4.1 วิสัยทัศน์ (VISION).....	89
4.2 เป้าหมาย 5 ปี ของแผนพัฒนาการศึกษาในระดับกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน.....	90
4.3 พันธกิจ.....	90
4.4 ประเด็นยุทธศาสตร์.....	91
4.5 เป้าประสงค์.....	91
4.6 ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แนวทางกลุ่มโครงการ และตัวชี้วัด.....	91
ส่วนที่ 5 การนำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนไปสู่การปฏิบัติ.....	98
ส่วนที่ 6 การติดตาม ประเมินแผนพัฒนาการศึกษาระดับกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน.....	114
ภาคผนวก.....	116
คณะผู้จัดทำ.....	128

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ความก้าวหน้าของนครายจังหวัด จำแนกตามระดับการพัฒนา ปี 2565.....	41
ตารางที่ 2 แนวทางการพัฒนาการพัฒนาระดับผลิตภาพประชากร.....	44
ตารางที่ 3 จำนวนพื้นที่ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน.....	49
ตารางที่ 4 จำนวนประชากรจำแนกตามจังหวัด เพศ และความหนาแน่นของประชากร.....	50
ตารางที่ 5 ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว.....	51
ตารางที่ 6 อัตราขยายตัวของ GPP และโครงสร้างการกระจายรายได้จากการผลิตภาคกลาง.....	53
ตารางที่ 7 ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว ปี 2565.....	53
ตารางที่ 8 จำนวนสถานศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ปีการศึกษา 2566.....	56
ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลจำนวนผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ปีการศึกษา 2566.....	58
ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลจำนวนครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษากลุ่มจังหวัด ภาคกลางตอนบน ปีการศึกษา 2566.....	59
ตารางที่ 11 แสดงข้อมูลจำนวนเด็กปฐมวัยในสถานศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ปีการศึกษา 2566.....	61
ตารางที่ 12 แสดงข้อมูลสัดส่วนจำนวนผู้เรียนสายสามัญ/สายอาชีพ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ปีการศึกษา 2566.....	62
ตารางที่ 13 แสดงข้อมูลจำนวนขนาดโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน.....	63
ตารางที่ 14 จำนวนประชากรวัยเรียน (3 - 18 ปี) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2566.....	64
ตารางที่ 15 แสดงตัวชี้วัดที่ 1 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทยวัยแรงงาน พ.ศ. 2565.....	64
ตารางที่ 16 แสดงตัวชี้วัดที่ 2 อัตราการเข้าเรียนอย่างหยาบ (GER) ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	66
ตารางที่ 17 อัตราการเข้าเรียนสุทธิแบบปรับ ANER ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	66
ตารางที่ 18 อัตราเด็กที่ไม่ได้รับการศึกษา OOSC.....	67
ตารางที่ 19 ร้อยละของประชากรอายุ 6 - 14 ปี สามารถอ่าน/เขียน/คำนวณได้.....	67
ตารางที่ 20 ร้อยละของนักเรียน ป.6 ที่มีคะแนน O-Net วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาวิทยาศาสตร์ มากกว่า 50 คะแนน (ปีการศึกษา 2566).....	67
ตารางที่ 21 ร้อยละของนักเรียน ม.3 ที่มีคะแนน O-Net วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาวิทยาศาสตร์ มากกว่า 50 คะแนน (ปีการศึกษา 2566).....	68
ตารางที่ 22 ร้อยละของนักเรียน ม.6 ที่มีคะแนน O-Net วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาวิทยาศาสตร์ มากกว่า 50 คะแนน (ปีการศึกษา 2566).....	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย V-net สมรรถนะที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ ระดับ ปวช.3 (ปีการศึกษา 2566).....	68
ตารางที่ 24 ร้อยละของนักเรียน ปวช.3 ที่มีคะแนน V-Net วิชาสมรรถนะที่จำเป็น ในการเข้าสู่อาชีพ มากกว่า 50 คะแนน (ปีการศึกษา 2566).....	69

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 แสดงทักษะสำคัญจำเป็นในโลกศตวรรษที่ 21.....	4
แผนภาพที่ 2 แสดงการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนระดับที่ และแผนระดับที่ 3.....	10
แผนภาพที่ 3 กิจกรรมปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาและกลไกการขับเคลื่อน.....	25
แผนภาพที่ 4 13 หมุดหมาย แบ่งตาม 4 มิติการพัฒนา.....	26
แผนภาพที่ 5 แสดงทิศทางการพัฒนาภาคกลาง (C Direction).....	49
แผนภาพที่ 6 แสดงร้อยละของพื้นที่แต่ละจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน.....	50
แผนภาพที่ 7 อัตราการขยายตัว GRP ภาคกลาง 2565.....	52
แผนภาพที่ 8 ภาพรวมทั้งประเทศ ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทยวัยแรงงาน พ.ศ. 2566.....	67
แผนภาพที่ 9 ประเด็นการพัฒนา 1 – 4 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน.....	81
แผนภาพที่ 10 แสดงกรอบแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน พ.ศ.2566 – 2570.....	83
แผนภาพที่ 11 แสดงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการวิเคราะห์ SWOT.....	86
แผนภาพที่ 12 TOWS Martix.....	88
แผนภาพที่ 13 แสดงความเชื่อมโยงของวิสัยทัศน์.....	90

ส่วนที่ 1

บริบทและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา

ความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน รวมทั้งผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียนและความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบกับแรงกดดันจากภายในประเทศจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ส่งผลให้ประเทศเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้การติดกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ทักษะคิดความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายและเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว รวมทั้งระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหามากมายประการ นับตั้งแต่ปัญหาคุณภาพของคนไทยทุกช่วงวัย ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกกระดับ จุดอ่อนของระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีและการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสมยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์ สุจริต และการมีจิตสาธารณะของคนไทย ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) เพื่อให้สามารถนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอีก 20 ปีข้างหน้า

1. บริบทและสถานการณ์ระดับโลก สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ประเมินสถานการณ์และแนวโน้มภายนอก โดยสรุป ดังนี้

1.1 สถานการณ์และแนวโน้มเศรษฐกิจโลกมีตลาดเกิดใหม่ที่มีบทบาทสูงขึ้น ตลาดการเงินโลกเข้าสู่สถานการณ์ไร้พรมแดน ซึ่งเป็นผลจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเงินที่มี ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการพัฒนาเครื่องมือทางการเงินใหม่ ๆ รวมทั้งมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่หลากหลายส่งผลต่อการเปิดเสรีทางการค้ามากขึ้น ซึ่งจะเปิดโอกาสที่สำคัญของการพัฒนาประเทศไทย

1.2 การวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดเป็นกุญแจสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิตของคน ทำให้เกิดสาขาอุตสาหกรรมและบริการใหม่ๆ ที่ผสมผสานการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่หลากหลายสาขา มนุษย์จะสามารถเข้าถึงข้อมูลและองค์ความรู้ได้อย่างไร้ขีดจำกัด มีการแข่งขันแรงงานที่มีทักษะด้านเทคโนโลยีและมีทักษะหลายด้านในตลาดแรงงาน ขณะเดียวกันเกิดความเหลื่อมล้ำในมิติต่าง ๆ เช่น ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยี เป็นต้น

1.3 สถานการณ์และแนวโน้มสังคมโลกการเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลก ส่งผลต่อเศรษฐกิจและรูปแบบการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุในประเทศที่พัฒนาแล้วเป็นกลุ่มสำคัญ ที่ทำให้มีการบริโภคสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น แต่อาจก่อให้เกิดการแย่งชิงประชากรวัยแรงงาน โดยเฉพาะคนที่มีศักยภาพสูง ขณะเดียวกันการเลื่อนไหลของกระแสวัฒนธรรมโลกที่ผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและเกิดการสร้างวัฒนธรรมร่วมสมัย แต่อาจก่อให้เกิดวิกฤตทางวัฒนธรรม เนื่องจากการขาดการคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดี

1.4 สถานการณ์และแนวโน้มสิ่งแวดล้อมโลก วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 เป็นทิศทางหลักในการพัฒนาของโลกหลัง ค.ศ. 2015 โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ประกอบด้วย 17 เป้าหมายและ 168 เป้าประสงค์ย่อย (SDG Targets) ทั้งนี้ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 เป้าหมาย ประกอบด้วย การขจัดความยากจน ขจัดความหิวโหย การมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีการศึกษา ที่มีคุณภาพ ความเท่าเทียมทางเพศ น้ำสะอาดและสุขาภิบาล พลังงานสะอาดและจ่ายได้ งานที่มีคุณค่าและเศรษฐกิจที่เติบโต อุตสาหกรรม-นวัตกรรมและโครงสร้างพื้นฐานที่ลดความเหลื่อมล้ำ เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน การผลิตและการบริโภคที่รับผิดชอบ การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ นิเวศทางทะเลและมหาสมุทร ระบบนิเวศบนบก สันติและสถาบันเข้มแข็ง ความเป็นหุ้นส่วนเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งประเทศไทยในฐานะสมาชิกขององค์การสหประชาชาติได้รับ เป้าหมายการพัฒนาดังกล่าวมีดำเนินงานทั้งในระดับประเทศและระดับพื้นที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการศึกษา คือ เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันให้การศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและครอบคลุมและส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน มีรายละเอียด ดังนี้

1) สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียม และไม่มีค่าใช้จ่ายนำไปสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิภาพภายในปี 2573

2) สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนเข้าถึงการพัฒนา การดูแลและการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ ภายในปี 2573 เพื่อให้เด็กเหล่านั้น มีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา

3) ให้ชายและหญิงทุกคนเข้าถึงการศึกษาวិชาเทคนิค อาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัยที่มีราคาที่สามารถจ่ายได้และมีคุณภาพ ภายในปี 2573

4) เพิ่มจำนวนเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะที่จำเป็นรวมถึงทักษะทางเทคนิคและอาชีพสำหรับการจ้างงาน การมีงานที่ดีและการเป็นผู้ประกอบการภายในปี 2573

5) ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศในการศึกษาและสร้างหลักประกันว่ากลุ่มที่เปราะบาง ซึ่งรวมถึงพิการ ชนพื้นเมือง และเด็กเข้าถึงการศึกษาและการฝึกอาชีพทุกระดับอย่างเท่าเทียม ภายในปี 2573

6) สร้างหลักประกันว่าเยาวชนทุกคนและผู้ใหญ่ในสัดส่วนสูงทั้งชายและหญิงสามารถอ่านออกเขียนได้และคำนวณได้ ภายในปี 2573

7) สร้างหลักประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็น สำหรับส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมไปถึงการศึกษาสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการมีวิถีชีวิตที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคระหว่างเพศ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความสงบสุขและไม่ใช้ความรุนแรง การเป็นพลเมืองของโลกและความนิยมในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและในความร่วมมือของวัฒนธรรมต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี 2573

8) สร้างและยกระดับอุปกรณ์และเครื่องมือทางการศึกษาที่อ่อนไหวต่อเด็ก ผู้พิการและเพศภาวะให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ปลอดภัยปราศจากความรุนแรงครอบคลุม และมีประสิทธิผลสำหรับทุกคน

9) ขยายจำนวนทุนการศึกษาในทั่วโลกที่ให้สำหรับประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะประเทศพัฒนาน้อยที่สุด รัฐกำลังพัฒนากลุ่มเป้าหมายเยาวชนในพื้นที่ที่เป็นเกาะขนาดเล็กและประเทศในแอฟริกาในการสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รวมถึงการฝึกอาชีพและโปรแกรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้านเทคนิค วิศวกรรมและวิทยาศาสตร์ ในประเทศพัฒนาแล้ว และประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ภายในปี 2563

10) เพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพ รวมถึงการดำเนินการความร่วมมือระหว่างประเทศในการฝึกอบรมครูในประเทศกำลังพัฒนาเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ภายในปี 2573

นอกจากนี้ยังมีกรอบแนวคิดกรอบเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยอ้างอิงรูปแบบ (Model) ที่พัฒนามาจากเครือข่ายองค์ความร่วมมือเพื่อทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership For 21 st Century Skills) ที่มีชื่อย่อว่า เครือข่าย P21 ซึ่งได้พัฒนากรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะเฉพาะด้าน ความชำนาญการและความรู้เท่าทันด้านต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง ทักษะสำคัญจำเป็นในโลกศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วยทักษะที่เรียกตามคำย่อว่า 3Rs + 8Cs 3Rs ประกอบด้วย อ่านออก (Reading) เขียนได้ (Writing) คิดเลขเป็น (Arithmetic's) 8Cs ประกอบด้วย ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross – cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) ความมีเมตตา กรุณา วินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

แผนภาพที่ 1 แสดงทักษะสำคัญจำเป็นในโลกศตวรรษที่ 21

2. บริบทและสถานการณ์ในระดับประเทศ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสังคมแห่งโลกยุคใหม่ต่อการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศ

2.1 การเปลี่ยนแปลงสภาวะด้านเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาประเทศของไทยในช่วงที่ผ่านมาและสถานะของประเทศไทยในปัจจุบัน ในช่วงกว่า 60 ปี ตั้งแต่เริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 อาจจะกล่าวได้ว่าการพัฒนาของประเทศไทยโดยรวมสามารถยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยให้ดีขึ้นมาก ความยากจนลดลง ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการพื้นฐาน เช่น การรักษาพยาบาล และการศึกษาได้ดีขึ้น ขณะที่พื้นฐานด้านเศรษฐกิจมหภาคของไทยอยู่ในเกณฑ์ที่เข้มแข็ง อัตราเงินเฟ้อ และอัตราการว่างงานอยู่ในระดับต่ำ ภาระหนี้ของภาครัฐอยู่ในเกณฑ์ที่บริหารจัดการได้ ซึ่งเสถียรภาพเศรษฐกิจและการเงินเป็นเสมือนกันชนที่ช่วยประคองเศรษฐกิจไทยให้สามารถรับแรงปะทะจากความผันผวนทั้งปัจจัยภายในและภายนอกได้ดีในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามก็คงปฏิเสธไม่ได้ว่าเศรษฐกิจไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายจากปัญหาเชิงโครงสร้างหลายมิติซึ่งทำให้ประเทศไทยติดอยู่ในกับดักรายได้ปานกลาง (Middle income trap) อัตราการขยายตัวและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ภาคอุตสาหกรรมเป็นภาคการผลิตที่มีบทบาทสูง ภาคเกษตรเป็นแหล่งสร้างรายได้หลักของประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศและเป็นฐานในการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการมีบทบาทสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เศรษฐกิจ

2.2 การเปลี่ยนแปลงสถานะด้านสังคม การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ประชากรในวัยแรงงานได้เริ่มลดลงแล้วตั้งแต่ปี 2557 อีกเพียงไม่เกิน 15 ปี จะมีสัดส่วนประชากรที่อายุสูงกว่า 60 ปี สูงถึงร้อยละ 27 ของประชากร การเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จะหมายถึงกำลังแรงงานในการผลิตสินค้าและบริการของไทยจะลดลง รูปแบบการบริโภคและการออมของประเทศจะเปลี่ยนแปลงไป ขณะที่ภาระของภาครัฐในการดูแลสวัสดิการผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

2.3 คุณภาพการศึกษา ความสามารถในการรับรู้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ของเด็กไทยและผู้ใหญ่ไทยยังมีจำกัด ถ้ามองในด้านดีจะเห็นทัศนคติเปิดรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ของคนรุ่นใหม่มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการใช้ Social media หรือการใช้ Application ต่างๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ แต่เมื่อพิจารณาความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของเด็กไทย จะพบว่าอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ที่จะต่อยอดและหาประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่กำลังขับเคลื่อนและเปลี่ยนแปลงโลกอยู่ทุกวันนี้ได้ จำเป็นต้องยกระดับคุณภาพการศึกษาและคุณภาพคนไทยอย่างจริงจังคนไทยได้รับการพัฒนาศักยภาพทุกช่วงวัย ปัจจุบันยังเผชิญปัญหาคุณภาพการศึกษาและระดับสติปัญญาของเด็ก พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ และผลิตภาพแรงงานต่ำ ประชาชนได้รับการคุ้มครองทางสังคมเพิ่มขึ้นและมีการจัดสวัสดิการทางสังคมในหลายรูปแบบ แต่กลุ่มผู้ด้อยโอกาสยังไม่สามารถเข้าถึงบริการทางสังคมได้อย่างทั่วถึง

2.4 ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ทั้งมิติด้านรายได้และโอกาส ที่ผ่านมามีปัญหานี้เป็นหนึ่งในสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความแตกแยกในสังคม ตัวอย่างเช่น คนเพียงร้อยละ 10 ของประเทศถือครองที่ดินมากกว่าร้อยละ 60 และสัดส่วนประชากรที่อยู่ในเมืองของประเทศไทยที่อยู่ระดับประมาณร้อยละ 50 เพราะการพัฒนาเมืองกระจุกตัวอยู่รอบกรุงเทพฯ ไม่ได้กระจายไปอย่างทั่วถึง ขณะที่สัดส่วนประชากรที่อยู่ในเมืองของมาเลเซียอยู่ที่ประมาณร้อยละ 75 ข้อเท็จจริงเหล่านี้สะท้อนว่า ผลประโยชน์จากการพัฒนาในช่วงที่ผ่านมากระจุกตัวสูง

2.5 สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทุนทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลซ้ำเติมให้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรุนแรงกระทบต่อผลผลิตภาคเกษตรและความยากจน การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

3. บริบทและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศที่ยังคงเจตนารมณ์ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้กำหนดกรอบและสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการศึกษาไว้หลายมาตรา มีสาระสำคัญในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

หมวด 4 หน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา 50 (4) กำหนดให้ประชาชนคนไทยต้องเข้ารับการศึกษาอบรมในการศึกษาภาคบังคับ

หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ได้มีการกำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาไว้ใน มาตรา 54 ดังนี้

1. รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย
2. รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย
3. รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล
4. การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ
5. ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษา รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ตามความถนัดของตน
6. ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู

หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ ได้มีการกำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย
2. ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาและเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ (กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา)
3. ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู
4. ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยให้สอดคล้องกันทั้งในระดับชาติ และระดับพื้นที่

3.2 บทบาทและหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการภาค ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 3 เมษายน 2560

ข้อ 5 ให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค จำนวน 18 ภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามบัญชีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดเพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาในระดับภาคและจังหวัด โดยการอำนวยความสะดวก สนับสนุน พัฒนาการศึกษาร่วมมือและบูรณาการ กับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้น ๆ และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด รวมทั้งการพัฒนาอื่น ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ ตามศักยภาพและโอกาสของบุคคลและชุมชนในแต่ละพื้นที่

(2) สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา

(3) กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ

(4) สนับสนุนการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ

(5) ประสานการบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด โดยยึดการมีส่วนร่วมและประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก

(6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3.3 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลว. 3 เมษายน 2565

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ 12 แห่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการลงวันที่ 3 เมษายน พุทธศักราช 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 12 ให้มีศึกษาธิการจังหวัด เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของศึกษาธิการภาค มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และให้มีรองศึกษาธิการจังหวัดเพื่อช่วยเหลือนงานศึกษาธิการจังหวัด จำนวนไม่เกินสามคน”

3.4 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาของโลกภายหลังปี ค.ศ.2015 (พ.ศ.๒๕๕๘) ที่องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) กำหนดต่อเนื่องจาก MDGs หรือเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals) ที่สิ้นสุดลงเมื่อเดือนสิงหาคม 2558 โดยเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2558 ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาตินครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ 70 (The 70 th session of the United Nations General Assembly) ได้รับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 (The 2030 Agenda for Sustainable Development) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เพื่อให้ประเทศต่าง ๆ นำไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ในช่วงระยะเวลา 15 ปี (เดือนกันยายน 2558 - สิงหาคม 2573) ซึ่งมีทั้งหมด 17 เป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 : ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่ (No Poverty)

เป้าหมายที่ 2 : ขจัดความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารปรับปรุงโภชนาการและสนับสนุนการทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน (Zero Hunger)

เป้าหมายที่ 3 : รับรองการมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคนในทุกช่วงอายุ (Good Health and Well Being)

เป้าหมายที่ 4 : สร้างหลักประกันให้การศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและครอบคลุม ส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน (Quality Education)

เป้าหมายที่ 5 : บรรลุความเท่าเทียมทางเพศ พัฒนามบทบาทสตรีและเด็กผู้หญิง (Gender Equality) เป้าหมายที่ 6 : การจัดการน้ำและสุขาภิบาล ด้วยการสร้างหลักประกันให้มีน้ำใช้ และมี การบริหารจัดการน้ำและการสุขาภิบาลอย่างยั่งยืนสำหรับทุกคน (Clean Water and Sanitation)

เป้าหมายที่ 7 : รับรองการมีพลังงานสะอาดที่ทุกคนเข้าถึงได้ เชื่อถือได้ ยั่งยืนทันสมัย (Affordable and Clean Energy)

เป้าหมายที่ 8 : การจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ (Decent Work and Economic Growth) ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและครอบคลุม และมีการจ้างงานเต็มอัตรา และมีคุณค่าสำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ 9 : อุตสาหกรรม นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน (Industry, Innovation , and Infrastructure) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการปรับตัวให้เป็นอุตสาหกรรม อย่างยั่งยืนและทั่วถึง และสนับสนุนนวัตกรรม

เป้าหมายที่ 10 : ลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ (Reduced Inequalities)

เป้าหมายที่ 11 : ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ มีความปลอดภัยความต้านทาน และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาอย่างครอบคลุมและยั่งยืน (Sustainable Cities and Communities)

เป้าหมายที่ 12 : สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน (Responsible Consumption)

เป้าหมายที่ 13 : ดำเนินมาตรการเร่งด่วนเพื่อรับมือกับการสภาพภูมิอากาศและผลกระทบ (Climate Action)

เป้าหมายที่ 14 : อนุรักษ์ใช้มหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอื่น ๆ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Life Below Water)

เป้าหมายที่ 15 : ปกป้อง พื้นฟู และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก อย่างยั่งยืน (Life On Land) การบริหารจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน ต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย ปกป้องการเสื่อมโทรมและฟื้นฟูสภาพดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมายที่ 16 : ส่งเสริมสังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยกเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Peace and Justice Strong Institutions) ให้ทุกคนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพมีความรับผิดชอบ และทุกคนสามารถเข้าถึงในทุกระดับ

เป้าหมายที่ 17 : ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สร้างพลังแห่งการเป็นหุ้นส่วน ความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Partnerships for the Goals)

ทั้งนี้ สามารถจำแนกออกได้เป็น 5 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่ม People ที่ว่าด้วยเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้คน (เป้าหมายที่ 1, 2, 3, 4, 5) กลุ่ม Prosperity ที่ว่าด้วยเรื่องความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและครอบคลุม (เป้าหมายที่ 7, 8, 9, 10, 11) กลุ่ม Planet ที่ว่าด้วยเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (เป้าหมาย 6, 12, 13, 14, 15) กลุ่ม Peace ที่ว่าด้วยเรื่องสันติภาพ สถาบันที่เข้มแข็ง และความยุติธรรม (เป้าหมาย 16) กลุ่ม Partnership ที่ว่าด้วยเรื่องการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (เป้าหมาย 17)

เป้าหมายที่ 4 : สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุม และเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การศึกษาเป็นหนึ่งในแรงขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป้าหมายที่ 4 ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างเชื่อมั่นว่าเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายทุกคนจะได้รับสำเร็จศึกษาฟรีในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดให้มีการฝึกอบรมอาชีพในราคาที่เหมาะสมอย่างเท่าเทียมกัน ตลอดจนขจัดความไม่เสมอภาคทางเพศและความเหลื่อมล้ำและเข้าถึงหลักสากลเพื่อการศึกษาที่สูงขึ้นอย่างมีคุณภาพทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษา เป้าหมายที่ 4 เพื่อจัดทำ Roadmap การขับเคลื่อน ประกอบด้วย

SDG 4.1 สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และไม่มีค่าใช้จ่าย นำไปสู่ผลลัพธ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิผล ภายในปี 2573

SDG 4.2 สร้างหลักประกันว่าเด็กชายและเด็กหญิงทุกคนเข้าถึงการพัฒนา การดูแล และการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ ภายในปี 2573 เพื่อให้เด็กเหล่านั้นมีความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับประถมศึกษา

SDG 4.3 ให้ชายและหญิงทุกคนเข้าถึงการศึกษาระดับอาชีวศึกษา อุดมศึกษา รวมถึงมหาวิทยาลัยที่มีราคาที่สามารถจ่ายได้และมีคุณภาพภายในปี 2573

SDG 4.4 เพิ่มจำนวนเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะที่จำเป็น รวมถึงทักษะทางเทคนิคและอาชีพสำหรับการจ้างงาน การมีงานที่ดีและการเป็นผู้ประกอบการ ภายในปี 2573

SDG 4.5 ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศในการศึกษา และสร้างหลักประกันว่ากลุ่มที่เปราะบางซึ่งรวมถึงผู้พิการ ชนพื้นเมือง และเด็กเข้าถึงการศึกษาและการฝึกอาชีพทุกระดับอย่างเท่าเทียมภายในปี 2573

SDG 4.6 สร้างหลักประกันว่าเยาวชนทุกคนและผู้ใหญ่ในสัดส่วนสูง ทั้งชายและหญิงสามารถอ่านออกเขียนได้และคำนวณได้ ภายในปี 2573

SDG 4.7 สร้างหลักประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมไปถึงการศึกษาสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน และการมีวิถีชีวิตที่ยั่งยืน สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคระหว่างเพศ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความสงบสุขและไม่ใช้ความรุนแรง การเป็นพลเมืองของโลก และความนิยมในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและในมีส่วนร่วมของวัฒนธรรมต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี 2573

3.5 ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การดำเนินงานของภาครัฐมีความสอดคล้องบูรณาการกัน เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาค้นในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดีเก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาส และความเสมอภาค ทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม เพื่อนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดย ทุกหน่วยงานของรัฐ ต้องถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติ ไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนระดับที่ 2 และแผนระดับที่ 3 ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

ปัจจุบันประเทศไทยมีแผนเพียง 3 ระดับเท่านั้น ตามที่กำหนดไว้โดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 และวันที่ 3 ธันวาคม 2562

แผนภาพที่ 2 แสดงการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนระดับที่ 2 และแผนระดับที่ 3

แผนระดับที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

วิสัยทัศน์ : “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วย การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุล ระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง 2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3) ยุทธศาสตร์ชาติด้าน การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความ เสมอภาคทางสังคม 5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

เป้าหมาย “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ประกอบด้วย

1) “มั่นคง” หมายถึง

- (1) มีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและ ภายนอกประเทศและมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง
- (2) ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย
- (3) สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิตมีงาน และรายได้ที่มั่นคง มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน
- (4) มีความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ

2) “มั่งคั่ง” หมายถึง

- (1) ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ยกระดับสู่กลุ่มประเทศ รายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน
- (2) เศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันสูง สร้างเศรษฐกิจและสังคมแห่ง อนาคต และเป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน
- (3) มีความสมบูรณ์ในทุนที่สามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่อง อาทิ ทุนมนุษย์ ทุนทาง ปัญญา ทุนทางการเงินและทุนอื่น ๆ

3) “ยั่งยืน” หมายถึง

- (1) การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญด้านรายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชน อย่างต่อเนื่อง โดยไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม
- (2) มีการผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับกฎระเบียบ ประชาคมโลก
- (3) คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืนทุกภาคส่วน ในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติ มั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและ ภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มี

อยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

2. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่

1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปทบทวนเส้นทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่นๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจ และสังคมโลกสมัยใหม่

2) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่างๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต

3) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึง ปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลกควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

3. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อุดม อโภจณีนารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สูการเป็น คนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

4. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชน ในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบต่อสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติ สุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

5. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งมิติด้าน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอก ประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐาน การเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้าง สมดุลทั้ง 3 ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

6. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม”

3.6 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ยังคงจำนวน 23 ประเด็นตาม ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566 - 2580) (ฉบับแก้ไข เพิ่มเติม) ณ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแบ่งช่วงเวลาออกเป็น 4 ช่วง ช่วงละ 5 ปี โดยแผน แม่บทฯ ไม่ได้เป็นแผนของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง แต่เป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดแนวทาง การขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ของยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติในแผนระดับที่ ๓ ร่วมกับแผนระดับ ที่ ๒ อีก ๒ แผน ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วย ความมั่นคงแห่งชาติ ที่มีเป้าหมายการพัฒนาสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเป้าหมายแผน แม่บทฯ ทั้ง ๑๔๐ เป้าหมาย เพื่อกำหนดการปฏิบัติให้มีความชัดเจน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จำนวน 23 ประเด็น

- 1) ความมั่นคง
- 2) การต่างประเทศ
- 3) การพัฒนาการเกษตร
- 4) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
- 5) การท่องเที่ยว
- 6) การพัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ
- 7) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ (Logistics) และดิจิทัล (Digital)
- 8) การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่และวิสาหกิจขนาดกลาง

และขนาดย่อม

- 9) เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
- 10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
- 11) การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต
- 12) การพัฒนาการเรียนรู้
- 13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี
- 14) ศักยภาพการกีฬา

- 15) การเสริมสร้างพลังทางสังคม
- 16) การพัฒนาความเสมอภาคและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก
- 17) การสร้างหลักประกันทางสังคม
- 18) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
- 19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ
- 20) การพัฒนาบริการประชาชนและการพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐ
- 21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- 22) การพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
- 23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

- แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (1) ประเด็นความมั่นคงแผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ

แนวทางการพัฒนาที่ 2 เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ รณรงค์เสริมสร้างความรักและภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย และชาติไทย ผ่านทางกลไกต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาประวัติศาสตร์ในเชิงสร้างสรรค์ น้อมนำและเผยแพร่ศาสตร์พระราชา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงแนวทางพระราชดำริต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และนำไปประยุกต์ปฏิบัติใช้อย่างกว้างขวาง ตลอดจนจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติและพระราชกรณียกิจอย่างสม่ำเสมอ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (8) แผนย่อยการสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ

แนวทางการพัฒนาที่ 1 พัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการ โดยวางรากฐานการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีทักษะและจิตวิญญาณ ในการประกอบธุรกิจ รวมทั้งพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและความถนัดที่แตกต่างและหลากหลายของแรงงาน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล และธุรกิจรูปแบบใหม่ในอนาคต

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
แผนย่อยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะ และการเป็นพลเมืองที่

แนวทางการพัฒนาที่ 2 บูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม และด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนในและนอกสถานศึกษา จัดให้มีการเรียนการสอนตามพระราชดำริ และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา จัดให้มีการเรียนรู้ทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมทั้งการตระหนักรู้และการมีส่วนร่วม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้รองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในประเทศและต่างประเทศ

แนวทางการพัฒนาที่ 4 ปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานอนุรักษ์ พัฒนาและสืบสานมรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รณรงค์ส่งเสริมความเป็นไทยในระดับท้องถิ่นและชุมชน จัดให้มีพื้นที่มรดกทางวัฒนธรรมของพื้นที่ส่งเสริมชุมชนให้เป็นฐานการสร้างวิถีชีวิตพอเพียง

แนวทางการพัฒนาที่ 5 การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม สร้างจิตสาธารณะและจิตอาสาโดยใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร เพื่อรับผิดชอบต่อส่วนรวม การสร้างเสริมผู้นำการเปลี่ยนแปลง และต้นแบบที่ดี ทั้งระดับบุคคลและองค์กร โดยการยกย่องผู้นำที่มีจิตสาธารณะ จิตอาสา และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งเสริมสนับสนุนให้มีกลไกการดำเนินงานในการสร้างเสริมการพัฒนาจิตสาธารณะและจิตอาสา เพื่อสังคมและส่วนรวม โดยส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรสาธารณะที่ไม่หวังผลประโยชน์

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
แผนย่อยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์

แนวทางการพัฒนาที่ 1 สร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย สร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ 21 โดยส่งเสริมความรู้ในการวางแผนชีวิตที่เหมาะสมกับค่านิยมของคนรุ่นใหม่ และการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมบนฐานความรู้ทางวิชาการตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์และถึงช่วงอายุต่าง ๆ พัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ การทำงานและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย รวมถึงการให้ทุกภาคส่วนในสังคม เข้ามามีส่วนร่วม พร้อมทั้งพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง โดยเน้นการส่งเสริมการเกื้อกูลกันของคนทุกวัยในครอบครัว ในการดูแลสมาชิกในครอบครัว การส่งเสริมนโยบายการสร้างสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน การส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชน สถานประกอบการจัดบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสนับสนุนครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตรและการดูแลผู้สูงอายุ การสนับสนุนควบคู่กับการปฏิรูปสื่อให้มีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์ ในการให้ความรู้ต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งครอบครัว โดยที่จะต้องมีการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยสำหรับครอบครัวที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตครอบครัว ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และมีความปลอดภัย มีระบบสนับสนุนในการดูแลเด็กและครอบครัวในชุมชนที่มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งมีระบบสนับสนุนในการทำงานที่เอื้อต่อครอบครัว ที่ทุกภาคส่วนการพัฒนาสนับสนุนการจัดสวัสดิการและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงานที่สมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและชีวิตครอบครัว

แนวทางการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัว และชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปลุกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน สร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของประชากรให้สอดคล้องกับความต้องการของโลกในอนาคต สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม รวมทั้งสนับสนุนด้านวิชาการและสร้างนวัตกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เพื่อให้องค์กรเครือข่ายชุมชนมีความเข้มแข็ง และมีกลไกการพัฒนาระดับพื้นที่ที่ประชาชน ชุมชน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเฝ้าระวัง และติดตามการดำเนินงานส่งผลให้การพัฒนาศักยภาพมนุษย์มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างเป็นรูปธรรม การปลุกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน โดยเน้นให้พ่อแม่มีวัฒนธรรมที่ปลุกฝังให้ลูกเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ชีวิต ดนตรี กีฬา ศิลปะ รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเปิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้ และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเหมาะสม เอื้อแก่ครอบครัวทุกลักษณะ

แนวทางการพัฒนาที่ 3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างภาคีการพัฒนาต่าง ๆ โดยการเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การพัฒนาตนเอง สุขภาพ และการพัฒนาอาชีพในตลอดช่วงชีวิต เพื่อเสริมและสร้างศักยภาพของการดำเนินงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามพันธกิจของแต่ละหน่วยงาน

ให้มีความเข้มแข็งและตอบโจทย์ประเทศ เป็นฐานข้อมูลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทย ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง และศักยภาพบุคคลของประเทศไทย ไปสู่การตัดสินใจระดับนโยบายและปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคนไทยอย่างมีทิศทางและสอดคล้องกับการพัฒนา ประเทศไทยในอนาคต รวมถึงข้อมูลที่สนับสนุนการผลิตกำลังแรงงานที่มีทักษะตรงต่อความต้องการ ของตลาดงานในอนาคต และใช้ประกอบการตัดสินใจในการศึกษาต่อ มีธนาคารคลังสมองเพื่อรวบรวม ผู้สูงอายุที่มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะเพื่อถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และทักษะให้เกิดประโยชน์ ต่อประเทศชาติ

แผนย่อยการพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย

แนวทางการพัฒนาที่ 1 จัดให้มีการเตรียมความพร้อมทั้งสภาวะ เจตคติ ความรู้ และทักษะ ให้แก่ พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์ พร้อมทั้งส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ รวมทั้ง กำหนดมาตรการสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงานให้พ่อแม่สามารถเลี้ยงดูบุตรได้ด้วยตนเอง ทั้งการจูงใจให้สถานประกอบการ จัดให้มีการจ้างงานที่ยืดหยุ่น รมรงศ์ให้ผู้ชายตระหนักและมีส่วนร่วม ในการทำหน้าที่ในบ้านและดูแลบุตรมากขึ้น

แนวทางการพัฒนาที่ 2 จัดให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีสภาวะที่ดีและสมวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงพยาบาลทุกระดับและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานตามมาตรฐานงาน อนามัยแม่และเด็กสู่มาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วย นมแม่และสารอาหารที่จำเป็นต่อสมองเด็ก

แนวทางการพัฒนาที่ 3 จัดให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการ สมรรถนะ และ คุณลักษณะที่ดีสมวัยทุกด้าน โดยการพัฒนาหลักสูตรการสอนและปรับปรุงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มี คุณภาพตามมาตรฐานที่เน้นการพัฒนาทักษะสำคัญด้านต่าง ๆ อาทิ ทักษะทางสมอง ทักษะด้านความคิด ความจำ ทักษะการควบคุมอารมณ์ ทักษะการวางแผนและการจัดระบบ ทักษะการรู้จักประเมินตนเอง ควบคู่กับการยกระดับบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมทั้งทักษะ ความรู้ จริยธรรม และความเป็นมืออาชีพ ตลอดจน ผลักดันให้มีกฎหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ครอบคลุมทั้งการพัฒนา ทักษะ การเรียนรู้เน้นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบการศึกษา การพัฒนาสุขภาพอนามัยให้มีพัฒนาการ ที่สมวัยและการเตรียมทักษะการอยู่ในสังคมให้มีพัฒนาการอย่างรอบด้าน

แผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น

แนวทางการพัฒนาที่ 1 จัดให้มีการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น

แนวทางการพัฒนาที่ 2 จัดให้มีการพัฒนาทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ

แนวทางการพัฒนาที่ 3 จัดให้มีการพัฒนาทักษะในการวางแผนชีวิตและวางแผน การเงิน ตลอดจนทักษะที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน

แนวทางการพัฒนาที่ ๔ จัดให้มีการพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ ของประเทศการบ่มเพาะการเป็นนักคิด นักนวัตกรรม และการเป็นผู้ประกอบการใหม่ รวมทั้งทักษะชีวิต ที่สามารถอยู่ร่วมและทำงานภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนาที่ ๕ ส่งเสริมและสนับสนุนระบบบริการสุขภาพและอนามัยที่เชื่อมต่อกันระหว่างระบบสาธารณสุขกับโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาวน์ปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ ตลอดจนภูมิคุ้มกันด้านต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของกลุ่มวัยเรียน/วัยรุ่น

แผนย่อยการพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน

แนวทางการพัฒนาที่ 1 ยกระดับศักยภาพ ทักษะและสมรรถนะของคนในช่วงวัยทำงานให้มีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคลและความต้องการของตลาดงาน รวมทั้งเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจและผลิตภาพเพิ่มขึ้นให้กับประเทศ

แนวทางการพัฒนาที่ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทักษะแรงงานฝีมือเป็นผู้ประกอบการใหม่ และสามารถพัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ และมีโอกาสและทางเลือกทำงานและสร้างงาน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้ แผนย่อย การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

แนวทางการพัฒนาที่ 1 ปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 แนวทางย่อย ได้แก่ (1) พัฒนาระบบการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ที่ใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะให้ได้มาตรฐานกับหลักสูตรในระบบการศึกษาชั้นนำที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับการนิเทศ การติดตามประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตรฐานสมรรถนะ ปฏิรูปหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ โดยเน้นการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และการฝึกงานในสถานประกอบการ ปฏิรูปการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยเน้นการเรียนรู้ที่ผูกกับงาน เพื่อวางรากฐานให้มีสถาบันอุดมศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของประเทศได้ในหลากหลายมิติ ทั้งในด้านการผลิตกำลังคนที่มีสมรรถนะและทักษะในสาขาที่เป็นที่ต้องการของตลาด การพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีศักยภาพในการสร้างธุรกิจใหม่ที่มีใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และสามารถไปสู่ตลาดต่างประเทศได้ รวมถึงมีนักวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ สามารถส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างดี (2) พัฒนาระบบการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระดับการศึกษา รวมถึงจัดกิจกรรมเสริมทักษะเพื่อพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 มีการผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับเนื้อหาและวิธีการสอน โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนทฤษฎีการเรียนรู้แบบใหม่ในการพัฒนาเนื้อหาและทักษะแบบใหม่ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรมีคุณลักษณะที่มีชีวิต มีพลวัต มีปฏิสัมพันธ์ การเชื่อมต่อและมีส่วนร่วม (3) พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติมีการสะท้อนความคิด/ทบทวนไตร่ตรอง โดยเน้นการเรียนการสอนที่เสริมสร้างทักษะชีวิต และสามารถนำมาใช้ต่อยอดในการประกอบอาชีพได้จริง และ (4) พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้สร้างรายได้ รวมถึงมีทักษะด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต โดยใช้สื่อผสมอย่างหลากหลายปรับเปลี่ยนตามความสามารถและระดับของผู้เรียน มีเนื้อหาที่ไม่ยึดติดกับตัวสื่อ เลือกประกอบเนื้อหาได้เอง ค้นหา แก้ไข จัดบันทึกได้ เก็บประวัติการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีระบบการประเมินผลการเรียนรู้ที่รวดเร็วและต่อเนื่อง โดยผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

แนวทางการพัฒนาที่ 2 เปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ ประกอบด้วย 3 แนวทางย่อย ได้แก่ (1) วางแผนการผลิต พัฒนาและปรับบทบาท “ครู คณาจารย์ยุคใหม่” เป็น “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” มีหลักสูตรผลิตครูอาชีวศึกษาใหม่ที่มีสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ โดยเน้นการเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการในสาขาที่ตนเองสอน (2) ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การดึงดูด คัดสรรผู้มีความสามารถสูง ให้เข้ามาเป็นครู ปฏิรูประบบการผลิตครูยุคใหม่ โดยใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะของวิชาชีพครูที่สามารถสร้างทักษะในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ และมีครูที่ชำนาญในด้าน การสอนภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 ที่ได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ ในจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการ ของนักเรียน อีกทั้งยังมีระบบการอบรมและเสริมสมรรถนะครูที่ผ่านการศึกษาระบบเดิม หรือครู ภาษาอังกฤษ และภาษาที่ 3 ที่ยังไม่ผ่านการประเมินมาตรฐานในระดับนานาชาติ และ (3) ส่งเสริมสนับสนุน ระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งเงินเดือน สายอาชีพและระบบ สนับสนุนอื่น ๆ ปฏิรูประบบการผลิตครูอาชีวศึกษาใหม่ โดยผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการในสาขาที่ตนเองสอน มีความรู้ ทักษะ และ สามารถสร้างสมรรถนะที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพให้แก่ผู้เรียนและ มีอัตรากำลังเพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังของสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา

แนวทางการพัฒนาที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท ประกอบด้วย 6 แนวทางย่อย ได้แก่ (1) ปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการสร้างควมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ ตั้งแต่ระดับบนสุดลงไปจนถึงระดับโรงเรียน รวมถึงมีโครงสร้าง แรงจูงใจและความรับผิดชอบของหน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบที่เหมาะสม (2) จัดให้มี มาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นมีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ของโรงเรียนในทุกระดับ ที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศ ในด้านความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์การเรียนการสอน การบริหารจัดการโรงเรียน จำนวนครูที่ครบชั้น ครบวิชา จำนวนพนักงานสนับสนุน งานบริหารจัดการโรงเรียน (3) ปรับปรุงโครงสร้างการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มคุณภาพ การศึกษา มีการปรับปรุงโครงสร้างการศึกษาที่เน้นสายอาชีพมากขึ้น มีการเรียนการสอนและการเรียนรู้ ที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เกิดทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะภาษาที่ ๓ ทักษะและความรู้ ในการประกอบอาชีพใหม่ ๆ อย่างคล่องตัว เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม (4) เพิ่มการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ส่งเสริมภาคประชาสังคมปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต รวมถึงการเรียนรู้และทบทวนทักษะพื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออก เขียนได้คิดเลขเป็น โดยระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม (5) พัฒนา ระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยแยกการประกันคุณภาพการศึกษาจากการประเมินคุณภาพ และการรับรองคุณภาพและการกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา และปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผล ในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ มากกว่าการวัดระดับความรู้และ (6) ส่งเสริมการวิจัยและ ใช้เทคโนโลยีในการสร้างและจัดการความรู้ การเรียนการสอน และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ซึ่งรวมถึงบูรณาการความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากักภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างระบบนิเวศนวัตกรรมที่เข้มแข็ง

แนวทางการพัฒนาที่ 4 พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย 5 แนวทางย่อย ได้แก่ (1) จัดให้มีระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูง และยืดหยุ่น (2) มีมาตรการจูงใจและส่งเสริมสนับสนุนให้คนเข้าสู่ใฝ่เรียนรู้ พัฒนาตนเอง รวมถึงการยกระดับทักษะวิชาชีพ (3) พัฒนาระบบการเรียนรู้ชุมชนให้เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา โดยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม (4) พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและดิจิทัลแพลตฟอร์ม สื่อดิจิทัล เพื่อการศึกษาในทุกระดับทุกประเภทการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และ (5) พัฒนาโปรแกรมประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่มีคุณภาพที่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้

แนวทางการพัฒนาที่ 5 สร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ ประกอบด้วย 5 แนวทางย่อย ได้แก่ (1) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความโดดเด่นเฉพาะสาขาระดับนานาชาติ มีกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน และมาตรฐานอาชีพที่กำหนดสมรรถนะและทักษะพื้นฐานสำหรับสาขาอาชีพต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะใน ๑๐ กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย S-curve และ New S-curve เพื่อเป็นเครื่องมือในการยืนยัน และพัฒนาสมรรถนะของแรงงาน และมีกรอบแนวคิดในการคาดการณ์อุปสงค์แรงงานในอนาคตในสาขาอาชีพต่าง ๆ และมีแนวทางทบทวนและปรับปรุงให้แม่นยำมากขึ้นเป็นระยะ (2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษาและบุคลากรในระดับนานาชาติ รวมถึงการพัฒนาศูนย์วิจัย ศูนย์ฝึกอบรม และทดสอบในระดับภูมิภาค (3) จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทยและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (4) จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยและการพัฒนาของประเทศเพื่อนบ้านในสถานศึกษาและสำหรับประชาชน และ (5) ส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และนักเรียนกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

แผนย่อยการตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

แนวทางการพัฒนาที่ 1 พัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญา โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการ กลไกการคัดกรองและการส่งต่อเพื่อส่งเสริมการพัฒนานักเรียนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมสนับสนุนครอบครัวในการเสริมสร้างความสามารถพิเศษตามความถนัดและศักยภาพทั้งด้านกีฬา ภาษา และวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ส่งเสริมสนับสนุนระบบสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญา และส่งเสริมสนับสนุน มาตรการจูงใจแก่ภาคเอกชน และสื่อในการมีส่วนร่วมและผลักดันให้ผู้มีความสามารถพิเศษ มีบทบาทเด่นในระดับนานาชาติ

แนวทางการพัฒนาที่ 2 สร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษได้สร้างความเข้มแข็งและต่อยอดได้ จัดให้มีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษในหลากหลายสาขาวิชา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีขั้นแนวหน้าเพื่อพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ สร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อสถาบันวิจัยชั้นนำทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทยให้มีศักยภาพสูงยิ่งขึ้น

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพ

ภาครัฐ

แนวทางการพัฒนาที่ 1 เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม กำหนดความสัมพันธ์และการพัฒนาบทบาทในฐานะของหุ้นส่วน การพัฒนาในการดำเนินการกิจที่สำคัญระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และการสนับสนุนให้ภาคีการพัฒนาต่าง ๆ โดยเฉพาะชุมชน เอกชน ในรูปแบบโมเดลประชารัฐ มาร่วมดำเนินการในบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ โดยจัดให้มีการตรวจสอบความซ้ำซ้อน การวิเคราะห์และทบทวนภารกิจของภาครัฐให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อกำหนดภารกิจหลักที่ให้ภาครัฐดำเนินการ อาทิ การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ และการกำหนดแนวทางการพัฒนาภาครัฐ ที่สำคัญสามารถตรวจสอบการทำงานของภาครัฐได้อย่างเหมาะสม การกำกับดูแล การแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ การกำกับการให้บริการสาธารณะให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีการคำนึงถึงความมั่นคงของมนุษย์และรัฐ และจัดให้มีการยุบเลิกภารกิจที่ไม่จำเป็น รวมทั้งเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาบริการสาธารณะที่สร้างคุณค่า ร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วน การถ่ายโอนภารกิจให้ภาคส่วนอื่น รับไปดำเนินการ เช่น การจ้างเหมาบริการ และการท างานแบบจัดบริการร่วม เป็นต้น พร้อมทั้ง จัดให้มีการเตรียมความพร้อมหรือการสนับสนุนภาคส่วนต่าง ๆ ในการร่วมดำเนินการกิจของภาครัฐ ปรับปรุงบทบาทและกลไกภาครัฐให้เป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการประกอบการ รวมทั้งการกำหนดกฎระเบียบที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ ภาคเอกชนทุกขนาดและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว

แนวทางการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็ง ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นหน่วยงานที่มีสมรรถนะสูง สามารถบริหารจัดการตนเองได้มีประสิทธิภาพ ตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล และมีมาตรฐานการให้บริการเทียบเท่ามาตรฐานสากล เพิ่มอิสระในการให้บริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะที่หลากหลาย มีบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ระดับพื้นที่ มีระบบภาษีและรายได้ของท้องถิ่นอย่างเหมาะสมต่อการจัดสรรงบประมาณ กำลังบุคลากรและองค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาพัฒนาพื้นที่ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และมิติอื่น ๆ ร่วมกับชุมชนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคีอื่น ๆ ที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ ประชาชน และความต้องการของคนทุกกลุ่ม ทุกวัย และ ทุกเพศสภาวะ

แนวทางการพัฒนาที่ 3 พัฒนาหน่วยงานภาครัฐให้เป็น “ภาครัฐทันสมัย เปิดกว้าง เป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูง” สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เทียบได้กับมาตรฐานสากล รองรับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนและทันการเปลี่ยนแปลง โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาให้มีการนำข้อมูลและข้อมูลขนาดใหญ่มาใช้ในการพัฒนานโยบาย การตัดสินใจ การบริหารจัดการ การให้บริการ และการพัฒนานวัตกรรมภาครัฐ รวมถึงการเชื่อมโยงการทำงานและข้อมูลระหว่างองค์กร ทั้งภายในและภายนอกภาครัฐแบบอัตโนมัติ อาทิ การสร้างแพลตฟอร์ม ดิจิทัลที่ภาครัฐสามารถใช้ร่วมกัน เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลที่สะดวก รวดเร็วเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐให้มีมาตรฐานเดียวกันและข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพื่อให้ภาคธุรกิจ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการ สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการขยายโอกาสทางการค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ

แนวทางการพัฒนาที่ 4 พัฒนาบุคลากรภาครัฐทุกประเภทให้มีความรู้ความสามารถสูง มีทักษะการคิดวิเคราะห์ และการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีระบบการพัฒนาขีดความสามารถ บุคลากรภาครัฐให้มีสมรรถนะใหม่ ๆ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม ทักษะด้านดิจิทัล มีทัศนคติ และกรอบความคิดในการทำงาน เพื่อให้บริการประชาชนและอำนวยความสะดวกภาคเอกชนและภาค ประชาสังคมเพื่อประโยชน์ของการพัฒนาประเทศ สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงบริบทการพัฒนา มีการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม การปรับเปลี่ยนแนวคิดให้การปฏิบัติราชการเป็นมืออาชีพ มีจิตบริการ ทำงานในเชิงรุกและมองไปข้างหน้า สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้ อย่างเป็นรูปธรรม และมีสำนึกในการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบและความสุจริต ปฏิบัติงาน ตามหลักการและหลักวิชาชีพด้วยความเป็นธรรมและเสมอภาค กล้ายืนหยัดในการกระทำที่ถูกต้อง คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของส่วนตน ตลอดจนส่งเสริมให้มีการคุ้มครองและ ปกป้องบุคลากรภาครัฐที่กล้ายืนหยัดในการกระทำที่ถูกต้องและมีพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผน ย่อยการป้องกันทุจริตและประพฤติมิชอบ

แนวทางการพัฒนาที่ 1 ปลุกและปลุกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต และการปลูกฝังและหล่อหลอมวัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชนทุกช่วงวัย ทุกระดับ มุ่งเน้นการปรับ พฤติกรรม “คน” โดยการ “ปลุก” และ “ปลุก” จิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต สามารถ แยกแยะได้ว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนตน สิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนรวม มีความละเอียดต่อการทำความผิด ไม่เพิกเฉยต่อทนต่อการทุจริต และเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ รวมถึงการส่งเสริม การสร้างวัฒนธรรม และค่านิยมสุจริตในระดับชุมชนเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมค่านิยม ที่ยึดประโยชน์สาธารณะมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกรูปแบบ โดยเฉพาะการส่งเสริมวัฒนธรรมสุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับที่เด็กไทยทุกคนต้องเรียนทั้ง ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อปฏิรูป “พลเมืองไทยในอนาคต” ให้มีความเป็นพลเมืองเต็มขั้น สามารถทำหน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดี มีจิตสำนึกยึดมั่นในความซื่อสัตย์ สุจริต มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย

แนวทางการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อทางทุจริต โดยการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเปิดเผย โปร่งใส ถูกต้องเป็นธรรม ไม่คดโกง รู้จักแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่ การสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กร โดยการสนับสนุน ให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริม การมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยงและแจ้งเบาะแส เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิด การทุจริตประพฤติมิชอบได้ โดยมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส

รวมทั้งมีความสอดคล้องแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา 5 กิจกรรม คือ กิจกรรม ปฏิรูป ที่ 1 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การพัฒนาการจัด การเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษ ที่ 21 กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพมาตรฐาน กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้น

การฝึกอบรมได้อย่างเต็มรูปแบบ นำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน และกิจกรรมปฏิรูปที่ 5 การปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบบรรณานุกรมของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทย ออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน

3.7 แผนปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580

มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2561 และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 ส่งผลให้ต้องมีการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ แผนการปฏิรูปประเทศ มีทั้งหมด 13 ด้าน ได้แก่ 1) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง 2) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน 3) แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย 4) แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม 5) แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ 6) แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 7) แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข 8) แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ 9) แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม 10) แผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน 11) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ 12) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และ 13) แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

3.8 แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ฉบับปรับปรุง

แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ฉบับปรับปรุง การปฏิรูปการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและปฏิรูประบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษาและตอบโจทย์การพัฒนาของโลกอนาคต โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานมีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและเป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ทั้งนี้ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ฉบับปรับปรุงนี้ มุ่งเน้นกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาคการศึกษาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ 5 กิจกรรม โดยพิจารณาความเชื่อมโยงกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2562 ซึ่งประกอบด้วย 7 เรื่อง 29 ประเด็น 131 กิจกรรมซึ่งหน่วยงานรับผิดชอบได้ขับเคลื่อนการดำเนินการบางกิจกรรมไปแล้ว สำหรับกิจกรรมปฏิรูป 5 กิจกรรมที่กำหนดใหม่และแผนงานเดิมยังมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและมุ่งสู่ความเป็นเลิศ รวมทั้งสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) มีวัตถุประสงค์ 3 ด้าน คือ 1.ลดความเหลื่อมล้ำ 2.ยกระดับคุณภาพ และ 3.เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยมุ่งเน้นกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาคการศึกษาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ 5 กิจกรรม คือ

- กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย

- กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

- กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน

- กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่นๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ นำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน

- กิจกรรมปฏิรูปที่ 5 การปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน

ความสอดคล้องของการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา กับยุทธศาสตร์ชาติ

1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

1.1) ข้อ 4.2 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ข้อ 4.2.1 ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย ข้อ 4.2.2 ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ข้อ 4.2.3 ช่วงวัยแรงงาน และข้อ 4.2.4 ช่วงวัยผู้สูงอายุ

1.2) ข้อ 4.3 ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ข้อ 4.3.1 การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ข้อ 4.3.2 การเปลี่ยนโฉมบทบาท ‘ครู’ ให้เป็นครูยุคใหม่ ข้อ 4.3.3 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับทุกประเภท ข้อ 4.3.4 การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ข้อ 4.3.6 การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้ โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม

1.3) ข้อ 4.4 การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

1.4) ข้อ 4.6 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ข้อ 4.6.2 การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และข้อ 4.6.3 การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน

2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

2.1) ข้อ 4.1 การลดความเหลื่อมล้ำสร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ ข้อ 4.1.6 ลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสโดยตรง ข้อ 4.1.7 สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และการศึกษาโดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

2.2) ข้อ 4.2 การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ข้อ 4.2.6 การพัฒนากำลังแรงงานในพื้นที่ โดยการวางแผนกำลังคนที่สอดคล้องกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มจังหวัด และการพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของเมือง ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2.3) ข้อ 4.3 การเสริมสร้างพลังทางสังคม ข้อ 4.3.2 การรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพและข้อ 4.3.3 สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน

ความสอดคล้องของการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษากับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

1) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

1.1) 110201 เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น

1.2) 110301 วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหาปรับตัวสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิต

1.3) 110401 แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักใน ความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้าง อาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น

1.4) 110402 มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น

2) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการพัฒนาระบบการเรียนรู้

2.1) 120101 คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

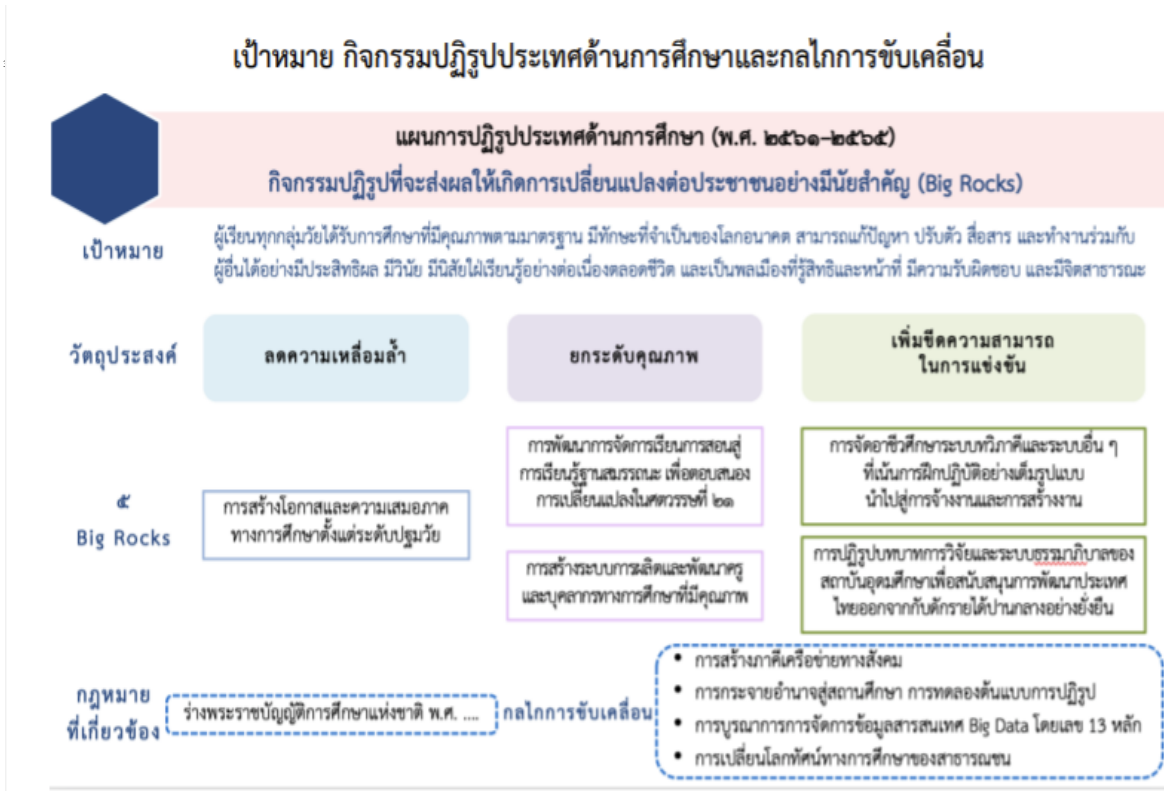
3) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพ ภาครัฐ

3.1) 200501 บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลัก คุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

4) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

4.1) 230101 ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ สร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัย และนวัตกรรมส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน

4.2) 230501 จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็น ต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น

แผนภาพที่ 3 กิจกรรมปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาและกลไกการขับเคลื่อน

3.9 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) มีสถานะเป็นแผนระดับที่ 2 ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ และใช้เป็นกรอบสำหรับการจัดทำแผนระดับที่ 3 เพื่อให้การดำเนินงานของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยท่ามกลางสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนสูงในปัจจุบัน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงได้กำหนดทิศทางการพัฒนาบนพื้นฐานของหลักการแนวคิดที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิด Resilience เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs) และโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) เพื่อมุ่งสู่วัตถุประสงค์หลักของแผนพัฒนาฯ คือการ “พลิกโฉม” ประเทศไทย สู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ถ่ายทอดวัตถุประสงค์หลักข้างต้นออกมาเป็นเป้าหมายหลัก 5 ประการ คือ

1. การปรับโครงสร้างสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม เพื่อยกระดับรายได้ประชาชาติต่อหัวเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า 300,000 บาทต่อปี
2. การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ ให้ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) อยู่ในระดับสูง
3. มุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม โดยลดความแตกต่างของความเป็นอยู่ระหว่างกลุ่มประชากรต่ำกว่า 5 เท่า
4. เปลี่ยนผ่านการผลิตและการบริโภคไปสู่ความยั่งยืน โดยลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกไม่น้อยกว่า 20% เมื่อเทียบกับปริมาณปกติที่คาดว่าจะเกิดขึ้น
5. สร้างความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงเพิ่มขึ้น ทั้งในเรื่องโรคระบาด การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความก้าวหน้าทางดิจิทัล และประสิทธิภาพภาครัฐ

ทั้งนี้ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ได้กำหนดหมวดหมู่การพัฒนาไว้จำนวน 13 หมวดหมู่ เพื่อเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนให้มีเป้าหมายและทิศทางที่ช่วยในการสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศ ที่ครอบคลุม 4 มิติการพัฒนา ได้แก่

17

แผนภาพที่ 4 13 หมวดหมู่ แบ่งตาม 4 มิติการพัฒนา

1. มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

หมวดหมู่ที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำ ด้านสินค้าเกษตร และเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง มุ่งเน้นใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการผลิตและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

หมวดหมู่ที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน โดยลดการท่องเที่ยวที่เน้นปริมาณ สร้างการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพด้วยเศรษฐกิจสร้างสรรค์

หมวดหมู่ที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก โดยสร้างความพร้อมให้ผู้ประกอบการไทย ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ และเตรียมโครงสร้างพื้นฐานรองรับการใช้งานยานยนต์ไฟฟ้า

หมวดหมู่ที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง มุ่งเน้นยกระดับบริการทางการแพทย์และสุขภาพ ด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยีขั้นสูง และอัตลักษณ์ไทย

หมวดหมู่ที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุน และยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค โดยพัฒนาความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนกับต่างประเทศปรับปรุงระบบคมนาคมและ โลจิสติกส์ให้เชื่อมโยงแบบไร้รอยต่อ

หมวดหมู่ที่ 6 ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและศูนย์กลางอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน มุ่งเน้นผลักดันการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในทุกภาคส่วน ต่อยอดอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ไปสู่อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ

2. มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม

หมวดหมู่ที่ 7 ไทยมี SMEs ที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้ โดยสนับสนุนให้ SMEs เข้าถึงเทคโนโลยีและแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม สร้างการแข่งขันที่เป็นธรรมระหว่าง SMEs กับรายใหญ่

หมวดหมู่ที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยการกระจายความเจริญไปสู่ระดับพื้นที่ และสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก

หมวดหมู่ที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม โดยการสนับสนุนครัวเรือนยากจนให้เข้าถึงการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาชีพ ตลอดจนสร้างความคุ้มครองทางสังคมที่เหมาะสมและครอบคลุมคนทุกกลุ่ม

3. มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมวดหมู่ที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ มีความสำคัญกับการนำขยะและของเสียมาหมุนเวียนใช้ประโยชน์ รวมถึงเพิ่มการใช้พลังงานสะอาดเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งเน้นปรับการใช้ที่ดินให้เหมาะสม จัดทำระบบจัดการน้ำที่สอดคล้องกับภูมิประเทศและภูมิอากาศ พัฒนาการแจ้งเตือนภัยให้แม่นยำและทันเวลา

4. มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ

หมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยเพิ่มกำลังคนคุณภาพรองรับภาคการผลิตเป้าหมายและพัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หมวดหมู่ที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ประชาชน โดยเปลี่ยนรูปแบบการทำงานของภาครัฐให้เป็นดิจิทัล และปรับโครงสร้างของภาครัฐให้ยืดหยุ่น

3.10 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.2566 – 2570

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570) เป็นแผนระดับที่ 2 โดยมีกรอบระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี ครอบคลุมปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2570 รองรับการถ่ายทอดแผนระดับที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และเชื่อมโยงให้มีการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนระดับที่ 3 เพื่อให้เป็นกรอบทิศทางในการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคาม เพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของประเทศ

วิสัยทัศน์ ประเทศชาติมีเสถียรภาพ ประชาชนอยู่ดีมีสุข ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ มีศักยภาพบริหาร จัดการความมั่นคงแบบองค์รวม และรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติอย่างยั่งยืน

เป้าหมายในภาพรวม ประเทศไทยมีความมั่นคงและมีเสถียรภาพมากขึ้น ประชาชนดำรงชีวิตโดยปกติสุข รวมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพบริหารจัดการ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวมและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ประกอบด้วย 17 นโยบาย ดังนี้

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 1 การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ

- จุดมุ่งเน้น สังคมไทยอยู่ร่วมกันอย่างสันติและเคารพในความแตกต่างหลากหลายบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน และพร้อมธำรงไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 2 การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติและการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ

- จุดมุ่งเน้น การปกป้อง รักษา และแก้ไขปัญหาที่กระทบต่ออธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ รวมทั้งการพัฒนาขีดความสามารถเชิงยุทธศาสตร์ของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง เพื่อการป้องกันประเทศในอนาคต

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 3 การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน

- จุดมุ่งเน้น พื้นที่ชายแดนและประชาชนในพื้นที่ที่มีการพัฒนา มีความมั่นคงปลอดภัย มีศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามทุกรูปแบบ มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงของมนุษย์อย่างสมดุล และเป็นพื้นที่ความร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศรอบบ้านในด้านการร่วมกันป้องกันภัยคุกคาม ปัญหาความมั่นคง การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง และการสร้างความเติบโตทางเศรษฐกิจร่วมกันอย่างยั่งยืน

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 4 การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

- จุดมุ่งเน้น ความมั่นคงทางทะเลแบบองค์รวมโดยมุ่งเน้นการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามทางทะเลที่สำคัญ ความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ คำนึงถึงการรักษาความมั่นคงทางทะเลและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้มีความสมดุลและยั่งยืน และการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเลที่มีประสิทธิภาพนโยบายและแผนความมั่นคงที่ 5 การป้องกันและแก้ไขปัญหายังจังหวัดชายแดนภาคใต้

- จุดมุ่งเน้น การลดการก่อเหตุรุนแรงและความสูญเสีย การพัฒนาทางเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 6 การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ

- จุดมุ่งเน้น การบริหารจัดการผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิบุคคล แรงงานต่างด้าว กลุ่มเปราะบางต่อความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ รวมถึงผู้ได้รับการคุ้มครองหรือผู้อยู่ระหว่างคัดกรองสถานะ ที่ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศอันเป็นภูมิลำเนาได้ ให้มีความสมดุลระหว่างมิติความมั่นคงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและหลักสิทธิมนุษยชนนโยบายและแผนความมั่นคงที่ 7 การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

- จุดมุ่งเน้น การยกระดับสถานะและเพิ่มขีดสมรรถนะของประเทศไทยในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ให้ได้รับการยอมรับจากสากลนโยบายและแผนความมั่นคงที่ 8 การป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

- จุดมุ่งเน้น การป้องกันประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด การสกัดกั้นยาเสพติดและปราบปรามขบวนการการค้ายาเสพติด ตลอดจนการบำบัด รักษา และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดให้เกิดการยอมรับจากสังคมนโยบายและแผนความมั่นคงที่ 9 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- จุดมุ่งเน้น การจัดการความเสี่ยงสาธารณสุขที่สำคัญอันเกิดจากภัยธรรมชาติ และภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ และ/หรือ เป็นภัยซ้ำซ้อน ให้สามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ และยั่งยืน

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 10 การป้องกันและแก้ไขปัญหความมั่นคงทางไซเบอร์

- จุดมุ่งเน้น ประเทศไทยสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์ การยกระดับมาตรฐานรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และลดการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 11 การป้องกันและแก้ไขปัญหการก่อการร้าย

- จุดมุ่งเน้น ประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันในการรับมือกับภัยก่อการร้าย มีขีดความสามารถในการตอบโต้ และมีศักยภาพในการฟื้นตัวจากภัยก่อการร้าย

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 12 การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ

- จุดมุ่งเน้น ประเทศไทยสามารถรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติมีบทบาทนำในประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน รวมทั้งรักษาผลประโยชน์แห่งชาติบริเวณลุ่มน้ำโขงและความสัมพันธ์อันดีกับประเทศรอบบ้าน

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 13 การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่

- จุดมุ่งเน้น การเตรียมความพร้อม และเพิ่มขีดความสามารถการบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่ ตลอดจนการพัฒนาวัฒนธรรมและการบริหารจัดการทรัพยากรด้านการแพทย์รองรับภาวะวิกฤต

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 14 การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

- จุดมุ่งเน้น การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมเพื่อป้องกัน และตอบสนองต่อภัยคุกคามรวมทั้งการบูรณาการทรัพยากรของประเทศเพื่อใช้ในการเผชิญกับวิกฤตการณ์ระดับชาติ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 15 การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ

- จุดมุ่งเน้น การยกระดับระบบงานข่าวกรองแห่งชาติในการประเมินสถานการณ์ด้านความมั่นคงเชิงยุทธศาสตร์ในระยะยาวพร้อมทั้งขยายเครือข่ายเฝ้าระวังเพื่อสนับสนุนงานข่าวกรองและการวางระบบงานข่าวกรองเพื่อป้องกันภัยคุกคามที่สำคัญ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 16 การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง

- จุดมุ่งเน้น การจัดทำและเชื่อมโยงบัญชีข้อมูลด้านความมั่นคงขนาดใหญ่เชิงดิจิทัลให้สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 17 การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่

- จุดมุ่งเน้น การป้องกันและแก้ไขปัญหความมั่นคงในพื้นที่เป้าหมายระดับตำบล เพื่อให้เกิดความมั่นคงมั่งคั่ง ยั่งยืน โดยขยายแนวคิดของการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติและแผนตำบล มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ให้เป็นรูปธรรม

3.11 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 เป็นแผนที่วางกรอบเป้าหมายและทิศทาง การจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ แนวคิดการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษาประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียม และทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของสังคม (All For Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

วิสัยทัศน์ : คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21

ยุทธศาสตร์ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ รายละเอียดมีดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

เป้าหมาย	แนวทางการพัฒนา
1. คนทุกช่วงวัยมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	1. พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. คนทุกช่วงวัยในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	2. ยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแลและป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่	3. ยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่พิเศษ
	4. พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการจัดระบบการดูแลและป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ อาทิ อาชญากรรมและความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติภัยจากโรคอุบัติใหม่ ภัยจากไซเบอร์ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

เป้าหมาย	แนวทางการพัฒนา
1. กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ 2. สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน 3. การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ	1. ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ 2. ส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน 3. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

เป้าหมาย	แนวทางการพัฒนา
1. ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 2. คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ 3. สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน 4. แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรมและสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ 5. ระบบและกลไกการวัด การติดตามและประเมินผลมีประสิทธิภาพ 6. ระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐานระดับสากล 7. ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน	1. ส่งเสริม สนับสนุนให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ความสามารถ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม เติบโตตามศักยภาพในแต่ละช่วงวัย 2. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ 3. สร้างเสริมและปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทย ให้มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 4. พัฒนาระบบและกลไกการติดตาม การวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ 5. พัฒนาคัดล่งข้อมูล สื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน 6. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา 7. พัฒนาคุณภาพครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา

เป้าหมาย	แนวทางการพัฒนา
1. ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ 2. การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย 3. ระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้องเป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การติดตามประเมินและรายงานผล	1. เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ 2. พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย 3. พัฒนาฐานข้อมูลด้านการศึกษามีมาตรฐาน เชื่อมโยงและเข้าถึงได้

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย	แนวทางการพัฒนา
1. คนทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ 2. หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม และการนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ 3. การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	1. ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต 2. ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 3. พัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรม ด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

เป้าหมาย	แนวทางการพัฒนา
1. โครงสร้าง บทบาทและระบบการบริหารจัดการศึกษามีความคล่องตัว ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ 2. ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลกระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 3. ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่	1. ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา 2. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา 3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา 4. ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับระบบการเงินเพื่อการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา 5. พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

เป้าหมาย	แนวทางการพัฒนา
4. กฎหมายและรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษารองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการกำลังแรงงานของประเทศ 5. ระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ	

ทั้งนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับนี้ ได้ระบุข้อมูลมาตรการในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการดังนี้

1) ให้งานของรัฐบาล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อให้เกิดการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดี

2) การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอบแข่งขัน

3) ให้มีการจัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยนำไปปฏิบัติ รวมทั้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

4) ในการผลิตและพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มีการเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย

5) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีหน้าที่จัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยต้องจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อ ตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.12 พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562

ระบุเหตุผลเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ สามารถอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างได้ มีทักษะในการประกอบอาชีพตามความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน และลดความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษาได้อย่างแท้จริง จึงกำหนดให้มีพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษา โดยเป็นการนำร่องในการกระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้ระบุข้อมูลมาตรการในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1) นวัตกรรมการศึกษา หมายความว่า แนวคิด วิธีการ กระบวนการ สื่อการเรียนการสอน หรือการบริหารจัดการรูปแบบใหม่ ซึ่งได้มีการทดลองและพัฒนาจนเป็นที่น่าเชื่อถือว่าจะสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดการศึกษา

2) พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจัดตั้งขึ้นเพื่อจุดประสงค์ค้ำนวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน กระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่องเพื่อเพิ่มความคล่องตัว รวมทั้งเป็นการสร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม

3) การบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในแต่ละพื้นที่ ให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โดยมีองค์ประกอบ ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ผู้แทนจากภาคเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิ และให้ศึกษาธิการจังหวัดทำหน้าที่เป็นกรรมการ และเลขานุการ ซึ่งคณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงาน เพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปรับใช้กับการจัดการศึกษาในสถานศึกษานำร่องให้เหมาะสมกับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ส่งเสริมศักยภาพของครูผู้สอน และจัดให้มีการออกแบบการทดสอบผู้เรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

4) การจัดการเรียนการสอนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สถานศึกษานำร่องอาจดำเนินการร่วมกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ทั้งในและต่างประเทศ ได้ตามที่เห็นสมควร

3.13 พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2561

ระบุเหตุผลเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู ซึ่งให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุนฯ หรือใช้กลไกทางภาษีร่วมสนับสนุน รวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์สินเข้ากองทุนได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ โดยได้ระบุข้อมาตรในประเด็นสำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับการทวงศึกษาธิการ ดังนี้

1) ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา มีวัตถุประสงค์สร้างความเสมอภาคทางการศึกษา และเพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคม รวมทั้งให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเงินและค่าใช้จ่ายให้แก่เด็กและเยาวชนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ อีกทั้งเพื่อการเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพครู ให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน สามารถพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพื้นฐานและศักยภาพที่แตกต่างกัน

2) เพื่อประโยชน์ในการลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา กองทุนฯ จะดำเนินการเองหรือร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา หรือหน่วยงานอื่นใดก็ได้ โดยกองทุนฯ มีอำนาจสนับสนุนค่าใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด

3.14 พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562

ระบุเหตุผลเพื่อให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน บริการสาธารณะ และให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐทุกแห่งเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์ในการบริการภาครัฐและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนด้วยระบบดิจิทัล โดยได้ระบุข้อมาตรในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการทวงศึกษาธิการ ดังนี้

1) ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลตามภารกิจให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัล โดยเป็นข้อมูลที่มีความสมบูรณ์เชื่อถือได้ และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ให้งานของรฐจัดทำกระบวนกรหรือดำเนนการทางดิจิทัลเพื่อบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชน จัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบดิจิทัล โดยมุ่งเน้นถึงการอำนวยความสะดวกและการเข้าถึงของประชาชนที่เป็นไปตามมาตรฐาน และมีการบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐเป็นสำคัญ

3) ให้งานของรฐจัดให้มีการพัฒนาทักษะบุคลากรภาครัฐให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงาน การบริหารงาน และการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

3.15 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562

ระบุเหตุผลเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินของทุกส่วนราชการมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2560 รวมทั้งให้ยกเลิกการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดินและแผนนิติบัญญัติ โดยได้ระบุข้อมาตรในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1) ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้น โดยจัดทำเป็นแผน 5 ปี ซึ่งต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาลของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในวาระเริ่มแรกให้จัดทำเป็นแผนสามปีในห้วงระยะเวลาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ถึง 2565

2) ให้ส่วนราชการจัดให้มีการทบทวนภารกิจของตนว่าภารกิจใดมีความจำเป็นหรือสมควรที่จะยกเลิก ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินการต่อไป โดยคำนึงถึงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาลของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำลังเงินงบประมาณของประเทศ ความคุ้มค่าของภารกิจ และสถานการณ์อื่นประกอบกัน

3) ในกรณีที่มีการยุบเลิก โอน หรือรวมส่วนราชการใดทั้งหมดหรือบางส่วน ห้ามมิให้จัดตั้งส่วนราชการที่มีภารกิจหรืออำนาจหน้าที่ที่มีลักษณะเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันกับส่วนราชการดังกล่าวขึ้นอีก

3.16 นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ)

เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2566 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ) ได้มอบนโยบายการศึกษาและแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย แก่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการทั้งหน่วยงานส่วนกลางและภูมิภาค ประกอบด้วย นโยบายการศึกษาและข้อสั่งการและแนวปฏิบัติรายละเอียดดังต่อไปนี้

นโยบายการศึกษาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ) ประกอบด้วย 2 นโยบายหลัก 10 นโยบายย่อย 37 แนวทาง ได้แก่

- นโยบายลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

1) ปรับวิธีการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา ลดขั้นตอน มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

1.1) ปรับระบบการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เน้นตามสภาพจริง ลดการทำเอกสาร ลดขั้นตอนการประเมิน ไม่ซับซ้อน ไม่ยุ่งยากและเป็นธรรม โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ตามช่วงวัยเป็นสำคัญ คำนึงถึงสภาพบริบทของสถานศึกษาและสอดคล้องกับการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อไม่ให้เป็นภาระสร้างภาระงานให้แก่ครูจนเกินไป

1.2) ปรับระบบการประเมินเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนและการประเมินวิทยฐานะให้มีความเชื่อมโยงกัน และออกแบบการประเมินให้สามารถนำไปใช้กับการประเมินต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย

1.3) นำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินวิทยฐานะ และสนับสนุนอุปกรณ์ สำหรับใช้ในการประเมินให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา

2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาคืนถิ่น (โยกย้ายกลับภูมิลำเนาด้วยความโปร่งใสไม่มีการซื้อขายตำแหน่ง)

2.1) กำหนดหลักเกณฑ์การย้าย การช่วยราชการ ให้มีความชัดเจนและยืดหยุ่นตามแต่กรณี รวมทั้งการใช้บทลงโทษอย่างเข้มงวดและเด็ดขาดกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการเรียกร้องผลประโยชน์ในการโยกย้ายหรือแต่งตั้ง

2.2) สถาบันผลิตครูและหน่วยใช้ครู ร่วมกันสำรวจความต้องการครูในแต่ละสาขาวิชาที่ขาดแคลนในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งพิจารณาให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษากลับมาเป็นครูหรือครูผู้ช่วยในภูมิลำเนาเดิมของตน

3) แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.1) สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการวางแผนการใช้เงินและการเก็บออมเงินให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งปลูกฝังผู้ที่ได้รับการบรรจุใหม่ ให้มีความรู้ สร้างวินัยการบริหารจัดการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2) หน่วยงานต้นสังกัดประสานการจัดการให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รีไฟแนนซ์ (Refinance) หรือรวมหนี้เป็นก้อนเดียว เพื่อลดภาระการผ่อนชำระหนี้จากหลายที่ โดยลดดอกเบี้ยให้ถูกลง ระยะเวลาผ่อนส่งยาวขึ้น สามารถชำระเงินต้นเพิ่มเติมจากเงินที่ผ่อนชำระ เป็นรายงวดได้

4) จัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการ (1 ครู 1 Tablet)

4.1) สนับสนุน จัดหาอุปกรณ์ ในการช่วยจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ

4.2) สนับสนุนจัดหาแท็บเล็ต (Tablet) ที่มีประสิทธิภาพ สามารถเชื่อมโยงระบบออนไลน์ รองรับการใช้งานให้เพียงพอกับจำนวนครูผู้สอน เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

4.3) บูรณาการความร่วมมือระหว่างเอกชน (ผู้เป็นเจ้าของสัมปทานสัญญาณอินเทอร์เน็ต) ความเร็วสูงและภาครัฐ ในการพัฒนาเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่มีการสอน)

4.4) สนับสนุนงบประมาณ เป็นงบลงทุนทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อพัฒนาครอบคลุมทั้งด้าน Hardware, Software และ Peopleware

- นโยบายลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

1) เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (1 นักเรียน 1 แท็บเล็ต)

1.1) ส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนและจัดการศึกษาและการให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสมในระหว่างการเรียนรู้หรือฝึกอาชีพ สร้างโอกาสการมีงานทำ ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันแรงงานเข้าสู่ตลาดได้เร็วยิ่งขึ้น

1.2) ส่งเสริมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างจริงจัง ออกแบบระบบการเรียนการสอนในแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เรียนที่ไหนก็ได้ และร่วมกับสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและสมรรถนะตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ รวมทั้งสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นสถานประกอบการ ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน นักศึกษา ให้เห็นถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

1.3) สนับสนุน จัดหาอุปกรณ์ในการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.4) สนับสนุนจัดหาแท็บเล็ต (Tablet) ที่มีประสิทธิภาพ สามารถเชื่อมโยงระบบออนไลน์รองรับการใช้งานให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1-3 เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับพัฒนาการของโลกยุคดิจิทัล

1.5) บูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน (ผู้เป็นเจ้าของสัมปทานสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และภาครัฐ ในการพัฒนาเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมทุกพื้นที่)

1.6) พัฒนาแอปพลิเคชัน เพื่อการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์โดยจัดทำเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้ครอบคลุมหลักสูตรการเรียนรู้และวิธีการจัดการเรียนการสอน

1.7) จัดทำระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนสามารถเข้าสู่แหล่งความรู้ โดยไม่มีค่าใช้จ่ายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ นำแพลตฟอร์มการเรียนรู้แห่งชาติ มาผสมผสานการเรียนการสอนแบบเดิมในห้องเรียนกับการเรียนการสอนออนไลน์ (Hybrid Education) ผู้เรียนจะมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้และขยายการเรียนรู้ไปถึงประชาชนทุกช่วงวัยทั่วประเทศให้มีโอกาสทางการศึกษา เข้าถึงเนื้อหาสาระที่มีคุณภาพและมีประโยชน์ อันจะนำไปสู่การเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในภาพรวมของประเทศ

1.8) พัฒนาการศึกษาระบบการสะสมหน่วยการเรียนรู้ (CreditBank System) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและประชาชนได้เรียนและทำงานไปในเวลาเดียวกัน สามารถ วางแผนการเรียนรู้ได้ตามความต้องการของผู้เรียน ตามเวลา สถานที่ที่เหมาะสมกับสภาพและ ความสนใจ โดยสามารถนำความรู้หรือความสามารถที่ได้จากทักษะ ประสบการณ์การทำงาน การฝึกอบรม หรือการเรียนรู้ ทั้งจากสถานศึกษา หรือสถาบันการศึกษา การเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเทียบโอนเป็นหน่วยกิตมาสะสมไว้สำหรับเทียบคุณวุฒิหรือความสามารถในการทำงาน ทั้งในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษาได้

1.9) ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนสาขาที่เรียนในขณะที่เข้ารับการศึกษแล้วเพื่อให้ตรงกับ ความถนัดและความต้องการของผู้เรียนและตรงตามตลาดแรงงานที่ปรับเปลี่ยนไปตามบริบทของสังคม โดยอิสระ

2) 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ

2.1) จัดให้มีการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพต้นแบบอย่างน้อย 1 โรงเรียนในแต่ละอำเภอหรือเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำร่องการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน สื่อ อุปกรณ์ และงบประมาณในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและบริบทของโรงเรียนให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ปัจจุบัน เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เช่น บ้าน (ครอบครัว) ผู้นำทางศาสนาและโรงเรียน เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.2) จัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่องทุกปีงบประมาณเพื่อให้การดำเนินงานและวางแผนเกิดความต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

2.3) จัดสรรครูและบุคลากรทางการศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้เกณฑ์พิเศษหรือมีงบประมาณครูอัตราจ้างเพิ่มเติม ในวิชาเอกที่ขาดแคลน

2.4) สร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอน

3) ระบบแนะแนวการเรียนรู้ (Coaching) และเป้าหมายชีวิต

3.1) พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโลก โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกระดับการศึกษาให้มีทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต และมีหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

3.2) จัดให้มีระบบแนะแนวทางสำหรับผู้เรียน (Coaching) ตั้งแต่ระดับปฐมวัยระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบแนวทางการเรียนและเป้าหมายชีวิตที่ตนเองชอบ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดระยะเวลาการเรียนรู้

3.3) เน้นนวัตกรรมการเรียนรู้แบบ*STEM* Education* (วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์และคณิตศาสตร์) ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น มุ่งเน้นทักษะจากการปฏิบัติจริงและเสริมความสามารถด้าน SoftSkill ควบคู่กับการพัฒนา

3.4) ประสานความร่วมมือกับกรมสุขภาพจิตและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาสุขภาพจิตของผู้เรียนเพื่อให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนให้สามารถอยู่ในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข

4) การจัดทำระบบวัดผลรับรองมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่ม เพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ

4.1) ผู้เรียนและประชาชนสามารถนำหน่วยกิตที่สะสมมาใช้สำหรับเทียบคุณวุฒิรับรองมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพนำไปใช้ต่อยอดในการเรียนและความก้าวหน้าในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยื่นขอเสนอขอรับเงินเดือนที่เหมาะสมกับประสบการณ์ที่มี

4.2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสายอาชีวศึกษา สามารถขอการรับรองมาตรฐานวิชาชีพได้ในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีทางเลือกที่จะมีรายได้ระหว่างเรียนควบคู่กับการทำงานไปพร้อมกัน และสามารถที่จะขอการรับรองมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อยกระดับศักยภาพของตนเอง รวมทั้งการลดระยะเวลาในการเข้าสู่ตลาดแรงงานและเปิดโอกาสทางการศึกษาที่ยืดหยุ่นต่อการประกอบอาชีพ

5) การจัดทำระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา และประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ ไม่ต้องเสียเวลาเรียนในระบบ ประหยัดเวลา ประหยัดค่าใช้จ่าย

5.1) จัดทำระบบการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ หรือสมรรถนะจากระบบเดียวกันแต่ต่างสถานศึกษาหรือจากระบบหนึ่งไปสู่อีกระบบหนึ่งหรือจากต่างประเทศ เพื่อใช้ประโยชน์ในการเข้าศึกษา หรือการรับรองระดับการศึกษาต่างสถานศึกษาหรือต่างระบบได้ หรือไปสะสมเพื่อประโยชน์ในการได้รับการรับรองคุณวุฒิหรือเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพและผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศสามารถเรียนในระดับที่สูงขึ้น โดยไม่ยึดติดกับระยะเวลาในการศึกษา

5.2) จัดระบบวัดแววและความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยสามารถปรับเปลี่ยนแผนการเรียนในระหว่างเรียนได้รวมทั้งการแนะแนวเลือกเรียนตามเส้นทางอาชีพความถนัดและความสนใจ เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนในอนาคต

6) มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

6.1) การจัดการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ต่อเนื่อง) เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนระดับเทคนิค โดยมุ่งเน้นการผลิตและพัฒนาากำลังคนในสาขาที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ตรงความต้องการของตลาดแรงงานสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแผนการศึกษาแห่งชาติเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติและกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติด้วยความร่วมมืออย่างเข้มแข็งและต่อเนื่องกับภาคประกอบการองค์กรวิชาชีพและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นรูปแบบการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อสร้างทักษะอาชีพและทักษะชีวิตให้ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษามีความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพได้ทันต่อความต้องการกำลังคนของประเทศ และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

6.2) จัดหาเงินกองทุน เพิ่มนักเรียนสายอาชีวศึกษา นำเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยประสานกับกระทรวงแรงงานเพื่อให้นักเรียน นักศึกษาที่จบมา มีตลาดรองรับ สามารถประกอบอาชีพได้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

6.3) จัดให้มีการเชื่อมโยงหลักสูตรของสายอาชีวศึกษากับมาตรฐานวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อเป็นการเสริมศักยภาพแก่ผู้เรียน (Upskill) หรือเพิ่มพูนทักษะใหม่ (Reskill) โดยได้รับการรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพและผู้เรียนจะได้รับใบประกาศนียบัตรตามสมรรถนะอาชีพเพื่อนำไปใช้ประกอบการสมัครงานและการขอขึ้นเงินเดือนและการประกอบวิชาชีพ ทั้งนี้ผู้เรียนอาจเป็นผู้ที่อยู่ในระบบการศึกษาหรือนอกระบบการศึกษาก็ได้

6.4) จัดให้มีการอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) หรือทบทวนทักษะ (Reskill) ให้แก่ผู้เรียนและประชาชนทั่วไป เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างแอร์การค้าขาย การเกษตร ฯลฯ เพื่อเป็นเครื่องมือในการช่วยผู้เรียนและประชาชนลดรายจ่ายในครัวเรือนและอาจสร้างเป็นอาชีพเสริมให้แก่ครอบครัวได้

- ข้อสั่งการและแนวทางปฏิบัติ

1) ให้นำนโยบายด้านการศึกษาของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภาและนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ไปดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม (Action Plan)

2) ดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น การบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย (ห้ามซื้อ - ขายตำแหน่ง) ห้ามทุจริตการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุ ครุภัณฑ์ ชุดนักเรียน อาหารกลางวัน ฯลฯ และต้องจัดซื้อจัดจ้างวัสดุ ครุภัณฑ์ที่มีคุณภาพ

3) น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

- 4) ให้ร่วมกันรักษาสีสิ่งแวดล้อมและมุ่งสู่การใช้พลังงานสะอาด
- 5) ส่งเสริมการอ่านอย่างเป็นกระบวนการ โดยควรต้องเป็นต้นแบบในการรักการอ่าน
- 6) การลงพื้นที่ตรวจราชการหรือตรวจเยี่ยม ให้เฉพาะผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องมาร่วมรับการตรวจราชการหรือตรวจเยี่ยม โดยให้มีการดำเนินการอย่างเรียบง่ายและประหยัด เช่น ไม่ต้อง ติดป้ายต้อนรับ ไม่มีของที่ระลึกหรือของฝาก เป็นต้น

3.17 ดัชนีความก้าวหน้าของการพัฒนาคน ปี 2565

ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI) ปี 2565 จัดทำขึ้นโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการประเมินความก้าวหน้าของคนในระดับจังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมให้จังหวัดต่าง ๆ ได้ทราบถึงระดับการพัฒนาของคนภายในจังหวัดทั้งระดับการพัฒนาคนในภาพรวมและในแต่ละด้าน เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ ประเมินผล และออกแบบแนวทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมถึงการปรับเปลี่ยนตามข้อจำกัดที่สามารถพัฒนาจากจุดด้อยให้เป็นจุดแข็งของจังหวัดได้ ซึ่งสามารถนำไปศึกษาและวิเคราะห์ให้มีความเข้าใจถึงสถานการณ์ของการพัฒนาคนเชิงลึก เพื่อนำไปกำหนดมาตรการพัฒนาที่เหมาะสมกับพื้นที่ ส่งผลให้คนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น รวมถึงการที่สาธารณชนสามารถนำข้อมูลไปต่อยอดและขยายองค์ความรู้ทางด้านการพัฒนาให้เกิดประโยชน์ได้อย่างสูงสุดตามความเหมาะสม

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอสถานการณ์ความก้าวหน้าของคน (HAI) ในช่วงปี 2558 - 2565 ซึ่งชี้ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงแนวโน้มที่ผ่านมาจนถึงปี 2565 ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาคทั้ง 6 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร) ภาคตะวันออก ภาคใต้ 11 จังหวัด และภาคใต้ 3 จังหวัดชายแดน รวมถึงกรุงเทพมหานคร และในระดับจังหวัด โดยความก้าวหน้าในการพัฒนาคนของไทย สะท้อนระดับการพัฒนาคนทั้งในด้านสุขภาพ การศึกษา ชีวิตการงาน เศรษฐกิจที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ชีวิตครอบครัวและชุมชน การคมนาคมและการสื่อสาร รวมถึงการมีส่วนร่วม โดยชี้ให้เห็นสถานการณ์ปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความก้าวหน้าของคนในแต่ละด้าน เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมต่อไป

- สถานการณ์การพัฒนาคนรายจังหวัดในปี 2565 จังหวัดมากกว่าครึ่งมีระดับความก้าวหน้าของคนต่ำกว่าค่าดัชนีความก้าวหน้าของคน ระดับประเทศ โดยจังหวัดที่มีดัชนีความก้าวหน้าของคนต่ำกว่าค่าดัชนีของประเทศ (0.6445) มีจำนวน 44 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 57.1 ของจังหวัดทั้งหมด เช่น จังหวัดบึงกาฬ ปราจีนบุรี ลำพูน อุตรธานีและเลย เป็นต้น โดยจังหวัดที่มีระดับการพัฒนาคนต่ำกว่าจะอยู่ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ 11 จังหวัด และ ภาคกลางเป็นหลัก ในขณะที่จังหวัดที่มีดัชนีความก้าวหน้าของคนสูงกว่าค่าดัชนีของประเทศมีจำนวน 33 จังหวัด อยู่ในภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ 11 จังหวัด

หากจำแนกจังหวัดต่าง ๆ ออกเป็นกลุ่มตามระดับการพัฒนาคน ในปี 2565 จำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสูงมาก กลุ่มสูง กลุ่มปานกลาง กลุ่มต่ำ และกลุ่มต่ำมาก พบว่ากลุ่มจังหวัดที่มีระดับการพัฒนาคนสูงมากมีจำนวน 13 จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นจังหวัดที่อยู่ในภาคกลาง และภาคตะวันออก ในขณะที่กลุ่มจังหวัดที่มีระดับต่ำมากมีจำนวน 16 จังหวัด ซึ่งส่วนใหญ่กระจายอยู่ในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากตารางความก้าวหน้าของคนรายจังหวัด จำแนกตามระดับการพัฒนา ปี 2565 หากพิจารณา

ค่าเฉลี่ยของดัชนีความก้าวหน้าของคนในแต่ละกลุ่ม จะเห็นได้ว่า รูปแบบการพัฒนาคนรายจังหวัดของประเทศไทยสะท้อนถึงสถานะความแตกต่างระหว่างกลุ่มของการพัฒนาคนอย่างชัดเจน โดยจากข้อมูลช่องว่าง

ตารางที่ 1 ความก้าวหน้าของคนรายจังหวัด จำแนกตามระดับการพัฒนา ปี 2565

ระดับการพัฒนา	ช่วงคะแนน HAI	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	จังหวัด
สูงมาก	0.6599 - 0.6896	13	0.6705	ชลบุรี นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี กรุงเทพมหานคร นครปฐม ชุมพร ฉะเชิงเทรา สิงห์บุรี ร้อยเอ็ด ยะลา สุพรรณบุรี และระยอง
สูง	0.6481 - 0.6598	16	0.6535	พะเยา ปทุมธานี สงขลา ราชบุรี สมุทรสงคราม แพร่ อำนาจเจริญ อุดรดิตถ์ ขอนแก่น ลพบุรี มหาสารคาม นครนายก น่าน นครพนม ยโสธร และตรัง
ปานกลาง	0.6360 - 0.6471	16	0.6418	นครราชสีมา ตรัง อ่างทอง ประจวบคีรีขันธ์ บึงกาฬ สุราษฎร์ธานี พังงา ปราจีนบุรี ลำพูน เลย อุดรธานี ภูเก็ต ลำปาง กาญจนบุรี อุทัยธานี และสระบุรี
ต่ำ	0.6263 - 0.6357	16	0.6303	หนองคาย เพชรบูรณ์ สตูล จันทบุรี ชัยภูมิ กาฬสินธุ์ เชียงราย สมุทรปราการ สกลนคร สุโขทัย หนอง นครสวรรค์ กำแพงเพชร มุกดาหาร อุบลราชธานี และนครศรีธรรมราช
ต่ำมาก	0.5935 - 0.6247	16	0.6146	พิจิตร พัทลุง นราธิวาส ตาก สระแก้ว พิจนุโลก เชียงใหม่ กระบี่ ปัตตานี ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ ชัยนาท สมุทรสาคร หนองบัวลำภู แม่ฮ่องสอน และสุรินทร์

ที่มา: รวบรวมและประมวลผลโดย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ข้อเสนอแนะ

สถานการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาคนของประเทศไทย ในช่วงปี 2558 – 2565 ทั้งในภาพรวมและการพัฒนาในแต่ละด้านทั้ง 8 ด้าน ได้ชี้ให้เห็นถึงสถานการณ์ในปัจจุบันและแนวโน้มของปีที่ผ่านมา รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคนในแต่ละด้าน และความก้าวหน้าของคนในพื้นที่ต่าง ๆ ผลการวิเคราะห์สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัดผ่านภาพรวมของดัชนีความก้าวหน้าของคน โดยด้านชีวิตการงาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา และด้านการคมนาคมและการสื่อสารมีทิศทางปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ภาพรวมของดัชนีความก้าวหน้าของคนปรับตัวสูงขึ้นด้วยเช่นกัน แม้ว่าด้านการศึกษาก็ปรับตัวสูงขึ้น แต่ยังเป็นด้านที่มีดัชนีความก้าวหน้าของคนในระดับต่ำ ดังนั้นการเร่งพัฒนาทางด้านการศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น จะส่งผลต่อระดับการพัฒนาคนในภาพรวมสูงขึ้นด้วย อย่างไรก็ตามแม้ว่าระดับการพัฒนาคนในภาพรวมจะปรับตัวสูงขึ้น แต่ยังมีบางดัชนีย่อยที่เริ่มปรับตัวลดลงในปีที่ผ่านมา คือ ด้านสุขภาพ ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ซึ่งเป็นประเด็นที่ท้าทายของสังคมไทยเพื่อยกระดับการพัฒนาคนในทุกด้านการพัฒนา รวมถึงทุกพื้นที่ จึงควรมีมาตรการและแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. การส่งเสริมการดูแลสุขภาพและมุ่งเน้นการเฝ้าระวัง โดยให้ความรู้และสร้างความตระหนักเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพ และลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้นที่นำไปสู่การเจ็บป่วยและความพิการ รวมถึงควรมีการออกแบบสภาพแวดล้อมให้รองรับคนพิการที่เป็นการออกแบบเพื่อทุกคน (Universal Design) ตลอดจนสนับสนุนให้ครอบครัว และชุมชนเฝ้าระวังในกลุ่มเสี่ยง และสร้างความรู้ในการจัดการความเครียด เพื่อป้องกันการเกิดเหตุที่ทำให้การฆ่าตัวตายสำเร็จ

2. การยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยส่งเสริมสมรรถนะในการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีแพลตฟอร์มกลาง เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ การสอนแบบเชิงรุก (Active Learning) ซึ่งจะเป็นแนวทางส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มากขึ้น รวมถึงควรมีการกระจายอำนาจและเพิ่มอิสระให้โรงเรียนในการออกแบบวิชาเรียน รูปแบบการเรียน การสอน และหลักสูตร ตลอดจนการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ เพื่อลด ความแตกต่างทางด้านการศึกษา

3. การปรับปรุงระบบประกันสังคมของแรงงานนอกระบบ โดยมีการกำหนดมาตรการ และการสร้างผลประโยชน์ระยะยาวเพื่อจูงใจให้ผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบอย่างต่อเนื่องจะได้คงอยู่ในระบบ

4. ภาครัฐควรสนับสนุนการลงทุนทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อกระจายทรัพยากรสู่ท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นปัจจัยส่งเสริมการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในระยะยาวที่จะช่วยลดปัญหาทางด้านความไม่เท่าเทียม กันด้านเศรษฐกิจระหว่างพื้นที่ โดยเฉพาะความแตกต่างระหว่างจังหวัดที่มีความเจริญสูงกับจังหวัดอื่น ๆ โดยส่วนใหญ่จังหวัดที่มีระดับความก้าวหน้ามากกระจุกตัวในกรุงเทพมหานคร ภาคกลาง และภาคตะวันออก เป็นหลัก รวมทั้งส่งเสริมทักษะการบริหารเงินให้ภาคครัวเรือนเพื่อให้สามารถจัดการรายได้ เงินทุน และ หนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหานี้ครัวเรือนของภาคประชาชนที่ได้รับผลกระทบ จากวิกฤติโควิด 19 ในปีที่ผ่านมา

5. การสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวและชุมชน โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับ ครอบครัวเพื่อให้ครอบครัวกลายเป็นสถาบันพื้นฐานที่ช่วยดูแลและสนับสนุนสมาชิกในครอบครัว ได้อย่างเข้มแข็ง ควบคู่กับการสนับสนุนให้ชุมชนดำเนินกิจกรรมเพื่อให้สมาชิกครอบครัว และชุมชน ร่วมคิด ร่วมสร้าง ร่วมดูแล และแก้ไขปัญหาของครอบครัวและชุมชน รวมทั้งสนับสนุนให้ชุมชนเป็นศูนย์ ประสานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในการร่วมสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี และเฝ้าระวังความปลอดภัย ในชีวิตทรัพย์สินต่อสมาชิกในชุมชนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดัชนีความก้าวหน้า ของคน ประจำปี 2565

6. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงเมืองหลักและเมืองรอง โดยปัจจัยสำคัญในการพัฒนา ประเทศและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งการมีโทรศัพท์มือถือและการเข้าถึง อินเทอร์เน็ตของประชากรในประเทศไทยค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตาม พบว่า หมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การ ได้ตลอดปีมีสัดส่วนที่ต่ำ ดังนั้นแนวทางในการแก้ไขนี้ควรมีการพัฒนาถนนเพื่อเชื่อมโยงไปยังพื้นที่เมือง หลักและเมืองรองอย่างครอบคลุม ซึ่งผลที่ตามมาจะช่วยให้เกิดการเข้าถึงบริการสังคม รวมทั้ง การขยายตัวของเศรษฐกิจในพื้นที่แต่ละภูมิภาค

3.18 แผนพัฒนาประชากรเพื่อการพัฒนาประเทศระยะยาว (พ.ศ. 2565 - 2580)

คุณลักษณะและการเปลี่ยนแปลงของประชากรเป็นทั้งปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ของ การพัฒนาการเปลี่ยนแปลงของขนาด โครงสร้าง และการกระจายของประชากรจากการเกิด การตาย และการย้ายถิ่น ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันนโยบาย การพัฒนาต่าง ๆ ทั้งนโยบายด้านเศรษฐกิจและสังคม อาทิ การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ การศึกษา การสาธารณสุข สวัสดิการสังคม ล้วนส่งผลต่อคุณลักษณะและการเปลี่ยนแปลงของประชากร

เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างประชากรมีลักษณะเฉพาะตัวต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการวางแผนการพัฒนาประชากรจึงต้องดำเนินการในรูปแบบแผนระยะยาวที่จะนำไปสู่การมีประชากรที่มีศักยภาพและสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้โดยควรมุ่งเน้นในแต่ละช่วงอายุที่แตกต่างกัน

- คุณภาพการศึกษา และระบบนิเวศการ เรียนรู้ยังเป็นปัญหาที่ท้าทายการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับผลิตภาพ

ที่ผ่านมาเด็กวัยเรียนเกือบร้อยละ 100 ได้เข้าเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายอีกทั้ง มีการดำเนินนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี รวมถึงนโยบายรัฐที่สนับสนุนค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียนทุกคน อย่างไรก็ตามในมิติคุณภาพของการศึกษาไทยยังคงเป็นปัญหา โดยเฉพาะทักษะที่จำเป็นที่สะท้อนจากการทดสอบในโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment : PISA) ที่เน้นการประเมินความสามารถของนักเรียนในการใช้ความรู้ และทักษะเพื่อแก้ปัญหาในชีวิตจริงที่มีแนวโน้มลดลงโดยเฉพาะการอ่าน และหากพิจารณาคะแนนในภาพรวม พบว่า ยังมีช่วงคะแนนที่ห่างจากค่าเฉลี่ยของ OECD ค่อนข้างมาก

ทั้งนี้ ที่ผ่านมามีการผลักดันกฎหมายในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ อาทิ พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัยฯ พระราชบัญญัติเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาฯ รวมถึงการดำเนินนโยบายและมาตรการเพื่อเพิ่มคุณภาพทางการศึกษา อาทิ การจัดตั้งห้องปฏิบัติการ STEM Lab ต้นแบบการขยายและยกระดับอาชีวศึกษาทวิภาคี การสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดทำโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) การจัดทำหลักสูตร KOSEN จากประเทศญี่ปุ่น การจัดตั้ง สถาบันการศึกษาโดยภาคเอกชนเพื่อพัฒนาแรงงานทักษะสูง อาทิ วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์โรงเรียนกำเนิดวิทย์ รวมถึงการเปิดโอกาสให้สถาบันต่างชาติที่มีศักยภาพสูงเข้ามาจัดการศึกษา ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามามีส่วนช่วยในการศึกษาและการเรียนรู้ อาทิ โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ (Thai MOOC) โครงการเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (Education Technology) ต่าง ๆ เช่น KruLab ที่เป็นแพลตฟอร์มการพัฒนาครูออนไลน์ เพื่อการจัดการเรียนรู้และแนะแนวการศึกษาแห่งอนาคต เป็นต้น แต่การดำเนินงานยังครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่จำกัด อีกทั้ง ยังต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ตให้มีความพร้อม และเข้าถึงอย่างเท่าเทียมในทุกพื้นที่รวมถึงการส่งเสริม การนำเทคโนโลยีเพื่อการศึกษามาใช้ในระดับนโยบาย โดยคำนึงถึงการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเป็นสำคัญสำหรับในวัยแรงงาน ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพแรงงานทั้งก่อนเข้าสู่ตลาดงานและผู้ที่อยู่ในตลาดงาน อาทิ การสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน และภาคส่วนต่าง ๆ ในการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาการผลิตและสร้างผู้เชี่ยวชาญทาง ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยเฉพาะสาขาที่เป็นเป้าหมาย ศูนย์ฝึกอบรมเทคโนโลยีขั้นสูง รวมถึงการกำหนดมาตรฐานและค่าจ้างเพื่อจูงใจให้มีการพัฒนาศักยภาพแรงงาน แต่ผลิตภาพแรงงานไทยยังอยู่ในระดับต่ำ โดยแรงงานไทยยังมีทักษะหลายด้านที่ต่ำกว่าความคาดหวังของผู้ประกอบการ

นอกจากนี้การเรียนรู้ตลอดชีวิตยังเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญท่ามกลางบริบทการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่ส่งผลให้แรงงานต้องมีการปรับตัวและยกระดับทักษะอยู่ตลอดเวลา ขณะเดียวกันช่วงชีวิตของคนที่เคยแบ่งได้เป็น 3 ช่วงชีวิต (Three-stage Life) ได้เปลี่ยนไปสู่วิถีชีวิตแบบหลายช่วงชีวิต (Multistage Life) กล่าวคือ มิได้ดำเนินชีวิตในแบบเดิมที่เริ่มจากการเรียน ทำงาน และเกษียณ แต่เป็นการผสมผสานการดำเนินชีวิตของทั้งสามช่วงเข้าด้วยกันแบบไม่เรียงตามลำดับเวลา คือ แม้ช่วงวัยเรียนก็สามารถทำงานได้ ในช่วงวัยทำงาน และวัยเกษียณ (ซึ่งมีแนวโน้มที่คนมีอายุยืนขึ้น) ก็สามารถกลับมาเรียนรู้เพื่อเพิ่มทักษะและทำงานไปพร้อมกันได้ ส่งผลให้ระบบการเรียนรู้ต้องพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งนี้ แนวคิดหนึ่งที่จะสามารถตอบโจทย์วิถีชีวิตแบบหลายช่วงชีวิตได้คือ ระบบส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ที่สามารถตอบโจทย์การเรียนรู้ของกลุ่มคนทุกช่วงวัย 21 แม้ว่าที่ผ่านมาจะมี ความสำเร็จของการสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต แต่ยังคงขาดแนวทางในการดำเนินการร่วมกันที่ชัดเจนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- การพัฒนาระดับผลิตภาพประชากร (แนวทางการพัฒนา)

ตารางที่ 2 แนวทางการพัฒนาการพัฒนาระดับผลิตภาพประชากร

ประเด็นการพัฒนา	แนวทาง	หน่วยงานรับผิดชอบ
1. ยกระดับระบบการศึกษาให้มีคุณภาพ	1.1 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้มีการบูรณาการองค์ความรู้ข้ามศาสตร์และเนื้อหาให้คนมีสมรรถนะพื้นฐานสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะทางภาษา ทักษะแห่งอนาคต สมรรถนะที่ตอบโจทย์ความต้องการแรงงานของอุตสาหกรรมเป้าหมาย ความสามารถในการทำงานร่วมกับเทคโนโลยี การสร้างคุณลักษณะ: ความเป็นผู้เรียนรู้แบบปาดตนเอง (Self-directed learner) ทักษะคิดด้านการเติบโต (Growth mindset) และการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ (Learning skill) เพื่อให้พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ รวมถึงทักษะชีวิตในด้านต่าง ๆ 1.2 พัฒนาระบบการติดตามข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำไปวางแผนทางการพัฒนาและการประเมินสมรรถนะที่สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละบุคคล 1.3 ขยายความครอบคลุมด้านอุปกรณ์และอินเทอร์เน็ต เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ทางออนไลน์อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของการสร้างความเสมอภาค ในการเข้าถึงเทคโนโลยีพร้อมความเท่าเทียมในการใช้เทคโนโลยี รวมถึงพัฒนาระบบการจัดการความรู้ที่ดีเพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ในประชากรทุกกลุ่ม	- กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา) - กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สถาบันอุดมศึกษา) - กระทรวงมหาดไทย (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) - กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม) - สำนักงาน กสทช. - กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

ตารางที่ 2 แนวทางการพัฒนาการพัฒนาระดับผลิตภาพประชากร (ต่อ)

ประเด็นการพัฒนา	แนวทาง	หน่วยงานรับผิดชอบ
2. พัฒนารูปแบบของระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เหมาะสมกับคนทุกกลุ่ม	2.1 ออกแบบระบบการเรียนรู้ บนฐานของการคำนึงถึงกลุ่มอายุ กลุ่มอาชีพ ระดับสมรรถนะเดิมของแรงงาน รวมถึงบูรณาการรูปแบบการเรียนรู้/ฝึกอบรมร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชน ของทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนจัดให้มีการแปลหลักสูตรออนไลน์ดี ๆ จากต่างประเทศ รวมทั้งการจัดการระบบข้อมูลองค์ความรู้ที่ดี เพื่อสร้างระบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความหลากหลายของผู้เรียน	• กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัด กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการ การอาชีวศึกษา) • กระทรวงแรงงาน (กรมพัฒนา ฝีมือแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) • กระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สถาบันอุดมศึกษา) • สถาบัน คุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) • สำนักงานบริหาร และพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) • องค์การแรงงาน ระหว่างประเทศ (ILO)
	2.2 เพิ่มบทบาทของอุดมศึกษาต่อการสร้างการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยพัฒนาระบบการศึกษาที่ได้มุ่งสู่ปริญญาแต่เป็นลักษณะของระบบรับรองและพัฒนาความสามารถที่เฉพาะเจาะจง (Micro credential) รวมถึงระบบการศึกษาที่เปิดโอกาสให้กลุ่มคนเปราะบางโดยเฉพาะคนพิการได้เข้าเรียนเพิ่มขึ้น และการพัฒนาและยกระดับทักษะเพื่อการทำงาน การดำรงชีวิต และการรองรับผู้เรียนนอกวัยเรียน รวมทั้งทบทวนกฎระเบียบให้เอื้อต่อการจัดการศึกษารูปแบบใหม่	
	2.3 พัฒนาระบบข้อมูลและการจัดทำกลุ่มทักษะ (Skill clusters) สำหรับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ที่ชัดเจน รวมถึงมีระบบให้คำปรึกษาและวิเคราะห์ความต้องการเฉพาะของแรงงานแต่ละกลุ่ม เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนากลุ่มแรงงานให้ตรงจุดยิ่งขึ้น ตลอดจนการจัดทำฐานข้อมูลตลาดงานและการวิเคราะห์อาชีพจำเป็นใหม่ ๆ ทั้งอาชีพในภาคธุรกิจและอาชีพในระดับพื้นที่	
	2.4 เสริมสร้างความเข้มแข็งให้ระบบธนาคารเครดิต (Credit Bank) ⁸¹ เพื่อเป็นกลไกการสะสมการเรียนรู้ รวมทั้งมีระบบสนับสนุนการฝึกอบรม โดยพิจารณาให้มีค่าฝึกอบรมขึ้นต่ากับแรงงานทุกคน (Training credit) พร้อมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการพัฒนาทักษะและเพิ่มผลิตภาพแรงงาน อาทิ กฎเกณฑ์ด้านการลาเพื่อการฝึกอบรมที่ยืดหยุ่น	
	2.5 พัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยบูรณาการโครงสร้างพื้นฐานด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตของหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน รวมถึงพื้นที่การเรียนรู้องภาคเอกชนและชุมชน เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ร่วมกันสูงสุด รวมทั้งพิจารณาการนำดิจิทัลมาใช้ในการสร้างโอกาสในการเรียนรู้	

ตารางที่ 2 แนวทางการพัฒนาการพัฒนาระดับผลิตภาพประชากร (ต่อ)

ประเด็นการพัฒนา	แนวทาง	หน่วยงานรับผิดชอบ
3. เพิ่มกำลังแรงงานในตลาดงาน โดยเฉพาะประชากรกลุ่มเปราะบาง ^{๒2}	3.1 ปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคมให้ลดการตีตรากลุ่มประชากรเปราะบาง โดยสร้างความเข้าใจ การยอมรับ และการเห็นคุณค่าของการจ้างงานประชากรกลุ่มเปราะบาง รวมถึงการกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาและการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสม	กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ)
	3.2 ส่งเสริมการจ้างงานตามสมรรถนะ เพื่อลดข้อจำกัดของกลุ่มคนเปราะบาง และอคติด้านอายุ (Age discrimination) ทั้งกลุ่มเด็ก (อายุ 15 ปีขึ้นไป) กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มคนพิการ กลุ่ม NEETs กลุ่มผู้พ้นโทษ โดยจัดให้มีรูปแบบการทำงานที่หลากหลาย ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับความต้องการ รวมถึงการจัดทำฐานข้อมูลประชากรกลุ่มเปราะบางที่มีการบูรณาการระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ง่ายต่อการระบุเป้าหมายในการให้ความช่วยเหลือ	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมกิจการเด็กและเยาวชน)
	3.3 ขยายช่วงอายุการทำงานของประชากร ให้เหมาะสมกับสาขาอาชีพ และการผลิตที่มีความจำเป็นและขาดแคลน ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	กระทรวงแรงงาน (กรมจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน)
	3.4 พัฒนาและบูรณาการรูปแบบการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ ที่รวมมาตรการในหลายมิติเข้าด้วยกัน (Comprehensive package) เพื่อตอบโจทยกลุ่มเป้าหมายที่รอบด้าน อาทิ การฝึกอบรม การสร้างพลัง (Empowerment) การปรับทัศนคติต่อการใช้ชีวิต เงินทุนสนับสนุนเบื้องต้น ตลอดจนกำหนดมาตรการจูงใจ เพื่อสนับสนุนการยกระดับและระบบรับรองทักษะแรงงาน โดยอยู่บนฐานการศึกษาความต้องการที่หลากหลายในแต่ละกลุ่มและบริบทของแต่ละพื้นที่ รวมถึงออกแบบโดยคำนึงถึงมิติครัวเรือนมากกว่า การให้การช่วยเหลือแบบรายคน	กระทรวงมหาดไทย (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
	3.5 ส่งเสริมการรวมตัวเพื่อเสริมสร้างอำนาจในการเจรจาต่อรองสำหรับแรงงานทุกกลุ่ม เพื่อให้เกิดเป็นช่องทางสะท้อนปัญหาและความท้าทายของแรงงานแต่ละกลุ่ม และนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด	- กระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน) - กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

ตารางที่ 2 แนวทางการพัฒนาการพัฒนาระดับผลิตภาพประชากร (ต่อ)

ประเด็นการพัฒนา	แนวทาง	หน่วยงานรับผิดชอบ
4. สนับสนุนให้กลุ่ม ผู้มีความสามารถ พิเศษ (Talent) เข้ามาร่วมทำงาน ให้กับประเทศ	4.1 สร้างระบบให้คำปรึกษา ในเรื่องการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร และลักษณะงาน แก่นักเรียนไทยในต่างประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนกลับมาทำงาน และให้เกิดการใช้ความรู้ความสามารถของนักเรียนทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ 4.2 พัฒนารูปแบบและโครงสร้างการทำงาน ที่เอื้อต่อการทำงานข้ามพรมแดนกับสถาบันชั้นนำทั้งภาครัฐและเอกชนในระดับโลก รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างการบริหารจัดการในการใช้ประโยชน์กลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษที่เป็นรูปธรรม 4.3 สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มของนักเรียนทุนรัฐบาล และกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษอื่น ๆ เพื่อทำโครงการพัฒนาให้กับประเทศ โดยสนับสนุนแหล่งทุนในการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคมและสตาร์ทอัพที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ รวมถึงเปิดโอกาสให้เข้ามาดำเนินโครงการของรัฐ บนฐานของการสร้างวัฒนธรรมการทำงานแบบมืออาชีพและเป็นสากล 4.4 พัฒนาระบบเชื่อมต่อคนไทยที่มีความสามารถพิเศษในต่างประเทศ ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การให้คำปรึกษา การเป็นพี่เลี้ยงให้กับกลุ่มคนที่มีศักยภาพในภาครัฐ และจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษ และกลุ่มแรงงานผู้เชี่ยวชาญ แรงงานทักษะสูง ทั้งที่อยู่ในไทยและภายนอกประเทศ โดยใช้เครือข่ายการทำงานระหว่างรัฐ เอกชน และมหาวิทยาลัย	- กระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สำนักงาน สกน.นโยบาย การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม) - สำนักงาน ก.พ. - กระทรวง อุตสาหกรรม - กระทรวงดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจ และสังคม
5. การศึกษา ความต้องการ แรงงาน ในเชิงปริมาณ ที่จะส่งผลกระทบต่อ การพัฒนาประเทศ ในอนาคต	5.1 การวิเคราะห์ปริมาณความต้องการแรงงานในภาคการผลิตและบริการต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคส่วนที่มีสัดส่วนการใช้แรงงานมาก และหาแนวทางเพื่อทดแทนจำนวนแรงงานที่จะลดลงภายใต้บริบทสังคมสูงวัย รวมถึงพัฒนาแนวนโยบายด้านการย้ายถิ่นเพื่อทดแทนประชากร (replacement migration) ที่มีความชัดเจน ตลอดจนวิเคราะห์โอกาสและความต้องการแรงงานจากเศรษฐกิจผู้สูงอายุ (Silver economy) เพื่อรองรับการสร้างงาน สร้างอาชีพ และการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะต่อไป	- กระทรวง อุตสาหกรรม (สำนักงานเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม) - กระทรวงแรงงาน (สำนักงานปลัด กระทรวงแรงงาน) - สำนักงาน สกน.พัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ - สภาอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย - หอการค้าไทยและ สภาหอการค้า แห่งประเทศไทย

4. บริบทในระดับพื้นที่ภาคกลางและระดับกลุ่มจังหวัด

บริบทในระดับพื้นที่ภาคกลาง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) มีภารกิจในการจัดทำแผนพัฒนาภาคทั้ง 6 ภาค โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2560 - 2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในช่วงระยะเวลา 5 ปี รวมถึงนโยบายรัฐบาล และข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี ควบคู่กับศักยภาพโอกาส และบริบทการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับภาคให้กับส่วนราชการ และเป็นกรอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดในช่วงเวลาเดียวกัน โดยในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ภาคกลางมุ่งพัฒนาเป็น “ฐานการผลิตสินค้าและบริการมูลค่าสูง” ที่เติบโตอย่างยั่งยืน และกำหนดทิศทางการพัฒนาภาคกลาง (C Direction) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนา HEART โดยใช้ประโยชน์ศักยภาพและความพร้อมทั้งด้านโลจิสติกส์ การวิจัยและพัฒนา ที่เอื้อต่อการพัฒนาเทคโนโลยีและสร้างนวัตกรรม มาช่วยสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับสินค้าและบริการ (H: High Value-added Products and Services) และให้ความสำคัญกับการพัฒนาจาก ผู้รับจ้างผลิตไปสู่การผลิตที่เป็นเจ้าของแบรนด์ที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สามารถออกแบบและพัฒนาขึ้นเอง และสนับสนุนการให้ความรู้เพื่อพัฒนาคนให้มีทักษะหลากหลายทั้งทางด้าน “Technical Skill” โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์และการคิดเชิงนวัตกรรม และความคิดเชิงสร้างสรรค์ และความคิดริเริ่ม รวมถึง “Human Skill” ที่สามารถเข้าใจจิตใจและอารมณ์ของผู้อื่นได้ และพัฒนาศักยภาพแรงงานให้มีทักษะใหม่ที่เป็นในการทำงานและพัฒนาระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น (E: Education and Training) เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต รวมทั้งนำศักยภาพในด้านศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ (A: Art and Creativity) มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาออกแบบสินค้าและบรรจุภัณฑ์ให้มีอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น งดงามและมีคุณภาพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ และให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างการผลิต (R: Restructuring) โดยการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อทดแทนการใช้แรงงานแบบเข้มข้น การปรับเปลี่ยนจากการทำการเกษตรที่ไม่เหมาะสมไปสู่การทำการเกษตรที่ยั่งยืน และเน้นการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ควบคู่กับการฟื้นฟูอนุรักษ์ และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (T: Treatment of Environmental Pollution and Restoring Natural Resources) เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1. พัฒนาและยกระดับภาคกลางไปสู่การเป็นฐานอุตสาหกรรมขั้นสูงที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สามารถออกแบบและพัฒนาขึ้นเอง
2. พัฒนาและยกระดับภาคกลางไปสู่การเป็นแหล่งเกษตรสมัยใหม่และศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรของประเทศ
3. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้เข้าสู่ตลาดท่องเที่ยวคุณภาพ
4. พัฒนาภาคกลางเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง
5. พัฒนาการผลิตกำลังคนให้มีทักษะรองรับอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
6. พัฒนาเมือง เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ที่ระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง - ตะวันตก ให้เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

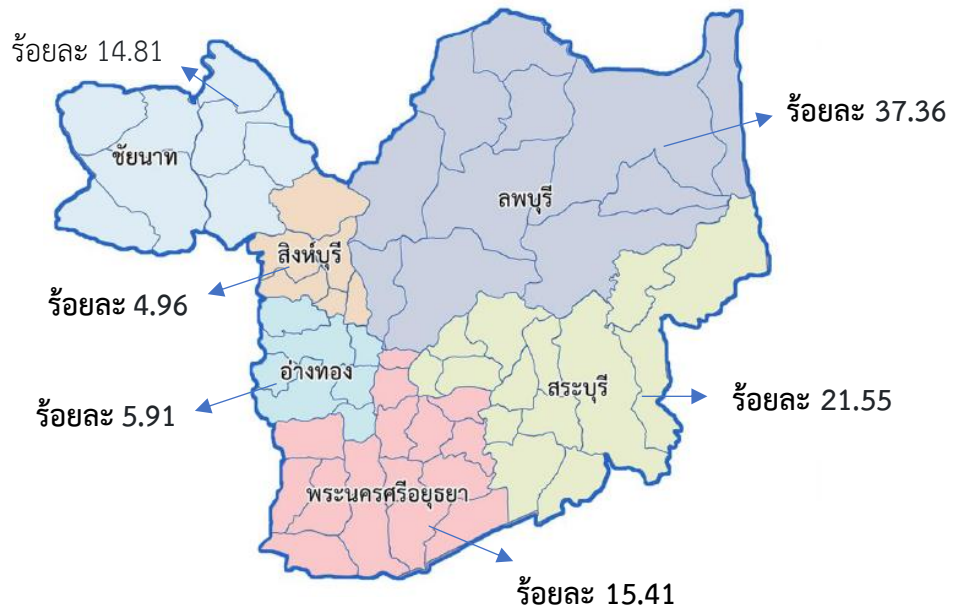
แผนภาพที่ 5 แสดงทิศทางการพัฒนาภาคกลาง (C Direction)

4.1 บริบทในระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดชัยนาท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดอ่างทอง โดยกำหนดให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นที่ตั้งศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดชัยนาท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดอ่างทอง ตั้งอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มภาคกลางของประเทศไทย บริเวณลุ่มน้ำเจ้าพระยา และลุ่มน้ำป่าสัก มีพื้นที่รวม 16,593.43 ตารางกิโลเมตร หรือ 10,378,776.50 ไร่ โดยจังหวัดลพบุรี มีพื้นที่มากที่สุด เท่ากับ 6,199.70 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 37.36 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ รองลงมาได้แก่จังหวัดสระบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดชัยนาท จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดสิงห์บุรี ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนพื้นที่ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน

พื้นที่	เนื้อที่		ร้อยละ
	ตารางกิโลเมตร	ไร่	
ประเทศ	513,115.00	320,696,888.00	100.00
กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน	16,593.43	10,378,776.50	100.00
ชัยนาท	2,469.75	1,543,591.00	14.81
พระนครศรีอยุธยา	2,556.64	1,597,900.00	15.41
ลพบุรี	6,199.70	3,874,812.50	37.36
สระบุรี	3,576.49	2,235,304.00	21.55
สิงห์บุรี	822.48	514,049.00	4.96
อ่างทอง	968.37	613,120.00	5.91

แผนภาพที่ 6 แสดงร้อยละของพื้นที่แต่ละจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน

4.1.2 ข้อมูลด้านประชากร ในภาพรวมปี เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2567 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน มีประชากรทั้งสิ้น 2,952,176 คน จำแนกเป็นเพศชาย 1,430,480 คน คิดเป็นร้อยละ 48.46 เพศหญิง 1,521,696 คน คิดเป็นร้อยละ 51.54 โดยจังหวัดที่มีประชากรสูงสุดได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 817,169 คน รองลงมา คือ จังหวัดลพบุรี จำนวน 720,863 คน และจังหวัดที่มีประชากรน้อยที่สุดกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน คือ จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 199,827 คน ความหนาแน่นของประชากรในภาพรวม 212 คนต่อตารางกิโลเมตร ถ้าจำแนกตามวัยแรกเกิด วัยเรียน วัยทำงาน และวัยสูงอายุ พบว่า วัยแรกเกิด (0 - 2 ปี) จำนวน 60,372 คน คิดเป็นร้อยละ 2.05 วัยเรียน (3 - 21 ปี) จำนวน 592,951 คน คิดเป็นร้อยละ 20.09 วัยทำงาน (22 - 60 ปี) จำนวน 1,668,268 คน คิดเป็นร้อยละ 56.51 วัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) จำนวน 630,585 คน คิดเป็นร้อยละ 21.36

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรจำแนกตามจังหวัด เพศ และความหนาแน่นของประชากร

พื้นที่	จำนวนประชากร (คน)			ความหนาแน่นของประชากร (คน/ตร.กม)
	ชาย	หญิง	รวม	
กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน	1,430,480	1,521,696	2,952,176	212
จังหวัดชัยนาท	150,313	163,107	313,420	128
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	391,420	425,749	817,169	322
จังหวัดลพบุรี	356,636	364,227	720,863	118
จังหวัดสระบุรี	308,962	323,238	632,200	179
จังหวัดสิงห์บุรี	94,862	104,965	199,827	245
จังหวัดอ่างทอง	128,287	140,410	268,697	280

ที่มา: จำนวนประชากร ตามหลักฐานทะเบียนราษฎร ณ มิถุนายน 2567

4.2 ด้านเศรษฐกิจภาพรวมภาคกลาง ตามรายงานผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณ ลูกโซ่ ฌบับ พ.ศ. 2565 (ประกอบด้วย จังหวัดชัยนาท, พระนครศรีอยุธยา, ลพบุรี, สระบุรี, สิงห์บุรี และอ่างทอง) สำหรับอัตราขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวในปี 2565 เรียงตามลำดับได้ดังนี้ ภาคตะวันตก ขยายตัวร้อยละ 10.3 ภาคตะวันออก ขยายตัวร้อยละ 9.6 ภาคใต้ ขยายตัวร้อยละ 8.2 เขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ขยายตัวร้อยละ 6.1 ภาคเหนือ ขยายตัวร้อยละ 5.6 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขยายตัวร้อยละ 4.8 และภาคกลางขยายตัวร้อยละ 2.1

ผลิตภัณฑ์ภาค (GRP) ของภาคกลาง (ประกอบด้วย จังหวัดชัยนาท, พระนครศรีอยุธยา, ลพบุรี, สระบุรี, สิงห์บุรี และอ่างทอง) ลดลงร้อยละ 2.2 จากการขยายตัวร้อยละ 4.9 ในปี 2564 เป็นผลจากการผลิตภาคนอกเกษตรซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 93.0 ลดลง ร้อยละ 2.9 จากการขยายตัวร้อยละ 5.0 ในปีก่อนหน้า สำหรับการผลิตภาคเกษตรซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 7.0 ขยายตัวร้อยละ 8.2 เติบโตขึ้นจากการขยายตัวร้อยละ 3.4 ในปีก่อนหน้า

ตารางที่ 5 ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว

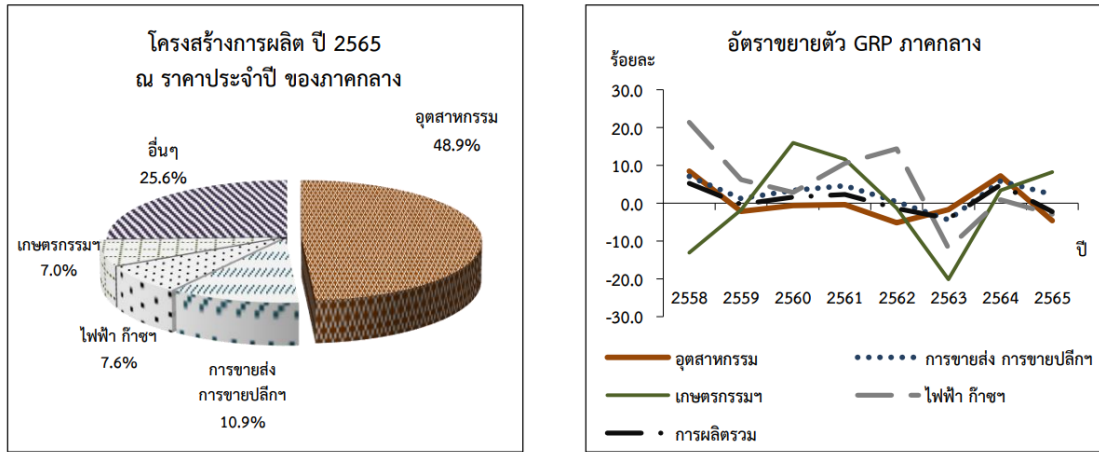
ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว

ภาค	บาทต่อปี		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	2564	2565	2564	2565
ตะวันออกเฉียงเหนือ	91,510	95,948	5.1	4.8
เหนือ	111,020	117,276	1.8	5.6
ใต้	132,005	142,781	-0.6	8.2
ตะวันออก	470,492	515,683	8.1	9.6
ตะวันตก	157,544	173,815	3.4	10.3
กลาง	278,596	284,408	5.8	2.1
กทม. และปริมณฑล	438,753	465,327	0.5	6.1
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว	232,302	248,789	3.1	7.1

(ที่มา : ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ ฌบับ พ.ศ. 2565 :สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, พฤษภาคม 2567)

***ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดต่อหัว เป็นการคำนวณหาค่าเฉลี่ยโดยการนำ GRP หรือ GPP ในราคาประจำปีหารด้วยจำนวนประชากรในพื้นที่ ค่าเฉลี่ยที่ได้นับเป็นตัวเลขที่แสดงศักยภาพในการผลิตของภูมิภาคต่าง ๆ เฉลี่ยต่อประชากร 1 คน มีตัวเลขที่แสดงระดับรายได้ที่ประชาชนได้รับจากการประกอบอาชีพโดยตรง

การผลิตภาคเกษตร การผลิตภาคเกษตร ขยายตัวร้อยละ 8.2 เติบโตขึ้นจากการขยายตัว ร้อยละ 3.4 ในปี 2564 ปัจจัยสำคัญมาจากการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์และกิจกรรมบริการที่เกี่ยวข้อง ขยายตัวร้อยละ 8.4 เติบโตขึ้นจากการขยายตัวร้อยละ 3.6 ในปี 2564 ผลผลิตพืชหลักที่ขยายตัว เช่น ข้าวเปลือก ผัก อ้อย สำหรับผลผลิตประมงขยายตัวร้อยละ 0.3 ตามผลผลิตประมงน้ำจืดที่เพิ่มขึ้น ขณะที่การเลี้ยงปศุสัตว์ ลดลงร้อยละ 2.5 ตามผลผลิตการเลี้ยงโค กระบือ และสุกรที่ลดลง อย่างไรก็ตามการเลี้ยงสัตว์ปีกยังคงขยายตัว

แผนภาพที่ 7 อัตราการขยายตัว GRP ภาคกลาง 2565 (ที่มา : ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2565 : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, พฤษภาคม 2567)

การผลิตนอกเกษตร ลดลงร้อยละ 2.9 จากการขยายตัวร้อยละ 5.0 ในปี 2564 เนื่องจากสาขาการผลิต สินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งมีสัดส่วนสูงสุดของภาคกลาง ลดลงร้อยละ 4.7 เป็นผลจากการผลิตสินค้าสำคัญเช่น ผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ ผลิตภัณฑ์จากยาสูบ ยานยนต์ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก อุปกรณ์ไฟฟ้า ลดลง สาขาไฟฟ้า ก๊าซฯ ลดลงร้อยละ 2.9 สาขาการบริหารราชการฯ ลดลงร้อยละ 3.0 สาขาการขนส่งและสถานที่ เก็บสินค้า ลดลงร้อยละ 2.0 สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน ลดลงร้อยละ 12.6 สาขากิจกรรมทางการเงิน และการประกันภัย ลดลงร้อยละ 1.8 สาขากิจกรรม การบริหารและบริการสนับสนุนอื่น ๆ และสาขาข้อมูล ข่าวสารและการสื่อสารลดลง ร้อยละ 6.0 และร้อยละ 6.0 ตามลำดับ ขณะที่สาขาการผลิตสำคัญที่ขยายตัว ได้แก่ สาขาการขนส่ง การขายปลีก ขยายตัวร้อยละ 2.3 สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร ขยายตัว ร้อยละ 2.1 สาขาการประปา และการจัดการของเสีย ขยายตัวร้อยละ 2.5 สาขาการศึกษา และสาขากิจกรรม ด้านสุขภาพฯ ขยายตัว ร้อยละ 0.3 และร้อยละ 2.9 ตามลำดับ สาขากิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ สาขากิจกรรมวิชาชีพ และสาขาศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ ขยายตัวร้อยละ 0.1 ร้อยละ 0.3 และ ร้อยละ 1.7 ตามลำดับ และสาขาการก่อสร้าง ขยายตัวร้อยละ 9.1

ตารางที่ 6 อัตราขยายตัวของ GPP และโครงสร้างการกระจายรายได้จากการผลิตภาคกลาง (ร้อยละ)

จังหวัด	อัตราขยายตัวที่แท้จริง		โครงสร้าง ณ ราคาประจำปี	
	2564	2565	2564	2565
1. สระบุรี	2.8	-2.2	28.2	29.0
2. สิงห์บุรี	0.2	3.2	3.0	3.1
3. ชัยนาท	6.3	6.0	4.5	4.7
4. อ่างทอง	-2.9	0.9	3.5	3.6
5. ลพบุรี	2.5	2.8	12.5	13.2
6. พระนครศรีอยุธยา	7.6	-4.8	48.3	46.4
รวมทั้งภาค	4.9	-2.2	100.0	100.0

ที่มา : ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2565 : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, พฤษภาคม 2567

ภาวะเศรษฐกิจระดับภูมิภาค ปี 2565 พบว่า เขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ภาคตะวันออกและภาคเหนือ ขยายตัวร้อยละ 3.6 ร้อยละ 2.6 และร้อยละ 1.4 ปรับตัวดีขึ้นจากการขยายตัวร้อยละ 0.5 ร้อยละ 2.5 และ ร้อยละ 1.2 ในปี 2564 ตามลำดับ ภาคใต้ ขยายตัวร้อยละ 3.2 เร่งขึ้นจากการลดลงร้อยละ 3.2 ในปีก่อนหน้า สำหรับภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขยายตัวร้อยละ 2.2 และร้อยละ 0.3 ชะลอลงจาก การขยายตัว ร้อยละ 4.4 และร้อยละ 3.6 ตามลำดับ ขณะที่ภาคกลาง ลดลงร้อยละ 2.2 จากการขยายตัว ร้อยละ 4.9 ในปีก่อนหน้า

โครงสร้างการกระจายรายได้จากการผลิต พิจารณาจากสัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ณ ราคาประจำปี ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในปี 2565 พบว่าภาคที่มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ณ ราคาประจำปี ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น ได้แก่ ภาคตะวันออก และภาคใต้ เพิ่มขึ้น จากร้อยละ 18.2 และ ร้อยละ 7.9 ในปี 2564 เป็นร้อยละ 18.9 และร้อยละ 8.0 ในปี 2565 ตามลำดับ ขณะที่ภาคที่มีสัดส่วนลดลง ได้แก่ เขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคกลาง ลดลงจากร้อยละ 46.8 ร้อยละ 10.4 ร้อยละ 7.7 และร้อยละ 5.4 ในปี 2564 เป็นร้อยละ 46.6 ร้อยละ 10.1 ร้อยละ 7.6 และ ร้อยละ 5.2 ในปี 2565 ตามลำดับ ส่วนภาคตะวันตก มีสัดส่วนร้อยละ 3.6 เท่ากับปี 2564

ตารางที่ 7 ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว ปี 2565

ที่	จังหวัด	บาทต่อปี (2565)
1	ชัยนาท	148,039
2	พระนครศรีอยุธยา	456,286
3	ลพบุรี	154,449
4	สระบุรี	342,370
5	สิงห์บุรี	151,441
6	อ่างทอง	130,469

ที่มา : ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ฉบับ พ.ศ. 2565 (ฉบับล่าสุด ข้อมูล ณ วันที่ 13 พฤษภาคม 2567)

ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี 2565 จังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวสูงสุด 5 อันดับแรกของประเทศ ได้แก่ ระยอง กรุงเทพมหานคร ชลบุรี ฉะเชิงเทรา และพระนครศรีอยุธยา ตามลำดับ ทั้งนี้ ในพื้นที่รับผิดชอบ 6 จังหวัด ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 จังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวสูงสุด คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 456,286 บาทต่อปี จังหวัดสระบุรี จำนวน 342,370 บาทต่อปี จังหวัดลพบุรี จำนวน 154,449 บาทต่อปี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 151,441 บาทต่อปี จังหวัดชัยนาท จำนวน 148,039 บาทต่อปี และจังหวัดอ่างทอง 130,469 บาทต่อปี ตามลำดับ

4.3 แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (พ.ศ.2566 – 2570) ฉบับทบทวน ปี

พ.ศ. 2568

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาโดยยึดยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล รวมทั้งแผนรายสาขา แผนเฉพาะด้านต่าง ๆ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว และข้อสั่งการของ นายกรัฐมนตรี เป็นกรอบการดำเนินงานทั้งยังคำนึงถึงแผนพัฒนาภาคกลางที่มุ่งเป็น “ฐานการผลิตสินค้าและบริการมูลค่าสูง” ใช้กระบวนการประชาคมแบบมีส่วนร่วมรับฟังความคิดเห็นทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาสังคม และวิเคราะห์ข้อมูลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโลก ทิศทางการพัฒนาประเทศและ ภาคกลาง จึงสรุปทิศทางในการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ปี พ.ศ. 2566 - 2570 ฉบับทบทวนประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2568 ดังนี้

ตำแหน่งการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (Positioning) ได้แก่ VACCINE สร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อความเข้มแข็งของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ประกอบด้วย

VALUE มุ่งเน้นผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง High Value

ACADEMIC มุ่งใช้องค์ความรู้เชิงวิชาการในการพัฒนาเชิงพื้นที่

CREATIVITY มุ่งใช้แนวคิดเชิงสร้างสรรค์ในการพัฒนาและแก้ปัญหา

COOPERATION มุ่งส่งเสริมความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาค

ประชาชน

INNOVATION มุ่งพัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

NEW NORMAL มุ่งการปรับตัวสู่วิถีปกติแบบใหม่

ENVIRONMENTAL มุ่งความสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายการพัฒนา “ลุ่มน้ำแห่งประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจดิจิทัลเชิงสร้างสรรค์ที่ยั่งยืน”

ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การตลาด โดยใช้นวัตกรรม ยกระดับสินค้าเกษตร การแปรรูป อุตสาหกรรม และผู้ประกอบการ SME 4.0

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาและยกระดับแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์ชุมชนและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยให้ได้ มาตรฐานสากลเพื่อสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ มลภาวะสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่มจากผักตบชวา โดยใช้นวัตกรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคม Logistic พัฒนาสภาพแวดล้อม ขยะมูล ฝอยและการจัดการเมือง และชุมชนให้น่าอยู่

ลุ่มน้ำแห่งประวัติศาสตร์ : ลุ่มน้ำเจ้าพระยา - ป่าสัก ซึ่งเป็นพื้นที่ภาคกลางตอนบนที่มีความอุดมสมบูรณ์ ประกอบด้วยจังหวัดชัยนาท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรีและจังหวัดอ่างทอง

เศรษฐกิจดิจิทัล : การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดโดยการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิต เพิ่มผลงาน โดยใช้เวลาน้อยลงและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าและบริการต่าง ๆ

เศรษฐกิจสร้างสรรค์ : แนวคิดในการนำ “สินทรัพย์ทางวัฒนธรรม” (Cultural assets-based) ทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ผนวกเข้ากับ “นวัตกรรม” (Innovation) และ “ความคิดสร้างสรรค์” (Creativity) มาใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ (Commercialization) สร้างเป็นสินค้าและบริการที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ

การพัฒนาอย่างยั่งยืน : การพัฒนาที่ตอบสนองความจำเป็นของคนยุคปัจจุบันโดยไม่ลดขีดความสามารถในการตอบสนองความจำเป็นของคนยุคต่อไป โดยใช้ทรัพยากรของกลุ่มจังหวัดทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทรัพยากรอื่น ๆ ให้คุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

ประกอบด้วย 4 ประเด็นการพัฒนา ได้แก่

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 สร้างฐานการผลิตสินค้าเกษตร อาหารเพื่อสุขภาพมูลค่าสูงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- แผนงาน : แผนงานพัฒนามาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเพื่อสุขภาพมูลค่าสูงด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- โครงการสำคัญ : โครงการยกระดับสินค้าเกษตรและอาหารเพื่อสุขภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตลอดห่วงโซ่อุปทาน

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 ยกระดับการท่องเที่ยวมูลค่าสูงด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม บนพื้นฐานของการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ

- แผนงาน : ยกระดับการท่องเที่ยวมูลค่าสูงบนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ

- โครงการสำคัญ : โครงการยกระดับและพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เชิงนิเวศ สุขภาพ และแหล่งท่องเที่ยวชุมชน บนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มมูลค่าห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต

- แผนงาน : 1. ยกระดับศักยภาพกำลังคนทุกกลุ่มทุกช่วงวัยเพื่อรองรับอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต (Re-skill Up-skill และ New skill) และ 2. การจัดการห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต

- โครงการสำคัญ : 1. โครงการพัฒนาศักยภาพกำลังคนทุกกลุ่มทุกช่วงวัยเพื่อรองรับอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต และ 2. โครงการยกระดับการบริหารจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงานแบบมีส่วนร่วมสู่สังคมคาร์บอนต่ำ

- แผนงาน : บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลสู่สังคมคาร์บอนต่ำ

- โครงการสำคัญ : 1. โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนสู่สังคมคาร์บอนต่ำ และ 2. โครงการเพิ่มศักยภาพบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนแบบยั่งยืน

5. บริบทด้านการศึกษาในระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด

5.1 ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา

ในปีการศึกษา 2566 จำนวนสถานศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ทุกสังกัด มีจำนวนทั้งสิ้น 2,659 แห่ง แบ่งเป็นสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 1,622 แห่ง นอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 1,037 แห่ง โดยจำนวนผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ปีการศึกษา 2566 มีจำนวนผู้เรียน ทั้งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 543,122 คน แบ่งเป็นนักเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 457,698 คน และนักเรียนนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 85,424 คน ในส่วนจำนวนครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ปีการศึกษา 2566 พบว่า มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 35,507 คน โดยแบ่งเป็น ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 30,532 คน และครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา นอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 4,975 คน

ตารางที่ 8 จำนวนสถานศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ปีการศึกษา 2566

สังกัด	จังหวัด (แห่ง)						รวม
	ชัยนาท	พระนครศรีอยุธยา	ลพบุรี	สระบุรี	สิงห์บุรี	อ่างทอง	
กระทรวงศึกษาธิการ	199	429	365	328	128	173	1,622
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	179	364	303	275	103	156	1,380
1. สพป.	163	334	274	253	90	141	1,255
- สพป.1	163	176	144	118	90	141	832
- สพป.2	-	158	130	135	-	-	423
2. สพม.	13	29	25	21	12	14	114
3. สศศ.	3	1	4	1	1	1	11
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)	9	35	37	31	12	7	131
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)	3	14	14	9	7	3	50
- รัฐบาล	3	9	8	7	5	3	35
- เอกชน	-	5	6	2	2	-	15
กรมส่งเสริมการเรียนรู้	8	16	11	13	6	7	61

สังกัด	จังหวัด (แห่ง)						รวม
	ชัยนาท	พระนครศรีอยุธยา	ลพบุรี	สระบุรี	สิงห์บุรี	อ่างทอง	
กระทรวงอื่น	117	310	216	191	86	116	1,036
กระทรวงมหาดไทย	115	301	211	186	81	111	1,005
- โรงเรียน/วิทยาลัย	8	27	19	30	7	14	105
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	107	274	192	156	74	97	900
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	-	7	3	2	-	-	12
- โรงเรียนสาธิต	-	1	1	1	-	-	3
- มหาวิทยาลัย/สถาบัน	-	6	2	1	-	-	9
กระทรวงกลาโหม	-	-	-	1	-	-	1
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	-	-	-	-	-	2	2
- โรงเรียนกีฬา	-	-	-	-	-	1	1
- มหาวิทยาลัยการกีฬา ฯ	-	-	-	-	-	1	1
กระทรวงวัฒนธรรม	-	-	1	-	-	1	2
กระทรวงสาธารณสุข	1	-	-	2	-	-	3
สำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ	1	2	1	-	5	2	11
อื่น ๆ	-	1	-	-	-	-	1
ศูนย์การเรียนรู้ปัญญาภิวัฒน์	-	1	-	-	-	-	1
รวมทั้งสิ้น	316	740	581	519	214	289	2,659

ที่มา : ข้อมูล ณ วันที่ 20/05/2567 ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาในภาพรวมเขตตรวจราชการที่ 1 ของกลุ่มตรวจราชการ และติดตามประเมินผล
สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

จากตารางจำนวนสถานศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ปีการศึกษา 2566 จำนวน
สถานศึกษาทั้งหมด มีจำนวน 2,659 แห่ง แบ่งเป็นสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 1,622 แห่ง นอก
สังกัดกระทรวงศึกษา จำนวน 1,037 แห่ง ทั้งนี้ ในส่วนของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
แบ่งเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,380 แห่ง (ประกอบด้วย สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 1,255 แห่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 114 แห่ง
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 11 แห่ง) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
จำนวน 131 แห่ง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 50 แห่ง กรมส่งเสริมการเรียนรู้
จำนวน 61 แห่ง

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลจำนวนผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ปีการศึกษา 2566

สังกัด	จังหวัด (แห่ง)						รวม
	ชัยนาท	พระนครศรีอยุธยา	ลพบุรี	สระบุรี	สิงห์บุรี	อ่างทอง	
กระทรวงศึกษาธิการ	41,827	128,182	115,400	102,602	30,672	39,015	457,698
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	29,671	83,232	63,850	68,175	19,235	28,877	293,040
1. สพป.	18,768	56,459	40,884	41,841	11,872	17,493	187,317
- สพป.1	18,768	34,596	21,137	18,559	11,872	17,493	122,425
- สพป.2	-	21,863	19,747	23,282	-	-	64,892
2. สพม.	9,996	26,186	21,482	25,976	7,255	11,174	102,069
3. สศศ.	907	587	1,484	358	108	210	3,654
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)	3,623	22,627	25,681	16,393	4,673	3,520	76,517
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)	3,931	12,248	14,412	11,357	4,300	3,435	49,683
- รัฐบาล	3,931	8,635	10,131	10,145	4,150	3,435	40,427
- เอกชน	-	3,613	4,281	1,212	150	-	9,256
กรมส่งเสริมการเรียนรู้	4,602	10,075	11,457	6,677	2,464	3,183	38,458
กระทรวงอื่น	6,731	26,615	23,648	18,522	2,948	6,960	85,424
กระทรวงมหาดไทย	6,217	17,265	13,547	16,286	2,667	5,619	61,601
- โรงเรียน/วิทยาลัย	3,503	10,232	7,716	11,538	1,044	3,029	37,062
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2,714	7,033	5,831	4,748	1,623	2,590	24,539
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	-	9,172	9,699	1,162	-	-	20,033
- โรงเรียนสาธิต	-	1,466	1,191	77	-	-	2,734
- มหาวิทยาลัย/สถาบัน	-	7,706	8,508	1,085	-	-	17,299
กระทรวงกลาโหม	-	-	-	573	-	-	573
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	-	-	-	-	-	742	742
- โรงเรียนกีฬา	-	-	-	-	-	344	344
- มหาวิทยาลัยการกีฬา ฯ	-	-	-	-	-	398	398
กระทรวงวัฒนธรรม	-	-	369	-	-	564	933
กระทรวงสาธารณสุข	491	-	-	501	-	-	992
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	23	178	33	-	281	35	550
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-
ศูนย์การเรียนรู้ปัญญาภิวัฒน์	-	-	-	-	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	48,558	154,797	139,048	121,124	33,620	45,975	543,122

ที่มา : ข้อมูล ณ วันที่ 20/05/2567 ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาในภาพรวมเขตตรวจราชการที่ 1 ของกลุ่มตรวจราชการ และติดตามประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

จากตารางข้อมูลจำนวนผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ปีการศึกษา 2566 มีจำนวนผู้เรียน ทั้งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 543,122 คน แบ่งเป็นนักเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 457,698 คน และนักเรียนนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 85,424 คน ทั้งนี้ นักเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย นักเรียนในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 293,040 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 187,317 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 102,069 คน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 3,654 คน) นักเรียนในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 76,517 คน นักเรียนในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 49,683 คน นักเรียนในสถานศึกษาของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ จำนวน 38,458 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลจำนวนครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ปีการศึกษา 2566

สังกัด	จังหวัด (แห่ง)						รวม
	ชัยนาท	พระนครศรีอยุธยา	ลพบุรี	สระบุรี	สิงห์บุรี	อ่างทอง	
กระทรวงศึกษาธิการ	2,971	8,524	7,535	6,580	2,035	2,887	30,532
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	2,410	5,418	4,807	4,373	1,511	2,368	20,887
1. สพป.	1,614	3,810	3,015	2,947	983	1,595	13,964
- สพป.1	1,614	2,217	1,655	1,332	983	1,595	9,396
- สพป.2	-	1,593	1,360	1,615	-	-	4,568
2. สพม.	578	1,475	1,390	1,346	479	716	5,984
3. สศศ.	218	133	402	80	49	57	939
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)	247	2,103	1,543	1,274	256	233	5,656
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)	195	683	970	735	161	132	2,876
- รัฐบาล	195	550	660	677	147	132	2,361
- เอกชน	-	133	310	58	14	-	515
กรมส่งเสริมการเรียนรู้	119	320	215	198	107	154	1,113
กระทรวงอื่น	109	1,051	697	2,837	44	237	4,975
กระทรวงมหาดไทย	-	-	-	1,888	-	-	1,888
- โรงเรียน/วิทยาลัย	-	-	-	770	-	-	770
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	-	-	-	1,118	-	-	1,118

สังกัด	จังหวัด (แห่ง)						รวม
	ชัยนาท	พระนครศรีอยุธยา	ลพบุรี	สระบุรี	สิงห์บุรี	อ่างทอง	
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	-	1,021	630	126	-	-	1,777
- โรงเรียนสาธิต	-	93	59	-	-	-	152
- มหาวิทยาลัย/สถาบัน	-	928	571	126	-	-	1,625
กระทรวงกลาโหม	-	-	-	734	-	-	734
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	-	-	-	-	-	154	154
- โรงเรียนกีฬา	-	-	-	-	-	69	69
- มหาวิทยาลัยการกีฬา ฯ	-	-	-	-	-	85	85
กระทรวงวัฒนธรรม	-	-	62	-	-	73	135
กระทรวงสาธารณสุข	101	-	-	89	-	-	190
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	8	30	5	-	44	10	97
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-
ศูนย์การเรียนรู้ปัญญาภิวัฒน์	-	-	-	-	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	3,080	9,575	8,232	9,417	2,079	3,124	35,507

ที่มา : ข้อมูล ณ วันที่ 20/05/2567 ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาในภาพรวมเขตตรวจราชการที่ 1 ของกลุ่มตรวจราชการ และติดตามประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

จากตารางข้อมูลจำนวนครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ปีการศึกษา 2566 พบว่า มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 35,507 คน โดยแบ่งเป็น ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 30,532 คน และครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา นอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 4,975 คน ทั้งนี้ ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 20,887 คน ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 5,656 คน ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 2,876 คน ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ จำนวน 1,113 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงข้อมูลจำนวนเด็กปฐมวัยในสถานศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ปีการศึกษา 2566

สังกัด	จังหวัด (แห่ง)						รวม
	ชัยนาท	พระนครศรีอยุธยา	ลพบุรี	สระบุรี	สิงห์บุรี	อ่างทอง	
กระทรวงศึกษาธิการ	4,847	16,653	12,708	13,124	3,237	4,186	54,755
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.)	3,798	11,263	7,960	8,456	2,170	3,411	37,058
1. สพป.	3,758	11,128	7,836	8,364	2,153	3,360	36,599
- สพป.1	3,758	6,818	4,273	3,491	2,153	3,360	23,853
- สพป.2	-	4,310	3,563	4,873	-	-	12,746
2. สศศ.	40	135	124	92	17	51	459
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)	1,049	5,390	4,748	4,668	1,067	775	17,697
กระทรวงอื่น	3,328	9,569	7,614	7,717	1,885	3,248	33,152
กระทรวงมหาดไทย	3,328	9,360	7,614	7,717	1,885	3,248	33,152
- โรงเรียน	614	2,327	1,783	2,970	262	658	8,614
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	2,714	7,033	5,831	4,747	1,623	2,590	24,538
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	-	209	-	-	-	-	209
- โรงเรียนสาธิต	-	209	-	-	-	-	209
รวมทั้งสิ้น	8,175	26,222	20,322	20,841	5,122	7,434	87,907

ที่มา : ข้อมูล ณ วันที่ 20/05/2567 ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาในภาพรวมเขตตรวจราชการที่ 1 ของกลุ่มตรวจราชการ และติดตามประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

จากตารางข้อมูลจำนวนเด็กปฐมวัยในสถานศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ปีการศึกษา 2566 พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 87,907 คน โดยเด็กปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 54,755 คน เด็กปฐมวัยในสถานศึกษานอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 33,152 คน ทั้งนี้ เด็กปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย เด็กปฐมวัยในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 37,058 คน เด็กปฐมวัยในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 17,697 คน ซึ่งปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดที่มีเด็กปฐมวัยมากที่สุด คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 16,653 คน รองลงมาคือจังหวัดสระบุรี จำนวน 13,124 คน และจังหวัดลพบุรี จำนวน 12,708 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 12 แสดงข้อมูลสัดส่วนจำนวนผู้เรียนสายสามัญ/สายอาชีพ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลาง
ตอนบน ปีการศึกษา 2566

สังกัด	จังหวัด (แห่ง)						รวม
	ชัยนาท	พระนครศรีอยุธยา	ลพบุรี	สระบุรี	สิงห์บุรี	อ่างทอง	
สายสามัญ	5,209	14,525	14,431	12,129	7,327	5,590	59,211
กระทรวงศึกษาธิการ	4,938	13,638	13,731	11,783	7,255	5,398	56,743
สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	4,930	12,689	11,848	11,352	7,255	4,999	53,073
1. สพป.	-	409	160	-	-	-	569
- สพป.1	-	409	-	-	-	-	409
- สพป.2	-	-	160	-	-	-	160
2. สพม.	4,754	12,280	11,404	11,352	7,255	4,999	52,044
3. สศศ.	176	-	284	-	-	-	460
สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)	8	949	1,883	431	-	399	3,670
กระทรวงอื่น	271	887	700	346	72	192	2,468
กระทรวงมหาดไทย	271	574	375	346	72	192	1,830
- โรงเรียน	271	574	375	346	72	192	1,830
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม	-	313	325	-	-	-	638
- โรงเรียนสาธิต	-	313	325	-	-	-	638
สายอาชีพ	3,931	12,975	14,573	11,583	4,300	3,655	51,017
กระทรวงศึกษาธิการ	3,931	12,248	14,457	11,357	4,300	3,435	49,728
สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	-	-	45	-	-	-	45
- สพม.	-	56	-	-	-	-	56
- สศศ.	-	-	45	-	-	-	45
สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา (สอศ.)	3,931	12,248	14,412	11,357	4,300	3,435	49,683
- รัฐบาล	3,931	8,635	10,131	10,145	4,150	3,435	40,427
- เอกชน	-	3,613	4,281	1,212	150	-	9,256
กระทรวงอื่น	-	727	116	226	-	220	1,289

สังกัด	จังหวัด (แห่ง)						รวม
	ชัยนาท	พระนครศรีอยุธยา	ลพบุรี	สระบุรี	สิงห์บุรี	อ่างทอง	
กระทรวงมหาดไทย	-	-	-	226	-	-	226
- วิทยาลัย	-	-	-	226	-	-	226
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม	-	727	-	-	-	-	727
- มหาวิทยาลัย/สถาบัน	-	727	-	-	-	-	727
กระทรวงวัฒนธรรม	-	-	116	-	-	220	336
สัดส่วนสายสามัญ/สายอาชีพ	57:43	53:47	50:50	51:49	63:37	60:40	54:46

ที่มา : ข้อมูล ณ วันที่ 20/05/2567 ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาในภาพรวมเขตตรวจราชการที่ 1 ของกลุ่มตรวจราชการ และติดตามประเมินผล
สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

จากตารางข้อมูลสัดส่วนจำนวนผู้เรียนสายสามัญ/สายอาชีพ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ปีการศึกษา 2566 พบว่า มีสัดส่วนผู้เรียนทั้งหมดทุกจังหวัดสายสามัญคิดเป็นร้อยละ 54 และสัดส่วนสายอาชีพคิดเป็นร้อยละ 46 โดยจังหวัดที่มีสัดส่วนผู้เรียนสายสามัญและสายอาชีพเท่ากัน คือ จังหวัดลพบุรี มีอัตราคิดเป็นร้อยละ 50 ต่อ 50 และจังหวัดที่มีผู้เรียนสายอาชีพน้อยกว่าสายสามัญที่สุด คือจังหวัดสิงห์บุรีมีอัตราคิดเป็นร้อยละ 63 ต่อ 37 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงข้อมูลจำนวนขนาดโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน

สังกัด	ขนาดโรงเรียน (แห่ง)				
	เล็ก (นร. 1-120 คน)	กลาง (นร. 121- 600 คน)	ใหญ่ (นร. 601- 1,500 คน)	ใหญ่พิเศษ (นร. 1,501 คนขึ้นไป)	รวม
สพป.ชัยนาท	101	60	1	1	163
สพป.พระนครศรีอยุธยา เขต 1	81	88	4	3	176
สพป.พระนครศรีอยุธยา เขต 2	93	62	3	-	158
สพป.ลพบุรี เขต 1	90	52	-	2	144
สพป.ลพบุรี เขต 2	63	66	1	-	130
สพป.สระบุรี เขต 1	77	36	4	1	118
สพป.สระบุรี เขต 2	64	65	6	-	135
สพป.สิงห์บุรี	65	23	1	1	90
สพป.อ่างทอง	96	42	1	2	141
รวมทั้งสิ้น	730	494	21	10	1,255

ที่มา : ข้อมูล ณ วันที่ 20/05/2567 ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาในภาพรวมเขตตรวจราชการที่ 1 ของกลุ่มตรวจราชการ และติดตามประเมินผล
สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

จากตารางข้อมูลขนาดโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน พบว่า สพป.ชัยนาท มีจำนวนโรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน 1 – 120 คน) จำนวน 101 แห่ง รองลงมาคือ สพป.อ่างทอง จำนวน 96 แห่ง สพป.พระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 93 แห่ง และ สพป.ลพบุรี เขต 2 มีจำนวนน้อยที่สุด คือ จำนวน 63 แห่ง ตามลำดับ

ตารางที่ 14 จำนวนประชากรวัยเรียน (3 - 18 ปี) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2566

จังหวัด	ชัยนาท	พระนครศรีอยุธยา	ลพบุรี	สระบุรี	สิงห์บุรี	อ่างทอง	รวม
ปี	2565	2565	2565	2565	2565	2565	
ชาย	26,316	72,432	62,470	58,882	16,280	22,594	258,974
หญิง	24,718	68,350	58,861	55,812	15,271	21,324	244,336
รวม	51,034	140,782	121,331	114,694	31,551	43,918	503,310

ที่มา : ข้อมูล ณ วันที่ 21/5/2567 สารสนเทศด้านการศึกษา ปีการศึกษา 2566 สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

จากตารางจำนวนประชากรวัยเรียน (3 - 18 ปี) ในพื้นที่ 6 จังหวัด สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีทั้งหมด จำนวน 503,310 คน โดยจังหวัดที่มีประชากรวัยเรียนมากที่สุด คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 140,782 คน รองลงมาจังหวัดลพบุรี จำนวน 121,331 คน และจังหวัดที่มีประชากรวัยเรียนน้อยที่สุด คือ จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 31,551 คน ตามลำดับ

5.2 ดัชนีทางการศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน

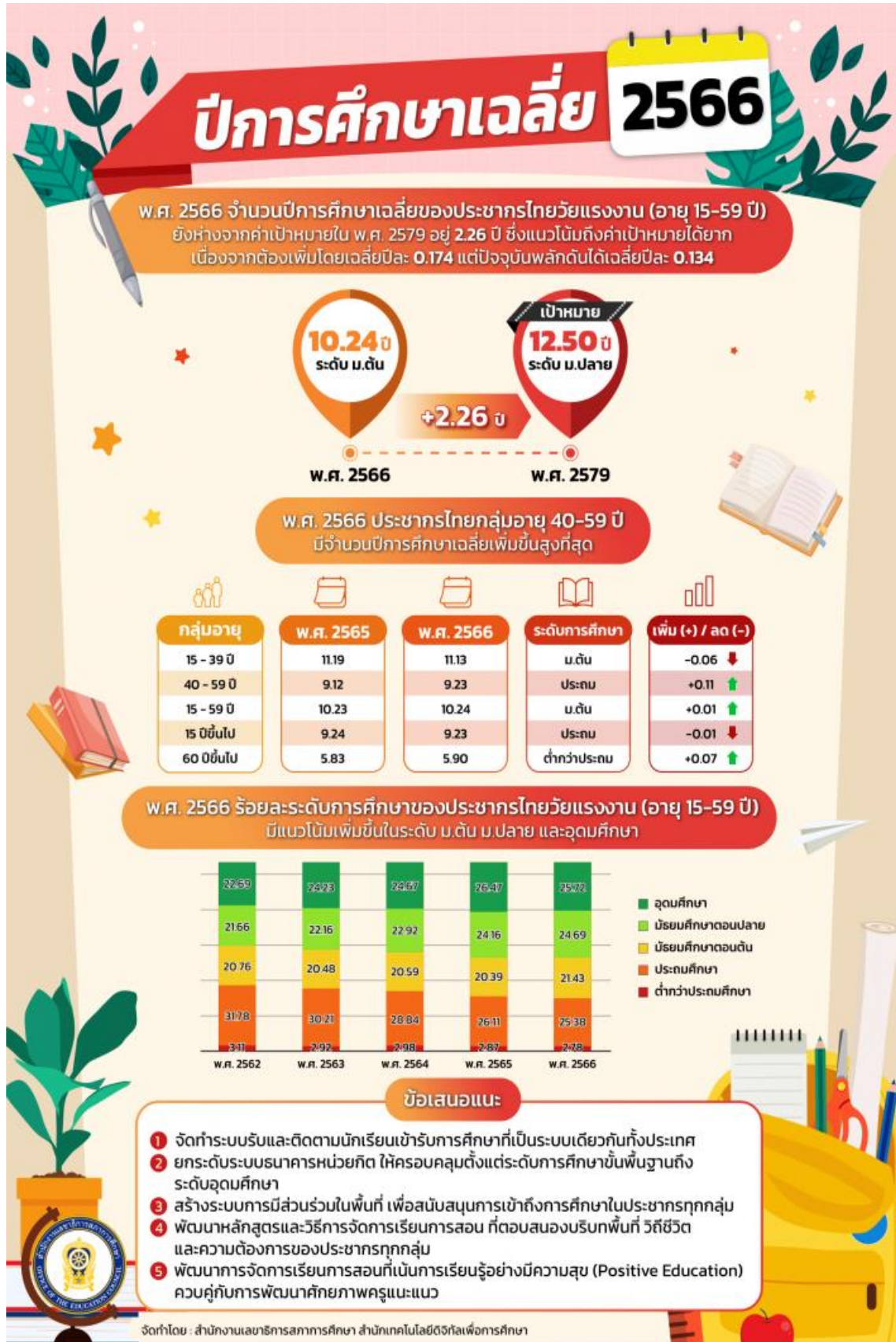
ตารางที่ 15 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงาน (15-59 ปี)

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ปีการศึกษา พ.ศ. 2566

จังหวัด	ปีการศึกษาของประชากรวัยแรงงาน (อายุ) 15 - 59 ปี	
	ค่าตัวชี้วัด	คะแนน
จังหวัดชัยนาท	10.06	3.36
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	11.18	3.73
จังหวัดลพบุรี	10.21	3.41
จังหวัดสระบุรี	10.05	3.35
จังหวัดสิงห์บุรี	11.31	3.77
จังหวัดอ่างทอง	10.87	3.63
รวมค่าเฉลี่ย	10.61	3.54

หมายเหตุ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 กำหนดเป้าหมายประชากรไทยวัยแรงงาน (กลุ่มอายุ 15 - 59 ปี)

ที่มา : ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย พ.ศ. 2566 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

แผนภาพที่ 8 ภาพรวมทั้งประเทศ ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทยวัยแรงงาน พ.ศ. 2566

(ที่มา : ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย พ.ศ. 2565 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ)

ตารางที่ 16 อัตราการเข้าเรียนอย่างหยาบ (GER) ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา พ.ศ. 2566

จังหวัด	อัตราการเข้าเรียน (ระดับ)		
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
จังหวัดชัยนาท	92.78	88.85	74.43
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	107.88	94.46	76.04
จังหวัดลพบุรี	100.21	105.73	96.94
จังหวัดสระบุรี	104.20	99.23	85.28
จังหวัดสิงห์บุรี	104.63	100.14	92.50
จังหวัดอ่างทอง	99.89	106.03	89.48

หมายเหตุ อัตราการเข้าเรียนอย่างหยาบ (Gross Enrolment Ratio : GER) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างจำนวนนักเรียน ที่เข้าเรียนในระดับการศึกษา กับจำนวนประชากรตามช่วงอายุระดับการศึกษา โดยปรับฐานให้เป็น 100

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลสารสนเทศสำหรับประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ที่มาของเกณฑ์ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ตารางที่ 17 อัตราการเข้าเรียนสุทธิแบบปรับ ANER ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา พ.ศ. 2566

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน	อัตราการเข้าเรียน (ระดับ)		
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
จังหวัดชัยนาท	90.00	99.99	77.52
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	99.99	99.99	80.19
จังหวัดลพบุรี	97.65	93.51	79.10
จังหวัดสระบุรี	99.99	99.99	80.77
จังหวัดสิงห์บุรี	97.61	93.35	81.59
จังหวัดอ่างทอง	99.16	95.43	80.99

หมายเหตุ อัตราการเข้าเรียนสุทธิแบบปรับ (Adjusted Net Enrollment Ratio : ANER) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างจำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนในระดับการศึกษาตามช่วงอายุระดับการศึกษาและระดับที่สูงกว่ากับจำนวนประชากรตามช่วงอายุระดับการศึกษา โดยปรับฐานให้เป็น 100

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ตารางที่ 18 อัตราเด็กที่ไม่ได้รับการศึกษา OOSC ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

จังหวัด	อัตราเด็กที่ไม่ได้รับการศึกษา (ระดับ) ร้อยละ		
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
จังหวัดชัยนาท	10.00	0.01	22.48
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	0.01	0.01	19.81
จังหวัดลพบุรี	2.35	6.49	20.90
จังหวัดสระบุรี	0.01	0.01	19.23
จังหวัดสิงห์บุรี	2.39	6.65	18.41
จังหวัดอ่างทอง	0.84	4.57	19.01

หมายเหตุ อัตราเด็กที่ไม่ได้รับการศึกษา (Out-of-School Children : OOSC) หมายถึง เด็กที่ไม่ได้เข้าถึงการจัดการศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด ที่แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เด็กที่เคยเข้ารับการศึกษแต่ปัจจุบันไม่ได้รับการศึกษา (Drop Out : ออกกลางคัน) และเด็กที่ไม่เคยได้รับการศึกษาเลยและจะเข้าเรียนในอนาคต (Enter Late : เข้าเรียนช้า) หรือไม่เข้ารับการการศึกษา ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ตารางที่ 19 ค่าตัวชี้วัดประชากรอายุ 6 - 14 ปี สามารถอ่าน/เขียน/คำนวณได้ ปีงบประมาณ 2566

จังหวัด	ค่าตัวชี้วัดประชากรอายุ 6-14 ปี ที่สามารถอ่าน/เขียน/คำนวณได้
จังหวัดชัยนาท	93.31
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	83.37
จังหวัดลพบุรี	91.38
จังหวัดสระบุรี	94.47
จังหวัดสิงห์บุรี	91.66
จังหวัดอ่างทอง	92.13

ที่มา : ปีงบประมาณ 2566 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ตารางที่ 20 ร้อยละของนักเรียน ป.6 ที่มีคะแนน O-Net วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาวิทยาศาสตร์ มากกว่า 50 คะแนน (ข้อมูลคะแนน ปีการศึกษา 2566)

จังหวัด	ร้อยละของนักเรียนป. 6 ที่มีคะแนน O-Net แต่ละวิชามากกว่า 50 คะแนน			
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์
จังหวัดชัยนาท	63.92	15.01	10.45	24.86
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	69.33	18.69	11.50	28.01
จังหวัดลพบุรี	68.14	15.96	9.04	25.65
จังหวัดสระบุรี	67.69	15.27	9.12	24.25
จังหวัดสิงห์บุรี	69.47	16.28	13.69	27.48
จังหวัดอ่างทอง	66.33	14.36	8.72	29.07

ที่มา : คำนวณค่าร้อยละจาก ข้อมูลทางสถิติของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ผลทดสอบ

ตารางที่ 21 ร้อยละของนักเรียน ม.3 ที่มีคะแนน O-Net วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาวิทยาศาสตร์ มากกว่า 50 คะแนน (ข้อมูลคะแนน ปีการศึกษา 2566)

จังหวัด	ร้อยละของนักเรียน ม.3 ที่มีคะแนน O-Net แต่ละวิชามากกว่า 50 คะแนน			
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์
จังหวัดชัยนาท	8.48	5.72	4.51	1.63
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	12.86	8.35	5.28	2.55
จังหวัดลพบุรี	11.73	10.09	5.88	2.76
จังหวัดสระบุรี	13.09	10.34	4.91	2.30
จังหวัดสิงห์บุรี	13.29	9.88	8.60	4.60
จังหวัดอ่างทอง	12.08	5.80	5.08	1.96

ที่มา : คำนวณค่าร้อยละจาก ข้อมูลทางสถิติของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

ตารางที่ 22 ร้อยละของนักเรียน ม.6 ที่มีคะแนน O-Net วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาวิทยาศาสตร์ มากกว่า 50 คะแนน (ข้อมูลคะแนน ปีการศึกษา 2566)

จังหวัด	ร้อยละของนักเรียน ม. 6 ที่มีคะแนน O-Net แต่ละวิชามากกว่า 50 คะแนน				
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	สังคมฯ
จังหวัดชัยนาท	31.41	0.29	1.76	2.59	2.02
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	29.08	2.24	2.03	1.43	2.09
จังหวัดลพบุรี	29.79	6.82	3.12	2.78	2.94
จังหวัดสระบุรี	35.37	8.95	6.32	4.78	5.27
จังหวัดสิงห์บุรี	27.60	3.62	1.07	1.43	1.45
จังหวัดอ่างทอง	24.28	0.78	0.52	1.05	0.79

ที่มา : คำนวณค่าร้อยละจาก ข้อมูลทางสถิติของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย V-net สมรรถนะที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ ระดับ ปวช.3 (ข้อมูลคะแนน ปีการศึกษา 2566)

จังหวัด	ค่าเฉลี่ย V-net สมรรถนะที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ ระดับ ปวช.3	
	จำนวนผู้เข้าสอบ	คะแนนเฉลี่ย
จังหวัดชัยนาท	574	35.09
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	987	37.98
จังหวัดลพบุรี	1768	35.31
จังหวัดสระบุรี	1478	38.09
จังหวัดสิงห์บุรี	535	37.21
จังหวัดอ่างทอง	235	36.68

ที่มา : คำนวณค่าเฉลี่ยจาก ข้อมูลทางสถิติของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

ตารางที่ 24 ร้อยละของนักเรียน ปวช.3 ที่มีคะแนน V-Net วิชาสมรรถนะที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ มากกว่า 50 คะแนน (ข้อมูลคะแนน ปีการศึกษา 2566)

จังหวัด	ร้อยละของนักเรียน ปวช.3 ที่มีคะแนน V-Net มากกว่า 50 คะแนน
	สมรรถนะที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ
จังหวัดชัยนาท	6.09
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	10.94
จังหวัดลพบุรี	7.64
จังหวัดสระบุรี	10.55
จังหวัดสิงห์บุรี	10.28
จังหวัดอ่างทอง	6.38

ที่มา : คำนวณค่าร้อยละจาก ข้อมูลทางสถิติของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

6. สรุปเหตุผลความจำเป็น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้อง และบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ต่อมา เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 คณะกรรมการ จัดทำยุทธศาสตร์แต่ละด้านได้จัดทำ แผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ จำนวน 23 แผนแม่บท ซึ่งมีผลผูกพันต่อหน่วยงาน ของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะต้องนำไปปฏิบัติให้เห็นผลเป็นรูปธรรม รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บท ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ” ต่อมาเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบการจำแนกแผนออกเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วย (1) แผนระดับที่ 1 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (2) แผนระดับที่ 2 ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และนโยบายและแผนว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และ (3) แผนระดับที่ 3 ได้แก่ แผนที่จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของแผนระดับที่ 1 และแผนระดับที่ 2 ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562 คณะรัฐมนตรีมีมติให้กำหนดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ใน 3 ระดับ ได้แก่ (1) ประเด็นแผนแม่บทฯ (2) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ และ (3) เป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ โดยมีภารกิจหลักในการประสานและบูรณาการการดำเนินงาน ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนระดับที่ 3 และการดำเนินงาน ที่สอดคล้องกันตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) โดยแผนระดับที่ 3 ประกอบด้วย 2 แผนหลัก ได้แก่ (1) แผนปฏิบัติการด้าน... และ (2) แผนปฏิบัตินโยบายระยะ 5 ปี และรายปี

การดำเนินงานระดับภาค รัฐบาลโดยคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2560 ที่ได้มีการกำหนด “ภาค” เป็นพื้นที่สำคัญเพื่อใช้ประโยชน์ในการบูรณาการงบประมาณ หรือปฏิบัติการกิจที่เชื่อมโยงกัน ครอบคลุมกลุ่มจังหวัดและจังหวัด รวมทั้งได้กำหนดให้ “แผนพัฒนาภาค” เป็นแผนที่กำหนดทิศทางการพัฒนาภาคที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับชาติ นโยบายรัฐบาล เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยเหตุนี้ สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566) ฉบับนี้ ขึ้น จากการศึกษา วิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัจจุบัน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ด้านการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี และอ่างทอง จนนำไปสู่แนวทางในการแปลงแผนพัฒนาการศึกษาไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ส่วนที่ 2

กรอบแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน

แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ประกอบไปด้วยจังหวัดชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี และจังหวัดอ่างทอง ในการจัดทำแผนดังกล่าว ได้มีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์และบริบท ในส่วนที่เกี่ยวข้องได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580, เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs), แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา, แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ฉบับปรับปรุง, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ตลอดจนบริบทด้านการศึกษาในระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด โดยสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ได้จัดการประชุมปฏิบัติการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา และการบริหารจัดการการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ขึ้น ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และนำไปสู่การศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ จุดอ่อน จุดแข็ง การจัดการศึกษา และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนต่อไป

2.1 ความสอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา

แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีความสอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา จำนวน 14 ประเด็น 26 แผนย่อย ดังนี้

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (1) ประเด็นความมั่นคงแผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

แนวทางการพัฒนาที่ 2 เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยปลูกฝังและสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ วัฒนธรรมเสริมสร้างความรักและภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยและชาติไทย ผ่านทางกลไกต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาประวัติศาสตร์ในเชิงสร้างสรรค์ น้อมนำและเผยแพร่ศาสตร์พระราชา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงแนวทางพระราชดำริต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ นำไปประยุกต์ปฏิบัติใช้อย่างกว้างขวาง จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติและพระราชกรณียกิจอย่างสม่ำเสมอ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (8) แผนย่อยการสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

แนวทางการพัฒนาที่ 1 พัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการ โดยวางรากฐานการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีทักษะและจิตวิญญาณในการประกอบธุรกิจ รวมทั้งพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและความถนัดที่แตกต่างและหลากหลายของแรงงาน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล และธุรกิจรูปแบบใหม่ในอนาคต

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
แผนย่อยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

แนวทางการพัฒนาที่ 2 บูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม และด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนในและนอกสถานศึกษา จัดให้มีการเรียนการสอนตามพระราชดำริและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา จัดให้มีการเรียนรู้ทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมทั้งการตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในประเทศและต่างประเทศ

แนวทางการพัฒนาที่ 4 ปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานอนุรักษ์และพัฒนาและสืบสานมรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รณรงค์ส่งเสริมความเป็นไทยในระดับท้องถิ่นและชุมชน จัดให้มีพื้นที่มรดกทางวัฒนธรรมของพื้นที่ส่งเสริมชุมชนให้เป็นฐานการสร้างวิถีชีวิตพอเพียง

แนวทางการพัฒนาที่ 5 การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม สร้างจิตสาธารณะและจิตอาสาโดยใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร เพื่อรับผิดชอบต่อส่วนรวม สร้างเสริมผู้นำการเปลี่ยนแปลง และต้นแบบที่ดีทั้งระดับบุคคลและองค์กร โดยการยกย่องผู้นำที่มีจิตสาธารณะและจิตอาสา และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งเสริมสนับสนุนให้มีกลไกการดำเนินงานในการสร้างเสริมการพัฒนาจิตสาธารณะและจิตอาสาเพื่อสังคมและส่วนรวม โดยส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรสาธารณะที่ไม่หวังผลประโยชน์

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
แผนย่อยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ โดยมีแนวทางการพัฒนา มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

แนวทางการพัฒนาที่ 1 สร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย สร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ 21 โดยส่งเสริมความรู้ในการวางแผนชีวิตที่เหมาะสมกับค่านิยมของคนรุ่นใหม่และการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมบนฐานความรู้ทางวิชาการตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์และถึงช่วงอายุต่าง ๆ พัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ การทำงานและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย รวมถึงการให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วม พร้อมทั้งพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง โดยเน้นการส่งเสริมการเกื้อกูลกันของคนทุกวัยในครอบครัวในการดูแลสมาชิกในครอบครัว การส่งเสริมนโยบายการสร้างความสุขระหว่างชีวิตและการทำงาน การส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชนสถานประกอบการจัดบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสนับสนุนครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตร และการดูแลผู้สูงอายุ การสนับสนุนควบคู่กับการปฏิรูปสื่อให้มีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์ในการให้ความรู้ต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งครอบครัว โดยที่จะต้องมีการจัดการที่อยู่อาศัย

สำหรับครอบครัวที่เฝ้าต่อการดำรงชีวิตครอบครัว ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และมีความปลอดภัย มีระบบสนับสนุนในการดูแลเด็กและครอบครัวในชุมชนที่มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งมีระบบสนับสนุนในการทำงานที่เฝ้าต่อครอบครัว ที่ทุกภาคส่วนการพัฒนาสนับสนุนการจัดสวัสดิการและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงานที่สมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและชีวิตครอบครัว

แนวทางการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัว และชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปลุกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน สร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของประชากรให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม รวมทั้งสนับสนุนด้านวิชาการและสร้างนวัตกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เพื่อให้องค์กรเครือข่ายชุมชนมีความเข้มแข็ง และมีกลไกการพัฒนาในระดับพื้นที่ที่ประชาชน ชุมชน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา เฝ้าระวัง และติดตามการดำเนินงานส่งผลให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างเป็นรูปธรรม การปลุกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน โดยเน้นให้พ่อแม่มีวัฒนธรรมที่ปลุกฝังให้ลูกเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ชีวิต ดนตรี กีฬา ศิลปะ รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเปิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้ และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมเฝ้าต่อครอบครัวทุกลักษณะ

แนวทางการพัฒนาที่ 3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างภาคีการพัฒนาต่าง ๆ โดยการเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การพัฒนาตนเอง สุขภาพ และการพัฒนาอาชีพในตลอดช่วงชีวิต เพื่อเสริมและสร้างศักยภาพของการดำเนินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามพันธกิจของ แต่ละหน่วยงานให้มีความเข้มแข็งและตอบโจทย์ประเทศ เป็นฐานข้อมูลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง และศักยภาพบุคคลของประเทศ นำไปสู่การตัดสินใจระดับนโยบายและปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคนไทยอย่างมีทิศทางและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต รวมถึงข้อมูลที่สนับสนุนการผลิตกำลังแรงงานที่มีทักษะตรงต่อความต้องการของตลาดงานในอนาคต และใช้ประกอบการตัดสินใจในการศึกษาต่อ มีธนาคารคลังสมองเพื่อรวบรวมผู้สูงอายุที่มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะเพื่อถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และทักษะให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

แผนย่อยการพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

แนวทางการพัฒนาที่ 1 จัดให้มีการเตรียมความพร้อมทั้งสุขภาวะ เจตคติ ความรู้ และทักษะให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์ พร้อมทั้งส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ รวมทั้งกำหนดมาตรการสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงานให้พ่อแม่สามารถเลี้ยงดูบุตรได้ด้วยตนเอง ทั้งการจูงใจให้สถานประกอบการจัดให้มีการจ้างงานที่ยืดหยุ่น รมรณรงค์ให้ผู้ขายตระหนักและมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ในบ้านและดูแลบุตรมากขึ้น

แนวทางการพัฒนาที่ 2 จัดให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาวะที่ดีและสมวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงพยาบาลทุกระดับและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานตามมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็ก สู่มาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และสารอาหารที่จำเป็นต่อสมองเด็ก

แนวทางการพัฒนาที่ 3 จัดให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่ดีที่สมวัยทุกด้าน โดยการพัฒนาหลักสูตรการสอนและปรับปรุงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่เน้นการพัฒนาทักษะสำคัญด้านต่าง ๆ อาทิ ทักษะทางสมอง ทักษะด้านความคิด ความจำ ทักษะการควบคุมอารมณ์ ทักษะการวางแผนและการจัดระบบ ทักษะการรู้จักประเมินตนเอง ควบคู่กับการยกระดับบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมทั้งทักษะ ความรู้ จริยธรรม และความเป็นมืออาชีพ ตลอดจน ผลักดันให้มีกฎหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ครอบคลุมทั้งการพัฒนา ทักษะ การเรียนรู้เน้นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบการศึกษา การพัฒนาสุขภาพอนามัยให้มีพัฒนาการที่สมวัยและการเตรียมทักษะการอยู่ในสังคมให้มีพัฒนาการอย่างรอบด้าน

แผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

แนวทางการพัฒนาที่ 1 จัดให้มีการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น

แนวทางการพัฒนาที่ 2 จัดให้มีการพัฒนาทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ

แนวทางการพัฒนาที่ 3 จัดให้มีการพัฒนาทักษะในการวางแผนชีวิตและวางแผนการเงิน ตลอดจนทักษะที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน

แนวทางการพัฒนาที่ 4 จัดให้มีการพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ การบ่มเพาะการเป็นนักคิด นักนวัตกรรม และการเป็นผู้ประกอบการใหม่ รวมทั้งทักษะชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมและทำงานภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนาที่ 5 ส่งเสริมและสนับสนุนระบบบริการสุขภาพและอนามัยที่เชื่อมต่อกันระหว่างระบบสาธารณสุขกับโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาวน์ปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ ตลอดจนภูมิคุ้มกันด้านต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของกลุ่มวัยเรียน/วัยรุ่น

แผนย่อยการพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

แนวทางการพัฒนาที่ 1 ยกระดับศักยภาพ ทักษะและสมรรถนะของคนในช่วงวัยทำงาน ให้มีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคลและความต้องการของตลาดงาน รวมทั้งเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจและผลิตภาพเพิ่มขึ้นให้กับประเทศ

แนวทางการพัฒนาที่ 3 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทักษะแรงงานฝีมือให้เป็นผู้ประกอบการใหม่ และสามารถพัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ และมีโอกาสและทางเลือกในการทำงานและสร้างงาน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้ แผนย่อย การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

แนวทางการพัฒนาที่ 1 ปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 แนวทางย่อย ได้แก่ (1) พัฒนาระบบการเรียนรู้ในทุกระดับชั้น ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาที่ใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะให้ได้มาตรฐานกับหลักสูตรในระบบการศึกษาชั้นนำที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีที่เปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับการนิเทศ การติดตามประเมินผล และการปรับปรุงหลักสูตรฐานสมรรถนะ ปฏิรูปหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ โดยเน้นการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และการฝึกงานในสถานประกอบการ ปฏิรูปการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยเน้นการเรียนรู้ที่ผูกกับงาน เพื่อวางรากฐานให้มีสถาบันอุดมศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของประเทศได้ในหลากหลายมิติ ทั้งในด้านการผลิตกำลังคนที่มีสมรรถนะและทักษะในสาขาที่เป็นที่ต้องการของตลาด การพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีศักยภาพในการสร้างธุรกิจใหม่ที่มีใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และสามารถไปตลาดต่างประเทศได้ รวมถึงมีนักวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ สามารถส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างดี (2) พัฒนาระบบการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระดับการศึกษา รวมถึงจัดกิจกรรมเสริมทักษะเพื่อพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 มีการผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับเนื้อหาและวิธีการสอน โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนทฤษฎีการเรียนรู้แบบใหม่ในการพัฒนาเนื้อหาและทักษะแบบใหม่ เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรมีคุณลักษณะที่มีชีวิต มีพลวัต มีปฏิสัมพันธ์ การเชื่อมต่อและมีส่วนร่วม (3) พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด/ทบทวนไตร่ตรอง โดยเน้นการเรียนการสอนที่เสริมสร้าง ทักษะชีวิต และสามารถนำมาใช้ต่อยอดในการประกอบอาชีพได้จริง และ (4) พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้สร้างรายได้ รวมถึงมีทักษะด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต โดยใช้สื่อผสมอย่างหลากหลาย ปรับเปลี่ยนตามความสามารถและระดับของผู้เรียน มีเนื้อหาที่ไม่ยึดติดกับตัวสื่อเลือกประกอบเนื้อหาได้เอง ค้นหา แก้ไข จัดบันทึก ได้เก็บประวัติการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีระบบการประเมินผลการเรียนรู้ที่รวดเร็วและต่อเนื่อง โดยผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

แนวทางการพัฒนาที่ 2 เปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ ประกอบด้วย 3 แนวทางย่อย ได้แก่ (1) วางแผนการผลิต พัฒนาและปรับบทบาท “ครู คณาจารย์ยุคใหม่” ให้เป็น “ผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้” มีหลักสูตรผลิตครูอาชีวศึกษายุคใหม่ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ โดยเน้นการเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ ในสาขาที่ตนเองสอน (2) ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การดึงดูด คัดสรร ผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครู ปฏิรูประบบการผลิตครูยุคใหม่โดยใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะของวิชาชีพครูที่สามารถสร้างทักษะในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ และมีครูที่ชำนาญในด้านการสอนภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 ที่ได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ ในจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน อีกทั้งยังมีระบบการอบรมและเสริมสมรรถนะครูที่ผ่านการศึกษา

ในระบบเดิม หรือครูภาษาอังกฤษ และภาษาที่ 3 ที่ยังไม่ผ่านการประเมินมาตรฐานในระดับนานาชาติ และ (3) ส่งเสริมสนับสนุนระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งเงินเดือน สายอาชีพและระบบสนับสนุนอื่น ๆ ปฏิรูประบบการผลิตครูอาชีพยุคใหม่ โดยผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพ จะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการในสาขาที่ตนเองสอน มีความรู้ ทักษะ และสามารถสร้างสมรรถนะที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพ ให้แก่ผู้เรียน และมีอัตรากำลังเพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลัง ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

แนวทางการพัฒนาที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท ประกอบด้วย 6 แนวทางย่อย ได้แก่ (1) ปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการสร้างความรู้ความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ ตั้งแต่ระดับบนสุดลงไปถึงระดับโรงเรียน รวมถึงมีโครงสร้างแรงจูงใจและความรับผิดชอบของหน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ที่เหมาะสม (2) จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ ที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศ ในด้านความพร้อมของ โครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์การเรียนการสอน การบริหารจัดการโรงเรียน จำนวนครูที่ครบชั้น ครบวิชา จำนวน พนักงานสนับสนุนงานบริหารจัดการโรงเรียน (3) ปรับปรุงโครงสร้างการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเพิ่มคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงโครงสร้างการศึกษาที่เน้น สายอาชีพมากขึ้น มีการเรียนการสอน และการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เกิดทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะภาษาที่ ๓ ทักษะและความรู้ในการประกอบอาชีพใหม่ ๆ อย่างคล่องตัว เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม (4) เพิ่มการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ส่งเสริมภาค ประชาสังคมปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต รวมถึงการเรียนรู้ และทบทวนทักษะพื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออก เขียนได้คิดเลขเป็น โดยระดมทรัพยากรจากภาคเอกชน และภาคประชาสังคม (5) พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยแยกการประกันคุณภาพการศึกษา ออกจากการประเมินคุณภาพและการรับรองคุณภาพและการกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา และปฏิรูป ระบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 มากกว่าการวัดระดับ ความรู้ และ (6) ส่งเสริมการวิจัยและใช้เทคโนโลยีใน การสร้างและจัดการความรู้ การเรียนการสอน และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการบูรณาการ ความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างระบบนิเวศ นวัตกรรมที่เข้มแข็ง

แนวทางการพัฒนาที่ 4 พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย 5 แนวทางย่อย ได้แก่ (1) จัดให้มีระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่น (2) มีมาตรการจูงใจและส่งเสริมสนับสนุนให้คนเข้าสู่ใฝ่เรียนรู้ พัฒนาตนเอง รวมถึงการยกระดับทักษะ วิชาชีพ (3) พัฒนาระบบการเรียนรู้ชุมชนให้เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา โดยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม (4) พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและดิจิทัลแพลตฟอร์มสื่อดิจิทัล เพื่อการศึกษาในทุกระดับทุกประเภทการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และ (5) พัฒนาโปรแกรม ประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลที่มีคุณภาพที่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนสามารถเข้าถึงและ ใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้

แนวทางการพัฒนาที่ 5 สร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ

ประกอบด้วย 5 แนวทางย่อย ได้แก่ (1) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ และมีความโดดเด่นเฉพาะสาขาระดับนานาชาติ มีกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานและมาตรฐานอาชีพที่กำหนดสมรรถนะและทักษะพื้นฐานสำหรับสาขาอาชีพต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะใน ๑๐ กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย S-curve และ New S-curve เพื่อเป็นเครื่องมือในการยืนยันและพัฒนาสมรรถนะของแรงงาน และมีกรอบแนวคิดในการคาดการณ์อุปสงค์แรงงานในอนาคตในสาขาอาชีพต่าง ๆ และมีแนวทางทบทวนและปรับปรุงให้แม่นยำมากขึ้นเป็นระยะ (2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษาและบุคลากรในระดับนานาชาติ รวมถึงการพัฒนาศูนย์วิจัย ศูนย์ฝึกอบรม และทดสอบในระดับภูมิภาค (3) จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทยและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (4) จัดให้มีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยและพัฒนาการของประเทศเพื่อนบ้านในสถานศึกษา และสำหรับประชาชน และ (5) ส่งเสริมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และนักเรียนกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

แผนย่อยการตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

แนวทางการพัฒนาที่ 1 พัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญา โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการกลไกการคัดกรองและการส่งต่อเพื่อส่งเสริมการพัฒนาค้นไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมสนับสนุนครอบครัว ในการเสริมสร้างความสามารถพิเศษตามความถนัดและศักยภาพทั้งด้านกีฬา ภาษา และวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ส่งเสริมสนับสนุนระบบสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างและพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษบนฐานพหุปัญญา และส่งเสริมสนับสนุนมาตรการจูงใจแก่ภาคเอกชน และสื่อในการมีส่วนร่วมและผลักดันให้ผู้มีความสามารถพิเศษ มีบทบาทเด่นในระดับนานาชาติ

แนวทางการพัฒนาที่ 2 สร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงานและระบบสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนเพื่อผู้มีความสามารถพิเศษได้สร้างความเข้มแข็งและต่อยอดได้ จัดให้มีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษในหลากหลายวิชา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีขึ้นแนวหน้าเพื่อพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ สร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อสถาบันวิจัยชั้นนำทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทยให้มีศักยภาพสูงยิ่งขึ้น

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

แนวทางการพัฒนาที่ 1 เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ บริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม กำหนดความสัมพันธ์และการพัฒนาบทบาทในฐานะของหุ้นส่วน การพัฒนาในการดำเนินการกิจที่สำคัญระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และการสนับสนุนให้ภาคีการพัฒนาต่าง ๆ โดยเฉพาะชุมชน เอกชน ในรูปแบบโมเดลประชารัฐ มาร่วมดำเนินการในบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ โดยจัดให้มีการตรวจสอบความซ้ำซ้อน การวิเคราะห์และทบทวนภารกิจของภาครัฐให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อกำหนดภารกิจหลักที่ให้ภาครัฐดำเนินการ อาทิ การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ และการกำหนดแนวทางการพัฒนาภาครัฐ ที่สำคัญสามารถตรวจสอบการทำงานของภาครัฐได้อย่างเหมาะสม การกำกับดูแล การแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ การกำกับทำให้บริการสาธารณะให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีการคำนึงถึง

ความมั่นคงของมนุษย์และรัฐ และจัดให้มีการยุบเลิกภารกิจที่ไม่จำเป็น รวมทั้งเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาบริการสาธารณะที่สร้างคุณค่า ร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วน การถ่ายโอนภารกิจให้ภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการ เช่น การจ้างเหมาบริการ และการท างานแบบจัดบริการร่วม เป็นต้น พร้อมทั้ง จัดให้มีการเตรียมความพร้อมหรือการสนับสนุนภาคส่วนต่าง ๆ ในการร่วมดำเนินการกิจของภาครัฐ ปรับปรุงบทบาทและกลไกภาครัฐให้เป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการประกอบการ รวมทั้งการกำหนดกฎระเบียบที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการด าเนินธุรกิจ ภาคเอกชนทุกขนาดและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว

แนวทางการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็ง ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นหน่วยงานที่มีสมรรถนะสูง สามารถบริหารจัดการตนเองได้มีประสิทธิภาพ ตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล และมีมาตรฐานการให้บริการเทียบเท่ามาตรฐานสากล เพิ่มอิสระในการให้บริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะที่หลากหลาย มีบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ระดับพื้นที่ มีระบบภาษีและรายได้ของท้องถิ่นอย่างเหมาะสมต่อการจัดสรรงบประมาณ กำลังบุคลากรและองค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาพัฒนาพื้นที่ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และมิติอื่น ๆ ร่วมกับชุมชนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคีอื่น ๆ ที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ ประชาชน และความต้องการของคนทุกกลุ่ม ทุกวัย และ ทุกเพศสภาวะ

แนวทางการพัฒนาที่ 3 พัฒนาหน่วยงานภาครัฐให้เป็น “ภาครัฐทันสมัย เปิดกว้าง เป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูง” สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เทียบได้กับมาตรฐานสากล รองรับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนและทันการเปลี่ยนแปลง โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาให้มีการนำข้อมูลและข้อมูลขนาดใหญ่มาใช้ในการพัฒนานโยบาย การตัดสินใจ การบริหารจัดการ การให้บริการ และการพัฒนานวัตกรรมภาครัฐ รวมถึงการเชื่อมโยงการทำงานและข้อมูลระหว่างองค์กร ทั้งภายในและภายนอกภาครัฐแบบอัตโนมัติ อาทิ การสร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ภาครัฐสามารถใช้ร่วมกัน เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลที่สะดวกรวดเร็วเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐให้มีมาตรฐานเดียวกันและข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพื่อให้ภาคธุรกิจ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการ สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการขยายโอกาสทางการค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ

แนวทางการพัฒนาที่ 4 พัฒนาบุคลากรภาครัฐทุกประเภทให้มีความรู้ความสามารถสูง มีทักษะการคิดวิเคราะห์ และการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีระบบการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐให้มีสมรรถนะใหม่ ๆ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม ทักษะด้านดิจิทัล มีทัศนคติและกรอบความคิดในการทำงาน เพื่อให้บริการประชาชนและอำนวยความสะดวกภาคเอกชนและภาคประชาสังคมเพื่อประโยชน์ของการพัฒนาประเทศ สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงบริบทการพัฒนา มีการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม การปรับเปลี่ยนแนวคิดให้การปฏิบัติราชการเป็นมืออาชีพ มีจิตบริการ ทำงานในเชิงรุกและมองไปข้างหน้า สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม และมีสำนึกในการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบและความสุจริต ปฏิบัติงานตามหลักการและหลักวิชาชีพด้วยความเป็นธรรมและเสมอภาค กล้ายืนหยัดในการกระทำที่ถูกต้อง คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของส่วนตน ตลอดจนส่งเสริมให้มีการคุ้มครองและปกป้องบุคลากรภาครัฐที่กล้ายืนหยัดในการกระทำที่ถูกต้องและมีพฤติกรรมการทำงานตามจริยธรรมและจรรยาบรรณ วิชาชีพ 4

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

แนวทางการพัฒนาที่ 1 ปลุกและปลุกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต และการปลูกฝังและหล่อหลอมวัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชนทุกช่วงวัย ทุกระดับ มุ่งเน้นการปรับพฤติกรรม “คน” โดยการ “ปลุก” และ “ปลุก” จิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริตสามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนตน สิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนรวม มีความละเอียดต่อการกระทำผิด ไม่เพิกเฉยอดทนต่อการทุจริต และเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ รวมถึงการส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรม และค่านิยมสุจริตในระดับชุมชนเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมค่านิยมที่ยึดประโยชน์สาธารณะมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกรูปแบบ โดยเฉพาะการส่งเสริมวัฒนธรรมสุจริตผ่านหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับที่เด็กไทยทุกคนต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อปฏิรูป “พลเมืองไทยในอนาคต” ให้มีความเป็นพลเมืองเต็มขั้น สามารถทำหน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดี มีจิตสำนึกยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย

แนวทางการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีความใสสะอาด ปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต โดยการปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเปิดเผย โปร่งใส ถูกต้องเป็นธรรม ไม่คดโกง รู้จักแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน การสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กร โดยการสนับสนุนให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐเข้ามามีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยงและแจ้งเบาะแส เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ โดยมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส

รวมทั้งมีความสอดคล้องแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา 5 กิจกรรม คือ กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย กิจกรรมปฏิรูปที่ 2 การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 กิจกรรมปฏิรูปที่ 3 การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน กิจกรรมปฏิรูปที่ 4 การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ นำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน และกิจกรรมปฏิรูปที่ 5 การปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน

2.2 ความสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดภาคกลางตอนบน (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีรายละเอียด ดังนี้

แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรม และเทคโนโลยี ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แนวทางกลุ่มโครงการ

1. โครงการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการศึกษาเชิงสร้างสรรค์
 2. โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะศตวรรษที่ ๒๑
 3. โครงการพัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และบริหารจัดการทางการศึกษา
 4. โครงการสถานศึกษาสีเขียว
 5. โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning)
- กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาหลักสูตรนอกห้องเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจ

แนวทางกลุ่มโครงการ

6. โครงการ Social LAB แหล่งเรียนรู้ชุมชน
7. โครงการส่งเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจวัยเรียน
8. โครงการค้นหา DNA DISCOVERY
9. โครงการส่งเสริมทักษะทางอาชีพในยุค New normal

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เข้าถึงความรู้ทุกช่วงวัย

- กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาทักษะวิชาชีพให้สอดคล้องการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคต และส่งเสริมการเรียนรู้ทุกช่วงวัย ทุกที่ ทุกเวลา (Re-skill Up-skill และ New-Skill)

แนวทางกลุ่มโครงการ

1. โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพและเทคโนโลยีเพื่อสร้างการเป็นผู้ประกอบการแก่คนทุกช่วงวัย ให้สอดคล้องการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคต

2. โครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาและการให้ความรู้สำหรับคนทุกช่วงวัย
3. โครงการห้องสมุดของฉัน หนังสือเดินได้
4. โครงการผลิตกำลังคน/แรงงานระดับกลางและระดับสูง ที่มีฝีมือและทักษะที่สอดคล้องกับ

ความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ

5. โครงการจัดการศึกษาและเรียนรู้ในรูปแบบที่เหมาะสม มีคุณภาพเพื่อสร้างโอกาสการพัฒนาคุณภาพชีวิตทุกช่วงวัย

- กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการเรียนรู้การมีส่วนร่วมและการปรับตัวสู่สังคมอย่างสร้างสรรค์

แนวทางกลุ่มโครงการ

6. โครงการพัฒนา กาย จิต สมอสำหรับคนทุกช่วงวัย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเปลี่ยนแปลง
7. โครงการส่งเสริมสุขภาพและสุนทรียภาพ

- กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มคนพิการ

แนวทางกลุ่มโครงการ

8. โครงการจัดการศึกษาและเรียนรู้ ในรูปแบบที่เหมาะสมและมีคุณภาพเพื่อสร้างโอกาสและพัฒนาคุณภาพชีวิต สำหรับผู้เรียนเฉพาะกลุ่ม เฉพาะด้าน

9. โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม สำหรับเด็กพิการในโรงเรียนทั่วไปที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education)

10. โครงการพัฒนาวิชาชีพเพื่อการมีงานทำสำหรับเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส

สอดคล้องกับ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 ยกระดับการท่องเที่ยวมูลค่าสูงด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมบนพื้นฐานของการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ

แผนงาน : ยกระดับการท่องเที่ยวมูลค่าสูงบนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ

- โครงการสำคัญ : โครงการยกระดับและพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เชิงนิเวศ สุขภาพ และแหล่งท่องเที่ยวชุมชน บนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มมูลค่าห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต

แผนงาน : 1. ยกระดับศักยภาพกำลังคนทุกกลุ่มทุกช่วงวัยเพื่อรองรับอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต (Re - skill Up - skill และ New skill) และ 2. การจัดการห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต

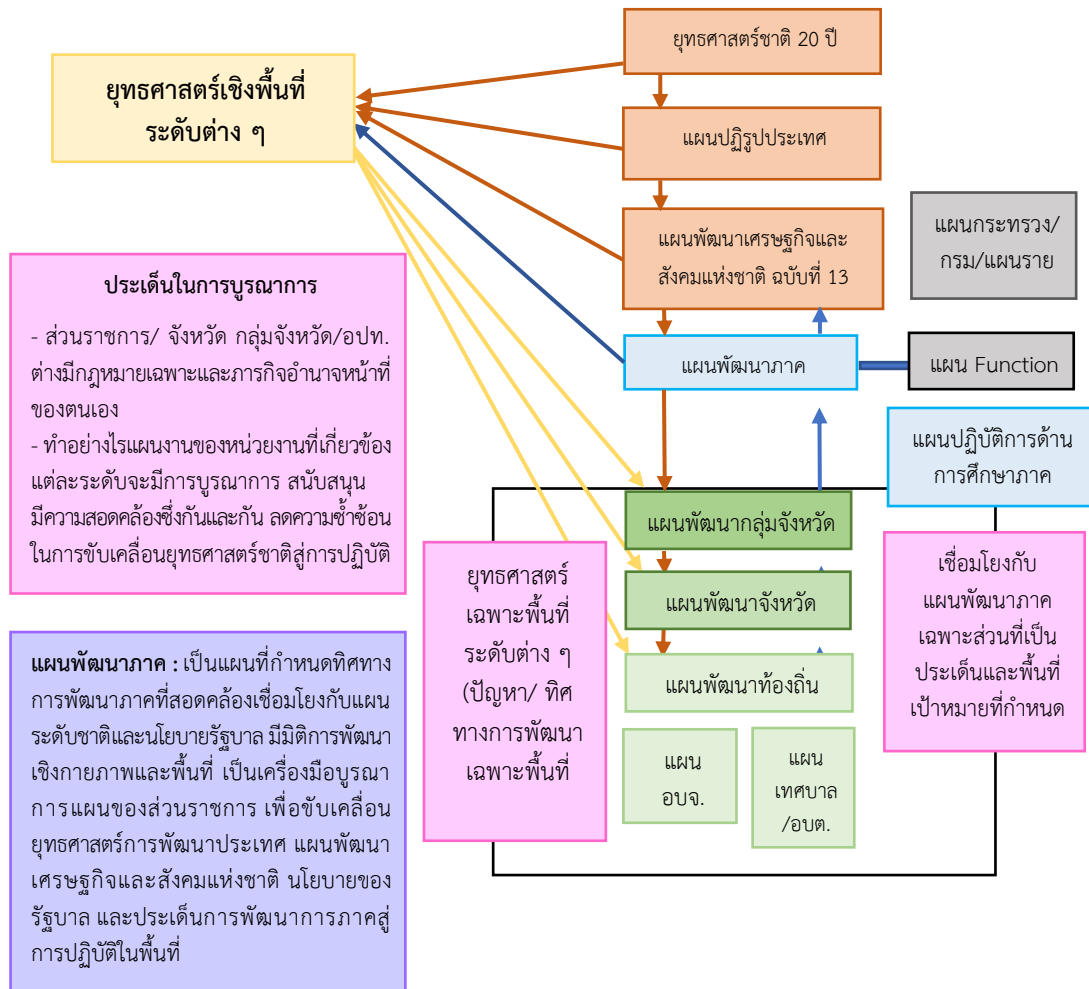
- โครงการสำคัญ : 1. โครงการพัฒนาศักยภาพกำลังคนทุกกลุ่มทุกช่วงวัยเพื่อรองรับอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต และ 2. โครงการยกระดับการบริหารจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต

แผนภาพที่ 9 ประเด็นการพัฒนา 1 – 4 ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน

2.3 แนวทางจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการศึกษภาค แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด

แนวทางจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการศึกษภาค แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด ภายใต้แนวคิดความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ หลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)

2.4 กรอบแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน พ.ศ. 2566 - 2570

แผนภาพที่ 10 แสดงกรอบแนวคิดการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน
พ.ศ.2566 - 2570

ส่วนที่ 3

ผลการวิเคราะห์ SWOT การพัฒนาการศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน

การวิเคราะห์ SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์สภาพการศึกษาในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ในแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อค้นหา จุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อย หรือสิ่งที่มีอาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต

SWOT - เป็นตัวย่อที่มีความหมาย ดังนี้

Strengths - จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ

Weaknesses - จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ

Opportunities - โอกาสที่จะดำเนินการได้

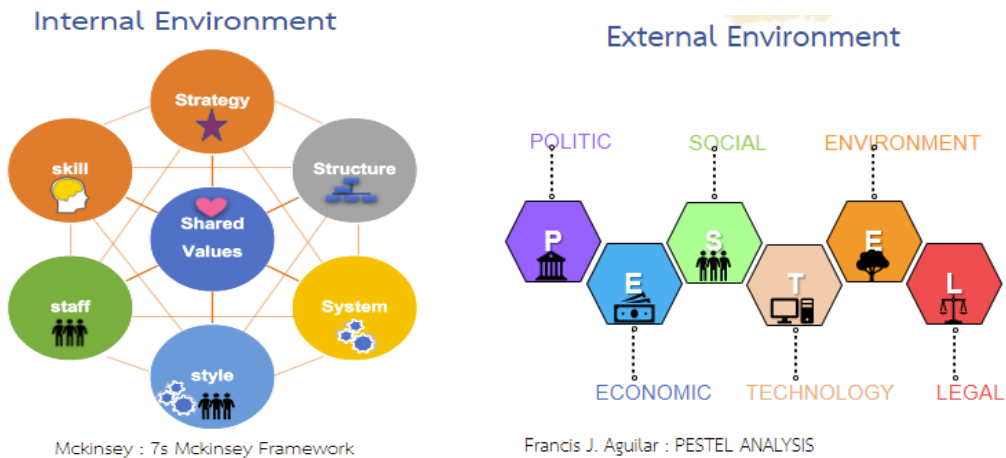
Threats - อุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงาน

สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ได้จัดการประชุมปฏิบัติการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาและการบริหารจัดการการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เมื่อวันที่ 1 – 4 เมษายน 2567 ณ ห้องประชุมพุดตาล โรงแรม รอยัล ฮิลล์ กอล์ฟ รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดนครนายก โดยผู้เข้าร่วมประชุมฯ ประกอบด้วย ผู้บริหาร วิทยากร คณะทำงานสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 และบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่ 6 จังหวัด รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องด้านการศึกษาในหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ มีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อสารนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดยุทธศาสตร์และบทบาทการพัฒนาภาคให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ และขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาสู่การปฏิบัติในพื้นที่ โดยการส่งเสริม อำนวยความสะดวก สนับสนุน การพัฒนาการศึกษาแบบร่วมมือบูรณาการกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ โดยระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบ 6 จังหวัด ทั้งนี้ ได้แบ่งกลุ่มประชุมปฏิบัติการ “ทบทวนแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (พ.ศ. 2566 – 2570) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ” จำนวน 4 กลุ่ม

ตารางที่ 25 แสดงผลการวิเคราะห์ SWOT การพัฒนาการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
S1. มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ จนถึงระดับปริญญาตรี ทั้งในระบบและนอกระบบ	W1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักจากการทดสอบระดับชาติ ในบางรายวิชาต่ำกว่า เป้าหมายที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
S2. มีการจัดการเรียนการสอนที่รองรับการพัฒนาทางอาชีพเฉพาะด้านที่หลากหลาย	W2. โรงเรียนขนาดเล็กขาดแคลนบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการ ที่ทันสมัย และไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
S3. ทำเลที่ตั้งมีความโดดเด่นหลากหลายด้าน ได้แก่ ด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรม ด้านการท่องเที่ยว	W3. การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ยังไม่เน้น Active Learning
S4. ทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เหมาะสม สะดวกต่อการคมนาคมขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ	W4. สัดส่วนคนอายุ 60 ปีขึ้นไปของกลุ่มจังหวัด มีอาชีพและมีรายได้ในระดับน้อย
S5. มีแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลายที่สามารถใช้ประโยชน์เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน	
O1. ช่องทางการเข้าถึงการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีช่องทางที่หลากหลาย	T1. แนวโน้มการจัดสรรงบประมาณด้าน การศึกษาลดลง
O2. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (12) ส่งเสริมการพัฒนาการเรียนรู้ “ปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 เพิ่มประสิทธิภาพการศึกษาทุกระดับ พัฒนา ระบบการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต ส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพตามพหุปัญญาที่หลากหลาย”	T2. การเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยครั้งตาม การปรับเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูง
	T3. สถานการณ์การภาวะเศรษฐกิจและการแพร่ กระจายของโรคติดต่อ ส่งผลให้เกิดปัญหาหนี้ ครัวเรือน ขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษา เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
O3. เป้าหมายภาคการผลิตตามยุทธศาสตร์ชาติ เร่งสร้างความพร้อมด้านเทคโนโลยีและทักษะ แรงงาน	T4. มีการย้ายถิ่นฐานของผู้ปกครองเพื่อไป ประกอบอาชีพ ประกอบกับปัญหาการหย่าร้างที่ ส่งผลให้นักเรียนมีอัตราการออกกลางคัน และมี พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
O4. การพัฒนาของระบบเทคโนโลยีที่สามารถ นำมาใช้ในการเรียนการสอนมีความหลากหลาย	T5. ค่านิยมทางการศึกษา
O5. พื้นที่ส่วนใหญ่มีสถานประกอบการทั้ง ภาครัฐและภาคเอกชนขนาดใหญ่ที่สามารถให้ การสนับสนุนการจัดการศึกษา	T6. การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ทำให้ เกิดช่องทางการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ไม่เหมาะสม มากขึ้น เช่น เว็บไซต์การพนัน เว็บไซต์ลามก อนาจาร ยาเสพติด ฯลฯ ส่งผลต่อการจัด การเรียนการสอนและเด็กมีพฤติกรรมที่ ไม่พึงประสงค์ และไม่เหมาะสมก่อนวัยอันควร
	T7. การเกิดขึ้นของภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ผันผวน และรุนแรง
	T8. อัตราการเกิดของประชากรมีแนวโน้มลดลง

แผนภาพที่ 11 แสดงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการวิเคราะห์ SWOT

ที่มา : ศูนย์นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ศูนย์พระนครศรีอยุธยา วาสุกกรี

นำผลการวิเคราะห์ จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบจุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบโอกาสที่จะดำเนินการได้ และอุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงาน มาสร้างกลยุทธ์ใหม่จากสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ปัจจุบัน (TOWS Matrix) ด้วยการจับคู่ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกขององค์กร ปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร ได้แก่ ปัจจัยภายใน – Strength (จุดแข็ง) และ Weakness (จุดอ่อน) ปัจจัยภายนอก – Opportunity (โอกาส) และ Threat (ความเสี่ยง) เมื่อนำปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกมาจับคู่กัน จะทำให้เกิดเป็นการวิเคราะห์ของ TOWS Matrix ได้ออกมาเป็นกลยุทธ์ได้ ดังนี้

กลยุทธ์เชิงรุก (SO)

S2,S3,O3 พัฒนาทักษะวิชาชีพให้สอดคล้องกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคตและส่งเสริมการเรียนรู้ทุกช่วงวัย ทุกที่ ทุกเวลา (Re - Skill Up - Skill และ New - Skill)

S1,O2 ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมและการปรับตัวสู่สังคมอย่างสร้างสรรค์

S5,O2,O3 สร้างเครือข่ายทางการศึกษา (ท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ภาครัฐและภาคเอกชน)

S1,O4 พัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการศึกษา

S1,O2,O4 พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา (เป็นครู เป็น Coach)

กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)

W1,W3,O1,O2 พัฒนาหลักสูตรนอกห้องเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ และส่งเสริมสุขภาพ

W1,W2,W3,O1,O4,O5 ส่งเสริมการบริหารงานบุคคล อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มีความเป็นธรรม สร้างขวัญและกำลังใจและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ

W4,O1,O2 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มคนพิการ

กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)

S1,S2,T6 พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี
เพื่อการศึกษา

S1,T4,T6 การบริหารจัดการด้วยการมีส่วนร่วม (ผู้บริหาร ครู นักเรียน สมาคม
ผู้ประกอบการ สมาคมศิษย์เก่า)

S1,T4,T8 ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูล องค์กรความรู้ของการมีบุตร

S1,T4 ส่งเสริมทักษะและพัฒนาการของเด็กวัยก่อนเข้าเรียน

กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

W2,T3, สร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาค

TOWS Martrix

Opportunities

- O1. ช่องทางการเข้าถึงการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีช่องทางที่หลากหลาย
- O2. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (12) ส่งเสริมการพัฒนาการเรียนรู้ “ปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 เพิ่มประสิทธิภาพการศึกษาทุกระดับ พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาที่หลากหลาย”
- O3. เป้าหมายภาคการผลิตตามยุทธศาสตร์ชาติเร่งสร้างความพร้อมด้านเทคโนโลยีและทักษะแรงงาน
- O4. การพัฒนาของระบบเทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้กับการเรียนการสอนมีความหลากหลาย
- O5. พื้นที่ส่วนใหญ่มีสถานประกอบการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนขนาดใหญ่ที่สามารถให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา

Threats

- T1. แนวโน้มการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาลดลง
- T2. การเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยครั้งตามการปรับเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูง
- T3. สถานการณ์การภาวะเศรษฐกิจและการแพร่กระจายของโรคติดต่อ ส่งผลให้เกิดปัญหาหนี้ครัวเรือน ขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษา เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
- T4. มีการย้ายถิ่นฐานของผู้ปกครองเพื่อไปประกอบอาชีพ ประกอบกับปัญหาการหย่าร้างที่ส่งผลให้นักเรียนมีอัตราการออกกลางคันและมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์
- T5. ค่านิยมทางการศึกษา
- T6. การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ทำให้เกิดช่องทางการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ไม่เหมาะสมมากขึ้น เช่น เว็บไซต์การพนัน เว็บไซต์ลามกอนาจาร ยาเสพติด ฯลฯ ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนและเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และไม่เหมาะสมก่อนวัยอันควร
- T7. การเกิดขึ้นของภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ผันผวนและรุนแรง
- T8. อัตราการเกิดของประชากรมีแนวโน้มลดลง

แผนภาพที่ 12 TOWS Martix

Internal Factors

Strengths

- S1. มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ จนถึงระดับปริญญาตรีทั้งในระบบและนอกระบบ
- S2. มีการจัดการเรียนการสอนที่รองรับการพัฒนาทางอาชีพเฉพาะด้านที่หลากหลาย
- S3. ทำเลที่ตั้งมีความโดดเด่นหลากหลายด้าน ได้แก่ ด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรม ด้านการท่องเที่ยว
- S4. ทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เหมาะสม สะดวกต่อการคมนาคมขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ
- S5. มีแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลายที่สามารถใช้ประโยชน์เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

SO เชิงรุก

- S2,S3,O3 พัฒนาทักษะวิชาชีพให้สอดคล้องกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคต และส่งเสริมการเรียนรู้ทุกช่วงวัย ทุกที่ ทุกเวลา (Re-Skill Up-Skill และ New-Skill)
- S1,O2 ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมและการปรับตัวสู่สังคมอย่างสร้างสรรค์
- S5,O2,O3 สร้างเครือข่ายทางการศึกษา(ท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ภาครัฐ และภาค เอกชน)
- S1,O4 พัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการศึกษา
- S1,O2,O4 พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ทางการศึกษา (เป็นครู เป็น Coach)

ST เชิงป้องกัน

- S1,S2,T6 พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา
- S1,T4,T6 การบริหารจัดการด้วยการมีส่วนร่วม (ผู้บริหาร ครู นักเรียน สมาคมผู้ประกอบการ สมาคมศิษย์เก่า)
- S1,T4,T8 ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูล องค์ความรู้ของการมีบุตร
- S1,T4 ส่งเสริมทักษะและพัฒนาการของเด็กวัยก่อนเข้าเรียน

Weaknesses

- W1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักจากการทดสอบระดับชาติ ในบางรายวิชาต่ำกว่าเป้าหมายที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
- W2. โรงเรียนขนาดเล็กขาดแคลนครูบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติการ ที่ทันสมัย และไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน
- W3. การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ยังไม่เน้น Active Learning
- W4. สัดส่วนคนอายุ 60 ปีขึ้นไปของกลุ่มจังหวัดมีอาชีพและมีรายได้ในระดับน้อย

WO เชิงแก้ไข

- W1,W3,O1,O2,พัฒนาหลักสูตรนอกห้องเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ และส่งเสริมสุขภาพ
- W1,W2,W3,O1,O4,O5 ส่งเสริมการบริหารงานบุคคล อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ความเป็นธรรม สร้างขวัญและกำลังใจและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ
- W4,O1,O2 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มคนพิการ

WT เชิงรับ

- W2,T3, สร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาค

ส่วนที่ 4

สาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาระดับกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน

การพัฒนาการศึกษาระดับกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน พ.ศ.2566 - 2570 มุ่งเป็นศูนย์กลางความรู้ K (Knowledge Center) เชิงสร้างสรรค์ C (Creative) ด้วยนวัตกรรมการศึกษา (Innovation) โดยมุ่งเน้นเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ให้เข้าถึงบริการด้านสุขภาพ สวัสดิการทางสังคมและการศึกษา และได้รับการส่งเสริมทักษะพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพ ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข และมีทักษะที่สำคัญจำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคต รวมทั้งส่งเสริมให้คนทุกช่วงวัยเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาผ่านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษาและมีการบริหารจัดการการศึกษา มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากผลการวิเคราะห์บริบทและสถานการณ์เกี่ยวข้องทางการศึกษา และจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน จึงได้กำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน พ.ศ.2566 - 2570 ดังนี้

4.1 วิสัยทัศน์ (VISION)

“ศูนย์กลางความรู้เชิงสร้างสรรค์ ด้วยนวัตกรรมการศึกษา”

ศูนย์กลางความรู้ K (Knowledge Center) : พื้นที่จัดการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (สถาบันการศึกษาทุกระดับชั้นในจังหวัดชัยนาท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดอ่างทอง)

เชิงสร้างสรรค์ C (Creative) : กระบวนการสร้างความรู้ที่หลากหลาย เปลี่ยนบทบาทผู้เรียนจากผู้รับ (passive) เป็นผู้สร้าง (active) ตามความสามารถอย่างสร้างสรรค์ มีคุณภาพ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความรับผิดชอบต่อโลก

นวัตกรรมการศึกษา I (Innovation) : การนำเอาสิ่งใหม่ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของความคิด หรือการกระทำ รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ก็ตามเข้ามาใช้ในระบบการศึกษา เพื่อมุ่งหวังที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ระบบการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นพบตัวเองและส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จ ตลอดจนเน้นความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทั้งภาคท้องถิ่น ภาครัฐและเอกชน เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในโลกการศึกษา พัฒนาคนสู่พลเมืองโลกที่มีคุณภาพ

ที่มา : ศูนย์นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ศูนย์พระนครศรีอยุธยา วาสกรี

แผนภาพที่ 13 แสดงความเชื่อมโยงของวิสัยทัศน์

4.2 เป้าหมาย 5 ปี ของแผนพัฒนาการศึกษาในระดับกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน

1. เด็กปฐมวัย ครู และผู้ดูแลเด็กปฐมวัย เข้าถึงบริการด้านสุขภาพ สวัสดิการทางสังคม และการศึกษา และได้รับการส่งเสริมทักษะพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพ
2. ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข
3. ผู้เรียนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคต
4. คนทุกช่วงวัยเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาผ่านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
5. การบริหารจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

4.3 พันธกิจ

1. สร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามศักยภาพ
2. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
3. สร้างอาชีพ จัดการศึกษาทุกช่วงวัยให้ได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค
4. พัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะวิชาชีพที่สอดคล้องกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคต
5. พัฒนาระบบบริหารจัดการโดยเน้นการมีส่วนร่วม

4.4 ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างเต็มศักยภาพ
2. การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
3. การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เข้าถึงความรู้ทุกช่วงวัย
4. การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการศึกษา

4.5 เป้าประสงค์

1. เด็กปฐมวัย และครู ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย เข้าถึงบริการด้านสุขภาพ สวัสดิการทางสังคมและการศึกษา และได้รับการส่งเสริมทักษะพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพ
2. ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข
3. ผู้เรียนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคต
4. คนทุกช่วงวัยเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาผ่านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษา
5. การบริหารจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

4.6 ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แนวทางกลุ่มโครงการ และตัวชี้วัด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างเต็มศักยภาพ

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูล องค์ความรู้ของการมีบุตร

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการหลักสูตรพ่อแม่มือใหม่

กิจกรรม ส่งเสริมการมีบุตรให้มีคุณภาพ

กิจกรรม วางแผนครอบครัวแก่นักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษา

โครงการสร้างกลุ่มเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กิจกรรม FAMILY CLUB

กิจกรรม เยี่ยมบ้านเด็ก

กิจกรรม ปรับบ้านเป็นห้องเรียน เปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู

โครงการเสริมสุขภาพและอนามัยเด็กปฐมวัยผ่านเครือข่าย

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมทักษะและการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการพัฒนา Co-Playing playground

กิจกรรม พัฒนาต้นแบบสนามเด็กเล่นสำหรับชุมชน

กิจกรรม ปรากฏชุมชนเล่นกับเด็กปฐมวัย

โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยแห่งประเทศไทย

โครงการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรครู และผู้ดูแลเด็กปฐมวัยให้มีความเข้าใจระดับ

พัฒนาการของเด็ก

โครงการส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัย

โครงการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
โครงการประเมินสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยฯ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

แห่งชาติ

โครงการส่งเสริมพัฒนาครูและผู้ดูแลเด็กปฐมวัย
โครงการอัจฉริยะสร้างได้
โครงการส่งเสริมการเลี้ยงดูบุตร พ่อแม่วัย Gen Z

ตัวชี้วัด

เพิ่มขึ้น

1. ร้อยละของ เด็กปฐมวัย มีพัฒนาการสมวัยเพิ่มขึ้น
2. ร้อยละของเด็กปฐมวัย เข้าถึงบริการด้านสุขภาพ สวัสดิการทางสังคมและการศึกษา
3. ร้อยละของครอบครัว มีความรอบรู้สุขภาพเพิ่มขึ้น
4. ร้อยละของครู/ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย มีความรู้และทักษะในการดูแลเด็กที่ถูกต้อง
จัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้านตามวัยเพิ่มขึ้น
5. ร้อยละของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้รับการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานสถาน
พัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติเพิ่มขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการศึกษาเชิงสร้างสรรค์

- กิจกรรม พัฒนาความรู้ เสริมสร้างภูมิคุ้มกัน รู้เท่าทันสื่อ
- กิจกรรม นำเสนอนวัตกรรมเพื่อการศึกษาเชิงสร้างสรรค์
- กิจกรรม การประกวดสื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาเชิงสร้างสรรค์

โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะศตวรรษที่ 21

- กิจกรรม พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในสภาวะสังคมปกติรูปแบบใหม่ (New Normal)
- กิจกรรม ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาทักษะด้วย Digital Platform

โครงการพัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และบริหารจัดการทางการศึกษา

- กิจกรรม พัฒนาระบบเครือข่าย Internet เพื่อการเรียนรู้
- กิจกรรม จัดหาเทคโนโลยี และเครื่องมือเพื่อรองรับการศึกษา
- กิจกรรม ส่งเสริมศักยภาพครูด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสู่มืออาชีพ

โครงการสถานศึกษาสีเขียว

- กิจกรรม พลังงานสะอาด
- กิจกรรม Zero Waste School

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาหลักสูตรนอกห้องเรียนส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพร่างกาย และจิตใจ

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการ Social LAB แหล่งเรียนรู้ชุมชน

- กิจกรรม พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ชุมชน
- กิจกรรม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชน
- กิจกรรม ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน
- กิจกรรม ปราชญ์ชุมชนพบผู้เรียน

โครงการส่งเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจวัยเรียน

- กิจกรรม MORNING LUNCH FUN FOOD
- กิจกรรม ส่งเสริมสุขภาพผู้เรียนด้วยการออกกำลังกาย
- กิจกรรม พัฒนา อย. รุ่งจิต
- กิจกรรม เข้าใจเขา รู้จักเรา (EMPHATY AND SELF AWARENESS)
- กิจกรรม หลอมใจภักดิ์รักประเทศไทย
- กิจกรรม ใช้เสียง รักษาสิทธิ

โครงการค้นหา DNA DISCOVERY

- กิจกรรม ค้นหาพรสวรรค์ พัฒนาพรแสวง
- กิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้สู่เส้นทางอาชีพ
- กิจกรรม THE STAR การแข่งขันทักษะพิเศษตามความถนัด

โครงการส่งเสริมทักษะทางอาชีพในยุค New normal

- กิจกรรม ห้องเรียนจำลอง (SIMULATOR) สู่การเป็นผู้ประกอบการ NEXT GEN
- กิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 โครงการอาชีพ
- กิจกรรม พัฒนาและส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตของผู้เรียนตามปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงในยุค New normal

โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning)

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมผ่าน“นักเล่าเรื่อง”

ตัวชี้วัด

- มีระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย สนองตอบความต้องการของผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ
- ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น
- ร้อยละของสถานศึกษามีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตเพิ่มขึ้น
- ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น
- ร้อยละของผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความตระหนักในความสำคัญของการดำรงชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- เพิ่มขึ้น
6. ร้อยละผู้เรียนมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต
 7. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษา มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคตเพิ่มขึ้น
 8. ร้อยละของชุมชนที่มีการจัดการแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น
 9. จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาให้สามารถจัดการศึกษา/จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น
 10. ร้อยละของผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เข้าถึงความรู้ทุกช่วงวัย

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาทักษะวิชาชีพให้สอดคล้องการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคต และส่งเสริมการเรียนรู้ทุกช่วงวัย ทุกที่ ทุกเวลา (Re-skill Up-skill และ New-Skill)

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพและเทคโนโลยีเพื่อสร้างการเป็นผู้ประกอบการ แก่คนทุกช่วงวัยให้สอดคล้องการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคต

กิจกรรม OPEN INDUSTRIAL FACTORY

กิจกรรม สวนเกษตรสู่วิถีชีวิตพอเพียง

กิจกรรม พัฒนาทักษะการเป็นเจ้าบ้านที่ดีในการรองรับการท่องเที่ยว

กิจกรรม ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน

โครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาและการให้ความรู้สำหรับคนทุกช่วงวัย

กิจกรรม พัฒนาหลักสูตรระยะสั้นในการเรียนการสอนสำหรับทุกช่วงวัย

กิจกรรม เปลี่ยนครูเป็นโค้ช

กิจกรรม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามมาตรฐานแหล่งเรียนรู้แต่ละประเภท

กิจกรรม พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา การจัดการเรียนการสอนและ

การเรียนรู้ตลอดชีวิต

โครงการห้องสมุดของฉัน หนังสือเดินได้

กิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน

กิจกรรม ห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่

โครงการผลิตกำลังคน/แรงงานระดับกลางและระดับสูง ที่มีฝีมือและทักษะที่สอดคล้อง กับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ

โครงการจัดการศึกษาและเรียนรู้ในรูปแบบที่เหมาะสม มีคุณภาพเพื่อสร้างโอกาส การพัฒนาคุณภาพชีวิตทุกช่วงวัย

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการเรียนรู้การมีส่วนร่วมและการปรับตัวสู่สังคมอย่างสร้างสรรค์

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการพัฒนา กาย จิต สมอง สำหรับคนทุกช่วงวัย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ การเปลี่ยนแปลง

โครงการส่งเสริมสุขภาพและสุนทรียภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มคนพิการ

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการจัดการศึกษาและเรียนรู้ ในรูปแบบที่เหมาะสมและมีคุณภาพเพื่อสร้างโอกาส
และพัฒนาคุณภาพชีวิต สำหรับผู้เรียนเฉพาะกลุ่ม เฉพาะด้าน

กิจกรรม จัดหาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก/สื่ออุปกรณ์และการบริการ
ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นเฉพาะบุคคล

กิจกรรม ส่งเสริมการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
และการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย

โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม สำหรับเด็กพิการในโรงเรียน
ทั่วไปที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education)

โครงการพัฒนาวิชาชีพเพื่อการมีงานทำสำหรับเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาผ่านการทดสอบสมรรถนะฝีมือแรงงานเพิ่มขึ้น
2. สัดส่วนของผู้เรียนสายอาชีพเพิ่มขึ้น
3. ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา มีสมรรถนะเป็นที่
พอใจของสถานประกอบการเพิ่มขึ้น
4. ร้อยละของเด็กในวัยเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการศึกษาเต็มตาม
ศักยภาพเพิ่มขึ้น
5. ร้อยละของผู้เรียนพิการได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือสิ่งอำนวยความสะดวก
สื่อบริการความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่เหมาะสม
6. มีหลักสูตรการศึกษาในการจัดการศึกษากลุ่มที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
ในทุกระดับการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน
7. จำนวนสาขาและวิชาชีพที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงวัย ผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มคนพิการ
ได้รับการส่งเสริมให้ทำงานและถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์เพิ่มขึ้น
8. จำนวนผู้สูงวัย ผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มคนพิการ ที่ได้รับบริการการศึกษาเพื่อพัฒนา
ทักษะอาชีพและทักษะชีวิตเพิ่มขึ้น
9. แรงงาน ได้รับการพัฒนาฝีมือแรงงาน เพิ่มขึ้น
10. จำนวนสื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชน และการส่งเสริมความรู้และการมี
อาชีพเพิ่มขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการบริหารจัดการด้วยการมีส่วนร่วม (ผู้บริหาร ครู นักเรียน สมาคมผู้ประกอบการ สมาคมศิษย์เก่า)

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบูรณาการการบริหารจัดการด้านการศึกษารองรับ การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

กิจกรรม พัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการ นักเรียน สมาคมศิษย์เก่า องค์กรคณะบุคคล ภาครัฐและภาคเอกชน ในการบริหารจัดการด้วยการมีส่วนร่วม

กิจกรรม พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการศึกษาเพื่อการบริหาร จัดการและพัฒนาการศึกษาในระดับพื้นที่

กิจกรรม ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ ของกระทรวงศึกษาธิการ

โครงการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเชิงพื้นที่ (ในรูปแบบ ABE)

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างเครือข่ายทางการศึกษา (ท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ภาครัฐและเอกชน)

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายทางการศึกษาในการจัดการศึกษาของพื้นที่ กลุ่มภาคกลางตอนบน

กิจกรรม ส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ระดับภาคกลางตอนบน

กิจกรรม ส่งเสริมบทบาทของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ระดับ ภาคกลางตอนบน

กิจกรรม ความร่วมมือระหว่างสถาบันในกลุ่มจังหวัดเพื่อการพัฒนาทักษะ สำหรับอาชีพ

โครงการเครือข่ายการนิเทศทางการศึกษาของกลุ่มจังหวัด

โครงการกองทุนเพื่อส่งเสริมตามศักยภาพ

โครงการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเชิงบูรณาการระดับพื้นที่ (Area – Based Collaboration)

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการบริหารงานบุคคล ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการการพัฒนาสมรรถนะของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการเรียน การสอนยุคใหม่

กิจกรรม เตรียมความพร้อมครูรุ่นใหม่อย่างมืออาชีพ (INTERNSHIP)

กิจกรรม TEACHER ONLINE

กิจกรรม พัฒนาบุคลากรสู่วิทยฐานะและความก้าวหน้าในวิชาชีพ

กิจกรรม ถอดบทเรียนความสำเร็จด้านวิชาการและวิชาชีพ

โครงการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรทางการศึกษา

กิจกรรม คันท้าหาสุดยอดครู (THE STAR TEACHER CHAMPION)

กิจกรรม THE CHALLENGER การบริหารจัดการศึกษาที่เป็นเลิศ

โครงการพัฒนาครูด้วยหลักสูตร “ผู้นำในตัวเอง” Leader in Me

กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้เกิดประสิทธิภาพ

แนวทางกลุ่มโครงการ

โครงการ Collaborative Learning (เล็กร่วมใหญ่)

โครงการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก “บริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กสู่ความยั่งยืน

โครงการโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย “1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ”

ตัวชี้วัด

1. จำนวนภาคีเครือข่ายให้ความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น
2. จำนวนแนวทางการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาในการมีส่วนร่วมของทุกภาค

ส่วนเพิ่มขึ้น

3. ร้อยละของบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น
4. ร้อยละผู้บริหารและครูที่มีคุณสมบัติและสมรรถนะตามมาตรฐานตำแหน่งเพื่อการพัฒนา และเตรียมเข้าสู่ผู้บริหารและครูมืออาชีพเพิ่มขึ้น
5. ร้อยละของสถานศึกษาผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอกเพิ่มขึ้น

ส่วนที่ 5

การนำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนไปสู่ปฏิบัติ

เพื่อให้แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (พ.ศ. 2566 - 2570) นำไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนดแนวทางการบริหารแผนสู่ปฏิบัติดังนี้

1. จัดให้มีการประสาน และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแผนตามแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัด ให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการการศึกษา โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วนของกลุ่มจังหวัดเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. จัดให้มีการนำเสนอ และผลักดันแผนงานโครงการตามแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดเข้าสู่แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

3. จัดให้มีระบบการกำกับ ติดตาม และประเมินผลตามตัวชี้วัด และเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัด

4. จัดให้มีการทบทวนแผนพัฒนาการศึกษาศึกษาศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนในทุกปีงบประมาณ

5. จัดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนประชาชนทั่วไป

ทั้งนี้ แนวคิดกลุ่มโครงการ/กิจกรรมโครงการรายประเด็นยุทธศาสตร์ที่จะดำเนินการเพื่อให้แผนการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน บรรลุเป้าหมายในช่วงปีงบประมาณ 2566 - 2570 ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างเต็มศักยภาพ

กลยุทธ์	แนวทางกลุ่มโครงการ	ปี พ.ศ. ที่ดำเนินการ					หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2566	2567	2568	2569	2570	
1. ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลองค์ความรู้ของการมีบุตร	1. โครงการหลักสูตรพ่อแม่มือใหม่ ■ กิจกรรม ส่งเสริมการมีบุตรให้มีคุณภาพ ■ กิจกรรม วางแผนครอบครัวแก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	■ ศธภ.1 และ ศธจ. ■ สพม. ■ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ■ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ■ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ■ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด
	2. โครงการสร้างกลุ่มเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ■ กิจกรรม FAMILY CLUB ■ กิจกรรม เยี่ยมบ้านเด็ก ■ กิจกรรม ปรับบ้านเป็นห้องเรียน เปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู						
	3. โครงการเสริมสุขภาพและอนามัยเด็กปฐมวัยผ่านเครือข่าย						

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างเต็มศักยภาพ (ต่อ)

กลยุทธ์	แนวทางกลุ่มโครงการ	ปี พ.ศ. ที่ดำเนินการ					หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2566	2567	2568	2569	2570	
2. ส่งเสริมทักษะและ พัฒนาการของเด็กปฐมวัย	1. โครงการพัฒนา Co-Playing playground	✓	✓	✓	✓	✓	■ ศธภ.1 และ ศธจ. ■ สพป. ■ อปท. ■ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ■ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ■ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ■ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด
	■ กิจกรรม พัฒนาด้านแบบสนามเด็กเล่นสำหรับชุมชน ■ กิจกรรม ประชาชนชุมชนเล่นกับเด็กปฐมวัย						
	2. โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยแห่งประเทศไทย						
	3. โครงการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรครู และผู้ดูแลเด็กปฐมวัยให้มีความเข้าใจระดับพัฒนาการของเด็ก						
	4. โครงการส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัย						
	5. โครงการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย						
	6. โครงการประเมินสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ						
	7. โครงการส่งเสริมพัฒนาครูและผู้ดูแลเด็กปฐมวัย						
	8. โครงการอัจฉริยะสร้างได้		✓	✓	✓	✓	
	9. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงดูบุตร พ่อแม่วัย Gen Z		✓	✓	✓	✓	

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์	แนวทางกลุ่มโครงการ	ปี พ.ศ.ที่ดำเนินการ					หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2566	2567	2568	2569	2570	
1. พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	1. โครงการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ ▪ กิจกรรม พัฒนาความรู้ เสริมสร้างภูมิคุ้มกันรู้เท่าทันสื่อ ▪ กิจกรรม นำเสนอนวัตกรรมเพื่อการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ ▪ กิจกรรม การประกวดสื่อนวัตกรรมเพื่อการศึกษาเชิงสร้างสรรค์		✓	✓	✓	✓	▪ ศธภ.1 และ ศธจ. ▪ สพป. ▪ สพม. ▪ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ
	2. โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะศตวรรษที่ 21 ▪ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในสภาวะสังคมปกติรูปแบบใหม่ (New Normal) ▪ กิจกรรม ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาทักษะด้วย Digital Platform	✓	✓	✓	✓	✓	▪ ศธภ.1 และ ศธจ. ▪ สพป. ▪ สพม.

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

กลยุทธ์	แนวทางกลุ่มโครงการ	ปี พ.ศ.ที่ดำเนินการ					หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2566	2567	2568	2569	2570	
1. พัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ต่อ)	3. โครงการพัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และบริหารจัดการทางการศึกษา ■ กิจกรรม พัฒนาระบบเครือข่าย Internetเพื่อการเรียนรู้ ■ กิจกรรม จัดหาเทคโนโลยี และเครื่องมือเพื่อรองรับการศึกษา ■ กิจกรรม ส่งเสริมศักยภาพครูด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสู่มืออาชีพ	✓	✓	✓			■ ศธจ.1 และ ศธจ. ■ สพป. ■ สพม. ■ สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ■ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ ■ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ■ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)
	4. โครงการสถานศึกษาสีเขียว ■ กิจกรรม พลังงานสะอาด ■ กิจกรรม Zero Waste School	✓	✓	✓	✓	✓	■ ศธจ.1 และ ศธจ. ■ สพป. ■ สพม. ■ อปท. ■ สำนักงานทรัพยากรและธรรมชาติจังหวัด

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

กลยุทธ์	แนวทางกลุ่มโครงการ	ปี พ.ศ.ที่ดำเนินการ					หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2566	2567	2568	2569	2570	
2. พัฒนาหลักสูตรนอกห้องเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจ	1. โครงการ Social LAB แหล่งเรียนรู้ชุมชน ■ กิจกรรม พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ชุมชน ■ กิจกรรม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชน ■ กิจกรรม ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชน ■ กิจกรรม ประชาสัมพันธ์ชุมชนพบผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	✓	■ ศธภ.1 และ ศธจ. ■ สพป. ■ สพม. ■ อปท. ■ สมาคมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัด ■ สมาคมเกษตรกรจังหวัด ■ สมาคมอุตสาหกรรมจังหวัด ■ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ■ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ■ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด
	2. โครงการส่งเสริมสุขภาพสุขภาพร่างกายและจิตใจวัยเรียน ■ กิจกรรม MORNING LUNCH FUN FOOD ■ กิจกรรม ส่งเสริมสุขภาพผู้เรียนด้วยการออกกำลังกาย ■ กิจกรรม พัฒนา อย. รุ่งจิ๋ว ■ กิจกรรม เข้าใจเขา รู้จักเรา (EMPHATY AND SELF - AWARENESS) ■ กิจกรรม หลอมใจรักดีรักษไทย ■ กิจกรรม ใช้เสียง รักษาสิทธิ	✓	✓	✓	✓	✓	

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

กลยุทธ์	แนวทางกลุ่มโครงการ	ปี พ.ศ. ที่ดำเนินการ					หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2566	2567	2568	2569	2570	
2. พัฒนาหลักสูตรนอกห้องเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจ (ต่อ)	3. โครงการค้นหา DNA DISCOVERY - กิจกรรม ค้นหาพรรค พัฒนาพรแสวง - กิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้สู่เส้นทางอาชีพ - กิจกรรม THESTAR การแข่งขันทักษะพิเศษตามความถนัด	✓	✓	✓	✓	✓	- ศธภ.1 และ ศธจ. - สพป. - สพม. - อปท. - สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด - เครือข่ายชุมชน
	4. โครงการส่งเสริมทักษะทางอาชีพในยุค New Normal - กิจกรรม ห้องเรียนจำลอง (SIMULATOR) สู่การเป็นผู้ประกอบการ NEXT GEN - กิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 โครงการงานอาชีพ - กิจกรรม พัฒนาและส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตของผู้เรียนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในยุค New Normal	✓	✓	✓	✓	✓	
	5. โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning)		✓	✓	✓	✓	
	6. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมผ่าน“นักเล่าเรื่อง”		✓	✓	✓	✓	

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เข้าถึงความรู้ทุกช่วงวัย

กลยุทธ์	แนวทางกลุ่มโครงการ	ปี พ.ศ. ที่ดำเนินการ					หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2566	2567	2568	2569	2570	
1. พัฒนาทักษะวิชาชีพให้สอดคล้องการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคต และส่งเสริมการเรียนรู้ทุกช่วงวัย ทุกที่ ทุกเวลา (Re - skill Up - skill และ New - Skill)	1. โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพและเทคโนโลยีเพื่อสร้างการเป็นผู้ประกอบการแก่คนทุกช่วงวัยให้สอดคล้องการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคต ■ กิจกรรม OPEN INDUSTRIAL FACTORY ■ กิจกรรม สวนเกษตรสู่วิถีชีวิตพอเพียง ■ กิจกรรม พัฒนาทักษะการเป็นเจ้าบ้านที่ดีในการรองรับการท่องเที่ยว ■ กิจกรรม ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	■ ศธภ.1 และ ศธจ. ■ สอศ. ■ สกร. ■ ศกศ. ■ สถาบันอุดมศึกษา ■ สำนักงานคณะกรรมการการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ■ สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ ■ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ■ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ■ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ■ อปท. ■ สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัด ■ สภาเกษตรกรจังหวัด ■ สภาอุตสาหกรรมจังหวัด ■ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
	2. โครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาและการให้ความรู้สำหรับคนทุกช่วงวัย ■ กิจกรรม พัฒนาหลักสูตรระยะสั้นในการเรียนการสอนสำหรับทุกช่วงวัย ■ กิจกรรม เปลี่ยนครูเป็นโค้ช ■ กิจกรรม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามมาตรฐานแหล่งเรียนรู้แต่ละประเภท ■ กิจกรรม พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาการจัดการเรียนการสอน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต						

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เข้าถึงความรู้ทุกช่วงวัย (ต่อ)

กลยุทธ์	แนวทางกลุ่มโครงการ	ปี พ.ศ. ที่ดำเนินการ					หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2566	2567	2568	2569	2570	
1. พัฒนาทักษะวิชาชีพให้สอดคล้องการพัฒนาเชิงพื้นที่ในอนาคต และส่งเสริมการเรียนรู้ทุกช่วงวัย ทุกที่ ทุกเวลา (Re-skill Up-skill และ New-Skill) (ต่อ)	3. โครงการห้องสมุดของฉันทน์ หนังสือเดินได้ ■ กิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน ■ กิจกรรม ห้องสมุดประชาชนเคลื่อนที่	✓	✓	✓	✓	✓	■ ศธภ.1 และ ศธจ. ■ สอศ. ■ สกร. ■ ศกศ. ■ สถาบันอุดมศึกษา ■ สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ■ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ ■ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ■ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ■ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ■ อปท. ■ สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัด ■ สภาเกษตรกรจังหวัด ■ สภาอุตสาหกรรมจังหวัด ■ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
	4. โครงการผลิตกำลังคน/แรงงานระดับกลางและระดับสูงที่มีฝีมือและทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ						
	5. โครงการจัดการศึกษาและเรียนรู้ในรูปแบบที่เหมาะสม มีคุณภาพเพื่อสร้างโอกาสการพัฒนาคุณภาพชีวิตทุกช่วงวัย						

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เข้าถึงความรู้ทุกช่วงวัย (ต่อ)

กลยุทธ์	แนวทางกลุ่มโครงการ	ปี พ.ศ. ที่ดำเนินการ					หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2566	2567	2568	2569	2570	
2. ส่งเสริมการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมและ การปรับตัวสู่สังคม อย่างสร้างสรรค์	1. โครงการพัฒนา กาย จิต สมอง สำหรับ คนทุกช่วงวัย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การ เปลี่ยนแปลง	✓	✓	✓	✓	✓	■ ศธภ.1 และ ศธจ. ■ สอศ. ■ สกร. ■ ศกศ. ■ สถาบันอุดมศึกษา ■ สำนักงานสาธารณสุข ■ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ■ อปท. ■ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
	2. โครงการส่งเสริมสุขภาพและสุนทรียภาพ	✓	✓	✓	✓	✓	

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เข้าถึงความรู้ทุกช่วงวัย (ต่อ)

กลยุทธ์	แนวทางกลุ่มโครงการ	ปี พ.ศ. ที่ดำเนินการ					หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2566	2567	2568	2569	2570	
3. ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มคนพิการ	1. โครงการจัดการศึกษาและเรียนรู้ ในรูปแบบที่เหมาะสมและมีคุณภาพเพื่อสร้างโอกาสและพัฒนาคุณภาพชีวิต สำหรับผู้เรียนเฉพาะกลุ่มเฉพาะด้าน ■ กิจกรรม จัดหาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก/สื่ออุปกรณ์และการบริการที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นเฉพาะบุคคล ■ กิจกรรม ส่งเสริมการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย	✓	✓	✓	✓	✓	■ ศธภ.1 และ ศธจ. ■ สอศ. ■ สกร. ■ ศกศ. ■ สถาบันอุดมศึกษา ■ สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ■ สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ ■ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ■ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ■ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ■ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ■ สมาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัด ■ สมาเกษตรกรจังหวัด ■ สมาอุตสาหกรรมจังหวัด
	2. โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม สำหรับเด็กพิการในโรงเรียนทั่วไป ที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education)						
	3. โครงการพัฒนาวิชาชีพเพื่อการมีงานทำ สำหรับเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส						

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการศึกษา

กลยุทธ์	แนวทางกลุ่มโครงการ	ปี พ.ศ.ที่ดำเนินการ					หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2566	2567	2568	2569	2570	
1. ส่งเสริมการบริหารจัดการด้วยการมีส่วนร่วม (ผู้บริหาร ครู นักเรียน สมาคมผู้ประกอบการ สมาคมศิษย์เก่า)	1. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบูรณาการการบริหารจัดการด้านการศึกษารองรับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ■ กิจกรรม พัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการ นักเรียน สมาคมศิษย์เก่า องค์กรบุคคล ภาครัฐและภาคเอกชน ในการบริหารจัดการด้วยการมีส่วนร่วม ■ กิจกรรม พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการศึกษาเพื่อการบริหารจัดการและพัฒนาการศึกษาในระดับพื้นที่ ■ กิจกรรม ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ	✓	✓	✓	✓	✓	■ ศธภ.1 และ ศธจ. ■ สอศ. ■ สกร. ■ ศกศ. ■ สถาบันอุดมศึกษา ■ อปท. ■ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ■ กระทรวงวัฒนธรรม ■ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ■ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการศึกษา (ต่อ)

กลยุทธ์	แนวทางกลุ่มโครงการ	ปี พ.ศ.ที่ดำเนินการ					หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2566	2567	2568	2569	2570	
1. ส่งเสริมการบริหารจัดการด้วยการมีส่วนร่วม (ผู้บริหาร ครู นักเรียน สมาคมผู้ประกอบการ สมาคมศิษย์เก่า) (ต่อ)	2. โครงการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเชิงพื้นที่ (ในรูปแบบ ABE)	✓	✓	✓	✓	✓	■ ศธภ.1 และ ศธจ. ■ สอศ. ■ สกร. ■ ศกศ. ■ อปท. ■ สภาอุตสาหกรรมจังหวัด ■ สภาหอการค้าจังหวัด ■ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ■ ภาคประชาชนและประชาสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการศึกษา (ต่อ)

กลยุทธ์	แนวทางกลุ่มโครงการ	ปี พ.ศ.ที่ดำเนินการ					หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2566	2567	2568	2569	2570	
2. สร้างเครือข่ายทางการศึกษา (ท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ภาครัฐ และเอกชน)	1. โครงการส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายทางการศึกษาในการจัดการศึกษาของพื้นที่กลุ่มภาคกลางตอนบน ■ กิจกรรม ส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ระดับภาคกลางตอนบน ■ กิจกรรม ส่งเสริมบทบาทของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ระดับภาคกลางตอนบน ■ กิจกรรม ความร่วมมือระหว่างสถาบันในกลุ่มจังหวัดเพื่อการพัฒนาทักษะสำหรับอาชีพ	✓	✓	✓	✓	✓	■ ศธภ.1 และ ศธจ. ■ สอศ. ■ สกร. ■ ศกศ. ■ อปท. ■ สมาอุตสาหกรรมจังหวัด ■ สมาหอการค้าจังหวัด ■ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ■ ภาคประชาชนและประชาสังคม
	2. โครงการเครือข่ายการนิเทศทางการศึกษาของกลุ่มจังหวัด	✓	✓	✓	✓	✓	
	3. โครงการกองทุนเพื่อการส่งเสริมตามศักยภาพ	✓	✓	✓	✓	✓	
	4. โครงการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเชิงบูรณาการระดับพื้นที่ (Area – Based Collaboration)		✓	✓	✓	✓	

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการศึกษา (ต่อ)

กลยุทธ์	แนวทางกลุ่มโครงการ	ปี พ.ศ.ที่ดำเนินการ					หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2566	2567	2568	2569	2570	
3. ส่งเสริมการบริหารงานบุคคล ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจและส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ	1. โครงการการพัฒนาสมรรถนะของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนยุคใหม่ ■ กิจกรรม เตรียมความพร้อมครูรุ่นใหม่อย่างมืออาชีพ (INTERNSHIP) ■ กิจกรรม TEACHER ONLINE ■ กิจกรรม พัฒนาบุคลากรสู่วิทยฐานะและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ■ กิจกรรม ถอดบทเรียนความสำเร็จด้านวิชาการและวิชาชีพ	✓	✓	✓	✓	✓	■ ศธภ.1 และ ศธจ. ■ สอศ. ■ สกร. ■ ศกศ. ■ อปท. ■ สภาอุตสาหกรรมจังหวัด ■ สภาหอการค้าจังหวัด ■ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ■ ภาคประชาชนและประชาสังคม
	2. โครงการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรทางการศึกษา ■ กิจกรรม ค้นคว้าหาสุดยอดครู (THE STAR TEACHER CHAMPION) ■ กิจกรรม THE CHALLENGER การบริหารจัดการการศึกษาที่เป็นเลิศ	✓	✓	✓	✓	✓	
	3. โครงการพัฒนาครูด้วยหลักสูตร “ผู้นำในตัวตน” Leader in Me		✓	✓	✓	✓	

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการศึกษา (ต่อ)

กลยุทธ์	แนวทางกลุ่มโครงการ	ปี พ.ศ.ที่ดำเนินการ					หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		2566	2567	2568	2569	2570	
4. ส่งเสริมการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้เกิดประสิทธิภาพ	1. โครงการ Collaborative Learning (เล็กร่วมมือใหญ่)	✓	✓	✓	✓	✓	■ ศธภ.1 และ ศธจ. ■ สอศ. ■ สกร. ■ ศกศ. ■ อปท. ■ สภาอุตสาหกรรมจังหวัด ■ สภาหอการค้าจังหวัด ■ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ■ ภาคประชาชนและประชาสังคม
	2. โครงการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก“บริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กสู่ความยั่งยืน	✓	✓	✓	✓	✓	
	3. โครงการโรงเรียนคุณภาพ ตามนโยบาย “1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ”		✓	✓	✓	✓	

ส่วนที่ 6

การติดตาม ประเมินแผนพัฒนาการศึกษาระดับกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน

การติดตาม ประเมินแผนพัฒนาการศึกษาระดับกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ถือเป็นเรื่องที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (จังหวัดชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี และจังหวัดอ่างทอง) เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการบริหารเชิงยุทธศาสตร์แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result base management) ซึ่งเป็นการมองการบริหารและการจัดการศึกษาแบบองค์รวมที่มีความสำคัญในเรื่องผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นในทุกระดับทุกขั้นตอนในขับเคลื่อนแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนสู่การปฏิบัติ ซึ่งผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวจะสะท้อนภาพ ให้ผู้เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ได้เห็นรูปธรรมของกระบวนการด้านการประเมินแผนอย่างแท้จริง ทั้งนี้ การประเมินแผนที่ดีจำเป็นจะต้องได้รับความเข้าใจและ การยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกกลุ่ม และทุกประเภทการศึกษา

6.1 การประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (พ.ศ. 2566 - 2570)

ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้ดังนี้

1) พัฒนาระบบและกลไกการติดตาม ประเมินผล รวมทั้งกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จของแผนงาน/โครงการ ให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการศึกษา โดยประสานการติดตามประเมินผล และตรวจสอบผลการดำเนินงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกัน

2) ดำเนินการติดตามความก้าวหน้าแผนพัฒนาการศึกษาตามระบบและระยะเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและผู้รับผิดชอบแผนงานโครงการทำการวิเคราะห์ผลดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา ต่อศึกษาธิการภาคในการประชุมของผู้บริหารการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

3) พัฒนาองค์ความรู้ และเสริมสร้างความเข้าใจเรื่องการติดตามประเมินผล และการกำหนดดัชนีชี้วัดแก่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างทักษะในการติดตามประเมินผล และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม

4) พัฒนาเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยเฉพาะการพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อประกอบการจัดทำแผนงาน และการติดตามประเมินผลและเชื่อมโยงสู่การตัดสินใจทางการบริหารจัดการศึกษาของพื้นที่

5) เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรของสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ ให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงาน สามารถบริหารจัดการยุทธศาสตร์ การศึกษาของพื้นที่และของหน่วยงาน และสามารถติดตามความก้าวหน้า และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนให้ประสิทธิภาพสูงสุด

6) จัดให้มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดต่อผู้บริหารระดับสูง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ

7) นำผลที่ได้จากการติดตามประเมินผลมาปรับปรุงแนวทางการจัดทำแผนงานโครงการ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ภาคผนวก

- ภาพกิจกรรม -

การประชุมปฏิบัติการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาและการบริหารจัดการการศึกษาสู่การปฏิบัติ สำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ระหว่างวันที่ 1 – 4 เมษายน 2567 ณ ห้องประชุมพุดตาล โรงแรม รอยัล ฮิลส์ กอล์ฟ รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดนครนายก โดยผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้บริหาร วิทยากร คณะทำงานสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 และบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่ 6 จังหวัด รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องด้านการศึกษา ในหน่วยงานอื่นหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ จำนวน 59 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างการรับรู้ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ ทิศทางการพัฒนาประเทศ จุดเน้นและเป้าหมายการพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ และทิศทางการพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัด รวมถึงบริบทสำคัญใหม่เกี่ยวกับการศึกษาฯ และเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ระดับภาค พ.ศ. 2566 – 2570 ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และสื่อสารแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาระดับภาค ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

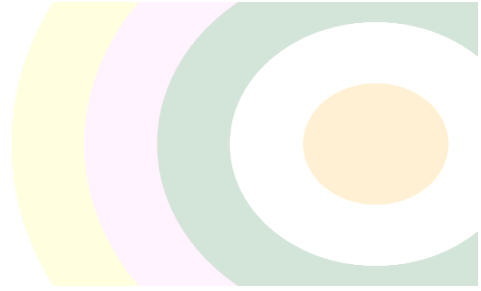

- ภาพกิจกรรม -

กลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษาจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาและการบริหารจัดการการศึกษาสู่การปฏิบัติสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เมื่อวันที่ 23 - 25 มิถุนายน 2567 ณ ห้องประชุมไพลิน B โรงแรมเฟลิกซ์ ริเวอร์แคว รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนธนาคารหน่วยกิตแห่งชาติ เพิ่มโอกาสทางการศึกษาสำหรับทุกช่วงวัย ทิศทางการพัฒนาประเทศ จุดเน้นและเป้าหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา สู่การปฏิบัติในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน รวมทั้งวิเคราะห์(ร่าง) แผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน พ.ศ. 2566 - 2570 ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ตลอดจนจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน พ.ศ. 2569

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายไพศาล วุฒิลาภนันท

นายวิสิทธิ์ ใจเถิง

นางสาวอโณทัย ทิพนตร

ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

ปฏิบัติหน้าที่ศึกษาธิการภาค 1

รองศึกษาธิการภาค 1

หัวหน้าศูนย์นวัตกรรมเพื่อการพัฒนา

เชิงพื้นที่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชมงคลสุวรรณภูมิ

ศูนย์พระนครศรีอยุธยา วาสุกรี

คณะทำงาน

นางชไมภัค ประหา

นางสาวอุษา อนุกุล

นางปานไพลิน แม้นพรม

นางสาวชนาพร เคลือบคล้าย

นางสาวกมลพร กองจันทร์

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

บรรณาธิการกิจ

นางชไมภัค ประหา

นางปานไพลิน แม้นพรม

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

สำนักงานศึกษาธิการภาค 1

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

สำนักงานศึกษาธิการภาค 1